

УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ – СКОПЈЕ

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ - СКОПЈЕ

ИНФОРМАТОР

ЗА СТУДЕНТИТЕ НА ПРЕДУЧИЛИШНО ВОСПИТАНИЕ

Скопје, 2018

ВОВЕД

Информаторот за студентите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, ги содржи сите потребни и неопходни информации за студиските и предметните програми според која се одвива наставата и сите придружни активности за реализација на високообразовната работа според новите програми кои се акредитирани од Одборот за Акредитација од 2018 година, како што се: настава, вежби, хоспитации, колоквиуми, педагошка практика како и практичната настава. Во самиот информатор ги има и потребните информации, неопходни за студентите. Како круцијална цел на информаторот е студентот да го води низ студиите, односно низ општите и посебните услови на студирањето како и структурата на самата програма, со сите придружни информации, за задолжителните предмети, за изборните предмети, за предметите на УКИМ листата, за бројот на кредитите, начинот на изведувањето на испитите, бројот на наставни активности, за литературата и др.

Промените во клучните сегменти на образовниот систем на земјата и кадровското зајакнување на Факултетот, детерминираа крупни промени во наставните планови и содржини на наставно-научните дисциплини, во смисла на нивно проширување и збогатување. Реформите започнати на Вишата педагошка школа и на Педагошка академија, продолжуваат и со трансформација на Педагошката академија во Педагошки факултет. Од учебната 1995/96 година започна примената на новите наставните планови за четиригодишни студии, а во учебната 2004/05 година започна примената на новите студиски и предметни програми според ЕКТС, и тие се истите се надополнети и усогласени со новите барања на високото образование во Македонија во повеќе наврати: 2009/10 година и 2010/11 година. Дефинитивно, со последните измени направени во 2012 година, наставниот план започна да се применува во учебната 2012/13 година. Акредитацијата добиена во 2018 година рефлектира модерен наставно – научен план, во согласност со промените во образованието во светски рамки и во основа стандардизиран според угледот на реномирани европски и светски факултети кои продуцираат кадри од областа на образованието.

Духот и словото на свети Климент Охридски продолжуваат и денес со над педесет илјади студенти што го покриваат образовниот простор на Република Македонија и пошироко, се разбира, од 1947 година со Вишата педагошка школа, Педагошката академија и Педагошкиот факултет, како патни линии во развојот на нашата институција, а кои се одвивале во зависност од општествените услови и потреби, каде што особено се води грижа за повеќејазичноста и за реализацијата на наставата на македонски, албански и на турски наставен јазик, со што слободно може да кажеме дека нашиот Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје ги отсликува општествената реалност, цивилизациско-културолошките својства, мултикултурализмот и културната кохезија во нашата земја, создавајќи образовани, едукациски и граѓански генерации толку неопходни во нашата држава.

Денес Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, е единица и во рамките на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје како модерна и развиена наставно – научна и истражувачка институција, која ги следи современите трендови и достигнувања во научните и професионалните дисциплини, потребни за оформување на профилот на идниот наставник, воспитувач и библиотекар.

Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје својата наставо – научната и истражувачката дејност ја остварува преку три наставно – научни студиски групи (институти):

1. Одделенска настава;
2. Предучилишно воспитание;
3. Библиотекарство

Наставата на кои се реализираат студиските програми од прв циклус, од втор циклус и од трет циклус студии на Институтите за Одделенска настава и за Предучилишно воспитание се реализира на македонски, албански и турски наставен јазик, додека наставата на Институтот за Библиотекарство се одвива само на македонски наставен јазик.

Функционирањето на Факултетот е синтеза на наставно-воспитната и научно-истражувачката дејност. Денес доминира мислењето дека научно-истражувачката дејност треба да биде основа за креирање на наставно-воспитната функција. Тоа произлегува од битието на науката како синтеза на знаење и образование, односно од законското дефинирање на факултетот како највисока научна и наставна установа.

Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје на научно-истражувачката работа и посветува сериозно внимание и таа се реализира преку различни форми:

- Организирање на научни собири;
- Објавување на зборници;
- Списанија;
- Учество во научни собири;
- Водење и учество во научно-истражувачки проекти и сл.

Завршувајќи го овој краток вовед, на студентите, професорите, асистентите и на сите вработени на Факултетот, како и на нашите соработници од другите факултети, им посакувам и пожелувам плодна и успешна соработка за реализација на предвидените активности во полето на едукацијата за оформување на профилот наставник, воспитувач и библиотекар, достигнувајќи ја крајната цел на благородната мисија и визија на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

Ова кратко излагање ќе го заокружам со златните стихови на студентската химна:

Vivat Academia;

Vivant Professores;

Vivat membrum quodlibet;

Vivant membra quaelibet;

Semper sint in flores.

ДЕКАН,
проф. д-р Емиљ Сулејмани

Предучилишно воспитание

Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје е високообразовна институција со долга историја и богата традиција. Прифаќајќи ги предизвиците на новото време, глобализацијата и современите текови во европското и светското образование, одржувајќи го спојот не само со својот официјален почеток во далечната 1947 година туку и со зародишот на писменоста на овие простори преку постоењето на Климентовата книжевна школа, Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје цврсто и успешно чекори по својата академска врвица, оставајќи свој белег во македонскиот образовен простор.

Студиската програма за прв циклус студии на Предучилишно воспитание се реализира во согласност со Европскиот кредит-трансфер систем (ЕКТС), трае 4 години, односно 8 семестри и носи вкупно 240 кредити, по 30 кредити во секој семестар. Наставата на оваа студиска програма се изведува на македонски, на албански и на турски наставен јазик.

Студиската програма за прв циклус студии на Предучилишно воспитание се состои од 60 % задолжителни предмети, 30 % изборни предмети кои ги нуди Факултетот и 10 % слободни изборни предмети од Универзитетската листа. Студиската програма се состои од 47 предмети, од кои 28 задолжителни предмети (во наставата на албански и на турски наставен јазик се 30), 14 изборни предмети од вкупно понудените 35 во рамките на студиската програма по Предучилишно воспитание, како и 5 предмети од Универзитетската листа на слободни изборни предмети.

За успешна реализација на самата студиска програма, но и на секоја одделна предметна програма, се предвидени низа методи и активности за доближување на наставниот процес до студентите и за максимално поврзување на теоријата со практиката, како што се: интерактивна настава, менторска настава, учење по пат на решавање проблемски ситуации, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, консултации и др.

Составен дел од студиската програма по Предучилишно воспитание, на што му се обрнува особено внимание, е практичното оспособување на студентите со цел нивно успешно вклучување во воспитно-образовниот процес во предучилишните установи, како и во пошироката општествена заедница. Во оваа студиска програма се предвидени три задолжителни форми за практично оспособување на студентите:

- Педагошка практика 1, 2, 3, 4
- Хоспитации (методичко-дидактички)
- Педагошки стаж (се реализира во текот на 8 семестар)

Наша цел е овие форми на практично оспособување на студентите постојано да се усовршуваат и да се надополнуваат со нови методи и начини на практична работа, но и со нови форми на соработка со сите релевантни фактори, како што се: предучилишните установи, локалната самоуправа, Министерството за образование и наука, Министерството за труд и социјална политика, со други надлежни институции од владиниот и од невладиниот сектор, со различни организации и здруженија и сл. На тој начин студентите ќе имаат отворена можност за што поголемо вклучување во разни форми на практичната настава, во различни проекти и процеси на стекнување искуство по пат на поврзување на стекнатите теориски знаења со она што го бара практиката.

ОПШТИ ДЕСКРИПТОРИ НА КВАЛИФИКАЦИИТЕ
НА СТУДИСКИТЕ ГРУПИ НА ПЕДАГОШКИОТ ФАКУЛТЕТ

Знаења и разбирање	<ul style="list-style-type: none"> – Показува знаења и разбирање за социјалната и културната димензија на воспитно-образовната/културно-образовната установа. – Познава, разбира и разликува воспитно-образовни и функционални цели во реализирањето на дејноста на воспитно-образовната/ културно-образовната установа.
Примена на знаењето и разбирањето	<ul style="list-style-type: none"> – Оспособен е за академско читање и пишување, умее да ги применува нормите на правописот и правоорот, умее да ја применува функционалната јазична писменост, ги препознава различните јазични стилови и е носител на јазичната норма на сите јазични рамништа. – Поседува основна математичка писменост (на различни нивоа на умешност за различни компоненти на математичката писменост, дефинирана во меѓународно прифатени документи). – Умее да применува истражувачки методи, техники и инструменти и поседува умеења за вклучување во акциони истражувања.
Способност за проценка	<ul style="list-style-type: none"> – Ги препознава, ги разликува и ги уважува различните етички норми и умее да избира и да користи содржини и активности за поттикнување на етичките доживувања и вреднувања. – Ги познава, ги прифаќа и ги селектира стратегиите за поддршка на мултикултурните вредности, мултикултурната и религиската толеранција, јазичниот и конфесионалниот плурализам. – Умее да избира и да користи содржини и активности за поттикнување на креативноста, на позитивни чувства кон уметничкото творештво и кон естетското вреднување.
Комуникациски вештини	<ul style="list-style-type: none"> – Умее да комуницира на стандардната јазична норма на државниот (македонски) јазик и на својот мајчин јазик. – Ја познава и ја користи терминологијата што е карактеристична за професијата. – Умее да избира содржини и активности за развој на еколошката свест и еколошката култура, како облик на комуникација на човекот со природата. – Ги познава основните карактеристики и предности на тимската работа, умее да применува современи кооперативни техники за учество и за координирање на тимски активности. – Ги познава придобивките и ги селектира современите техники на соработка со сродни установи и со локалната заедница. – Ги познава и ги разбира принципите за создавање стимулативна средина за учење и применува стратегии за поттикнување позитивна социоемоционална клима во установата/групата.
Вештини на учење	<ul style="list-style-type: none"> – Ја познава, ја разбира и ја прифаќа својата професионална улога во современото општество, ги знае компетенциите кои треба да ги поседува и ја разбира потребата од континуиран професионален развој. – Умее да наоѓа, да обработува, да користи и да разменува стручни и научни информации од својата област. – Користи информатичко-компјутерска технологија за размена на информации од стручен карактер и умее да селектира и да користи информации во интерес на осовременување на образовниот процес.

СПЕЦИФИЧНИ ДЕСКРИПТОРИ НА КВАЛИФИКАЦИИТЕ НА СТУДИСКАТА ГРУПА ПО ПРЕДУЧИЛИШНО ВОСПИТАНИЕ

<p>Знаења и разбирање</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Поседува знаења од областа на педагогијата, предучилишната педагогија, социологијата на образованието, психологијата, дидактиката. – Ја познава и ја разбира улогата на организираниот институционален предучилиштен воспитно-образовен систем и неговата организациска и програмска поставеност. – Знае и разликува современи предучилишни воспитно-образовни системи и концепти, ги разбира нивните историски, социолошки и филозофски основи и нивната институционална поставеност. – Ги познава и ги разбира развојните законitosti и индивидуалните карактеристики, разлики и потреби на децата/учениците. – Ги познава и ги разликува воспитните, образовните и функционалните цели и ја разбира потребата од нивно интегрирање во воспитно-образовното дејствување врз децата/учениците. – Ги познава и ги разбира стандардите за рано учење и развој на децата од раната детска и предучилишна возраст и ги познава и ги разбира законитостите на воспитанието и на образованието во периодот на раниот детски развој. – Ја познава и ја разбира потребата од усогласување на постапките меѓу факторите на воспитно-образовното дејствување во заедницата.
<p>Примена на знаењето и разбирањето</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ги проценува и ги разбира детските потреби и можности и користи соодветни педагошки постапки за нивно воспитно-образовно третирање. – Умее да користи информатичко-компјутерска технологија во планирањето, водењето, реализирањето и вреднувањето на воспитно-образовниот процес. – Препознава разлики меѓу предучилишни воспитно-образовни програмски модели и умее да ги избере и да ги користи според срединските и културните вредносни системи. – Умее да применува воспитно-образовни стратегии сообразени со развојните и со индивидуалните можности, потреби и способности на децата/учениците од раната детска возраст, на децата од предучилишната и од раноучилишната возраст. – Ги познава и ги разбира содржините на воспитно-образовните подрачја/предмети, поседува умешност за нивно континуирано осовременување и проучување. – Ги разликува, ги разбира и соодветно ги користи дидактичко-методичките особености на воспитно-образовната работа (методи, форми, принципи, средства и сл.) и умее да применува современа образовна технологија специфична за предучилишниот и за раниот училиштен воспитно-образовен процес. – Знае и умее да планира, да организира и да реализира воспитно-образовни активности во предучилишните

	<p>институции, како и наставен час во раниот училиштен период, и умее да ги интегрира содржините од една и од различни воспитно-образовни подрачја.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Умее да лоцира тековно појавени воспитно-образовни проблеми и да користи различни и соодветни постапки во нивното решавање. – Умее да применува социолошки знаења во решавање на воспитно-образовни проблеми. – Знае и умее да ги поттикнува и да ги оспособува децата за самостојно учење преку истражувачки и други активни методи на учење. – Умее да го одржува и да го јакне психофизичкиот и здравствениот развој на децата од предучилишна возраст. – Умее да применува стратегии за идентификација и за работа со надарени деца.
Способност за проценка	<ul style="list-style-type: none"> – Поседува знаења и умешност за следење, вреднување и евидентирање на постигнувањата на децата/учениците. – Умее да врши избор на воспитно-образовни стратегии и методски постапки соодветни на индивидуалните потреби на децата/учениците.
Комуникациски вештини	<ul style="list-style-type: none"> – Познава и применува стратегии на педагошка комуникација и умее да селектира современи модели на раководење со воспитно-образовна група/одделение. – Ги познава и ги разбира вредностите на семејството како основна воспитна заедница, ги разбира, ги промовира и ги применува предностите, формите и принципите на партнерскиот и едукативен однос на воспитно-образовната институција кон семејството. – Познава и применува стратегии за вклучување на заедницата и семејствата во животот и работата на воспитно-образовната институција и умее да ги искористи заедничките активности за усогласено воспитно-образовно дејствување. – Показува умешност за примена на принципите, формите и методите на интерактивно комуницирање во воспитно-образовниот процес, поттикнува кон интеракција и користи комуникациски вештини за регулирање на социјалното и интерактивно однесување меѓу децата/учениците во групата. – Ги препознава разликите во воспитната клима на семејствата од кои потекнуваат децата/учениците и применува кооперативни техники за нивна поддршка или канализирање. – Ги препознава различностите меѓу децата/учениците, спроведува современи стратегии за нивно почитување и користи модели за поттикнување на меѓусебното прифаќање и толеранција. – Познава и применува методи и принципи на воспитна работа, како и современи модели, вештини и техники за менаџирање на воспитно-образовната група. – Знае и умее да развива механизми на групен живот и работа, кооперативно учење и соработка меѓу децата во групата.

ПРЕДУЧИЛИШНО ВОСПИТАНИЕ

Прв циклус студии (240 кредити)
на Педагошкиот факултет
„Св. Климент Охридски“ – Скопје

Во согласност со член 103 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 35/2008), македонскиот јазик се изучува како посебен наставен предмет на групата за Предучилишно воспитание на албански и на турски наставен јазик и носи одреден број кредити. Во согласност со член 105 од Законот за високото образование, секоја студиска година носи 60 кредити, поради што за студентите на албански и турски наставен јазик бројот на кредити кои ги носат предметите Хигиена и Основи на филозофијата и обемот на наставата по овие два предмети изнесува 3 кредити, односно 45 часа предавања и вежби семестрално.

Студентите од групите на албански наставен јазик и турски наставен јазик (Предучилишно воспитание и Одделенска настава), освен предметот Македонски јазик со култура на изразувањето 1 и 2 за етничките групи, во согласност со членот 103 од Законот за високото образование, слушаат настава и полагаат испити на македонски наставен јазик на најмалку уште два предмети. Во студиската програма по Предучилишно воспитание тие два предмети се:

1. Историја/Национална историја
2. Хигиена

Во текот на студирањето студентите обврзно избираат најмалку еден странски јазик од слободната листа на изборни предмети на УКИМ и најмалку еден предмет од областа на инклузијата во образованието или методика на работа со деца попречени во развојот од слободната листа на изборни предмети на УКИМ (Филозофски факултет).

Во првите четири семестри практичната настава се изведува преку Педагошка практика 1-4, вкупно 30 дена годишно. Педагошката практика нема статус на предмет. Од четврти до осми семестар, практичната настава се реализира најмалку еден до два дена седмично, преку практичните часови предвидени во рамките на предметите од следната табела и преку Педагошкиот стаж (кој нема статус на предмет) во осмиот семестар. Практичната настава е услов за запишување на наредниот семестар.

Табела со предмети кои опфаќаат практична настава

Бр.	Предмет	семестар	фонд
1.	Методологија на педагошките истражувања	5	3 + 2 + 1
2.	Методика на воспитно-образовната работа по култура на говорот 1	7	3 + 2 + 1
3.	Методика на воспитно-образовната работа по култура на говорот 2	8	3 + 2 + 1
4.	Методика на воспитно-образовната работа по Математика 1	7	3 + 2 + 1
5.	Методика на воспитно-образовната работа по Математика 2	8	3 + 2 + 1
6.	Методика на воспитно-образовната работа по Природа и општество 1	7	3 + 2 + 1
7.	Методика на воспитно-образовната работа по Природа и општество 2	8	3 + 2 + 1
8.	Физичко воспитание со методика	6	2 + 2 + 1
9.	Ликовно воспитание со методика	6	2 + 2 + 1
10.	Музичко воспитание со методика	7	3 + 2 + 1

I СЕМЕСТАР – ПРЕДУЧИЛИШНО ВОСПИТАНИЕ

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
101 ЗППВ	МАКЕДОНСКИ/АЛБАНСКИ/ТУРСКИ ЈАЗИК СО КУЛТУРА НА ИЗРАЗУВАЊЕТО 1	3+2	75	5
102 ЗППВ	МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК СО КУЛТУРА НА ИЗРАЗУВАЊЕТО 1 (за етничките групи)*	1+1	30	2
103 ЗППВ	ОСНОВИ НА ФИЛОЗОФИЈАТА (на македонски наставен јазик)	3+2	75	5
103 ЗПВ	ОСНОВИ НА ФИЛОЗОФИЈАТА (на албански и турски наставен јазик)	2+1	45	3
104 ЗППВ	ИНФОРМАЦИСКО-КОМУНИКАЦИСКА ТЕХНОЛОГИЈА ВО ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНАТА РАБОТА	3+3	90	6
	Изборен предмет од групата Б1 (студентот бира еден предмет)	2+1	45	3
	Изборен предмет од универзитетската листа на слободни изборни предмети (студентот бира два предмети од кои еден е странски јазик)**	9	135	9
ППП 1	Педагошка практика 1 (нема статус на предмет)	0+1	15	1
ЗППВ 1	СПОРТ И ЗДРАВЈЕ (нема статус на предмет)	0+1	15	1
ВКУПНО		30	450	30

Изборни предмети од групата Б1

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
105 ИППВ	ПСИХОЛОГИЈА НА ЛИЧНОСТА	2+1	45	3
106 ИППВ	ПСИХИЧКИ ПРОЦЕСИ	2+1	45	3

* Во согласност со членот 103 од Законот за високото образование (Сл. Весник на РМ бр.35/2008) македонскиот јазик се изучува како посебен наставен предмет на групата за Предучилишно воспитание на албански и на турски наставен јазик.

** Студентот бира еден предмет од странските јазици (англиски, француски, германски, руски).

II СЕМЕСТАР – ПРЕДУЧИЛИШНО ВОСПИТАНИЕ

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
107 ЗППВ	МАКЕДОНСКИ/АЛБАНСКИ/ТУРСКИ ЈАЗИК СО КУЛТУРА НА ИЗРАЗУВАЊЕТО 2	3+2	75	5
108 ЗППВ	МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК СО КУЛТУРА НА ИЗРАЗУВАЊЕТО 2 (за етничките групи)*	1+1	30	2
109 ЗППВ	МАТЕМАТИКА	3+3	90	6
110 ЗППВ	ОПШТА ПЕДАГОГИЈА	4+1	75	5
111 ЗППВ	СОЦИОЛОГИЈА НА ОБРАЗОВАНИЕТО	3+2	75	5
	Изборен предмет од групата Б1 (студентот бира еден предмет)	3+2	75	5
	Изборен предмет од групата Б2 (студентот бира еден предмет)	2+1	45	3
ПП 2 ПВ	Педагошка практика 2 (нема статус на предмет)	0+1	15	1
ВКУПНО		30	450	30

Изборни предмети од групата Б1

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
112 ИППВ	ОСНОВИ НА ПРИРОДАТА 1	3+2	75	5
113 ИППВ	ОСНОВИ НА ПРИРОДАТА 2	3+2	75	5

Изборни предмети од групата Б2

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
114 ИППВ	ПСИХОЛОГИЈА НА ЛИЧНИОТ РАЗВОЈ	2+1	45	3
115 ИППВ	РЕЛИГИСКИ СИСТЕМИ	2+1	45	3
116 ИППВ	ИСТОРИЈА НА ПЕДАГОШКИТЕ ИДЕИ	2+1	45	3

III СЕМЕСТАР – ПРЕДУЧИЛИШНО ВОСПИТАНИЕ

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
201 ЗППВ	ПРЕДУЧИЛИШНА ПЕДАГОГИЈА	4+2	90	6
202 ЗППВ	ДИДАКТИКА	5+4	135	9
203 ЗППВ	РАЗВОЈНА ПСИХОЛОГИЈА	3+3	90	6
	Изборен предмет од групата Б1 (студентот бира еден предмет)	2+1	45	3
	Изборен предмет од универзитетската листа на слободни изборни предмети (студентот бира еден предмет)	4	60	4
ПП 3 ПВ	Педагошка практика 3 (нема статус на предмет)	0+2	30	2
ВКУПНО		30	450	30

Изборни предмети од групата Б1

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
204 ИППВ	МЕТОДИКА НА ВОСПИТНАТА РАБОТА	2+1	45	3
205 ИППВ	МЕНАЏМЕНТ ВО ОБРАЗОВАНИЕТО	2+1	45	3

IV СЕМЕСТАР – ПРЕДУЧИЛИШНО ВОСПИТАНИЕ

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
206 ЗППВ	ЛИТЕРАТУРА ЗА ДЕЦА	3+2	75	5
207 ЗППВ	СЕМЕЈНА ПЕДАГОГИЈА	4+1	75	5
208 ЗППВ	ПЕДАГОШКА ПСИХОЛОГИЈА	3+2	75	5
209 ЗППВ	ХИГИЕНА (на македонски наставен јазик)	3+2	75	5
105-209 ЗЕ	ХИГИЕНА ¹ (на албански и турски наставен јазик)	2+1	45	3
	Изборен предмет од групата Б1 (студентот бира три предмети)	2+1	45	9
ПП 4 ПВ	Педагошка практика 4 (нема статус на предмет)	0+1	15	1
ВКУПНО		30	450	30

Изборни предмети од групата Б1

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
210 ИППВ	МУЛТИКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ	2+1	45	3
211 ИППВ	ЕТИКА	2+1	45	3
212 ИППВ	СЛЕДЕЊЕ НА НАПРЕДУВАЊЕТО НА ДЕЦАТА	2+1	45	3
213 ИППВ	ПСИХОЛОГИЈА НА ХУМАНИТЕ ОДНОСИ МЕЃУ ПОЛОВИТЕ	2+1	45	3
214 ИППВ	ТЕОРИЈА И ПРАКТИКА НА ИГРАТА	2+1	45	3
215 ИППВ	КОМБИНАТОРИКА СО ЕЛЕМЕНТИ НА ВЕРОЈАТНОСТ	2+1	45	3
216 ИППВ	ЗДРАВСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ	2+1	45	3
217 ИППВ	ДИФЕРЕНЦИЈАЛНА ГРАМАТИКА НА МАКЕДОНСКИОТ/ АЛБАНСКИОТ/ ТУРСКИОТ ЈАЗИК	2+1	45	3
218 ИППВ	ВОСПИТНО-ОБРАЗОВЕН СОФТВЕР	2+1	45	3

²Предметот Хигиена на сите студиски групи се изведува на македонски наставен јазик.

V СЕМЕСТАР – ПРЕДУЧИЛИШНО ВОСПИТАНИЕ

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
301 ЗППВ	МЕТОДОЛОГИЈА НА ПЕДАГОШКИТЕ ИСТРАЖУВАЊА	3+2+1	90	6
302 ЗППВ	ОСНОВИ НА ФИЗИЧКОТО ВОСПИТАНИЕ	3+2	75	5
303 ЗППВ	ОСНОВИ НА ЛИКОВНОТО ВОСПИТАНИЕ	3+2	75	5
	Изборен предмет од групата Б1 (студентот бира еден предмет)	2+2	60	4
	Изборен предмет од групата Б2 (студентот бира два предмети)	2+1	45	6
	Изборен предмет од универзитетската листа на слободни изборни предмети (студентот бира еден предмет)*	4	60	4
ВКУПНО		30	450	30

Изборни предмети од групата Б1

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
304 ИППВ	ИСТОРИЈА ¹	2+2	60	4
305 ИППВ	НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА ²	2+2	60	4

Изборни предмети од групата Б2

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
306 ИППВ	ОСНОВИ НА СТАТИСТИКАТА	2+1	45	3
307 ИППВ	ЕКОЛОШКО ВОСПИТАНИЕ	2+1	45	3
308 ИППВ	ЕСТЕТИКА	2+1	45	3
309 ИППВ	ПЕДАГОГИЈА НА СЛОБОДНОТО ВРЕМЕ	2+1	45	3
310 ИППВ	ЛЕКСИКОЛОГИЈА СО ФРАЗЕОЛОГИЈА	2+1	45	3

* Студентот бира еден предмет од областа на инклузијата во образованието или методика на работа со деца попречени во развојот.

¹ Предметот Историја на сите студиски групи се изведува на македонски наставен јазик.

² Предметот Национална историја на сите студиски групи се изведува на македонски наставен јазик.

VI СЕМЕСТАР – ПРЕДУЧИЛИШНО ВОСПИТАНИЕ

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
311 ЗППВ	ОСНОВИ НА МУЗИЧКОТО ВОСПИТАНИЕ СО МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	4+4	120	8
312 ЗППВ	ЛИКОВНО ВОСПИТАНИЕ СО МЕТОДИКА	2+2+1	75	5
313 ЗППВ	ФИЗИЧКО ВОСПИТАНИЕ СО МЕТОДИКА	2+2+1	75	5
	Изборен предмет од групата Б1 (студентот бира еден предмет)	3+2	75	5
	Изборен предмет од групата Б2 (студентот бира еден предмет)	2+1	45	3
	Изборен предмет од универзитетската листа на слободни изборни предмети (студентот бира еден предмет)	4	60	4
ВКУПНО		30	450	30

Изборни предмети од групата Б1

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
314 ИППВ	КОМУНИКОЛОГИЈА	3+2	75	5
315 ИППВ	ПЕДАГОШКА КОМУНИКАЦИЈА	3+2	75	5

Изборни предмети од групата Б2

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
316 ИППВ	АКЦИОНИ ИСТРАЖУВАЊА ВО ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНАТА РАБОТА	2+1	45	3
317 ИППВ	КРЕАТИВНА ЛИКОВНА РАБОТИЛНИЦА	2+1	45	3
318 ИППВ	МЕДИУМСКА КУЛТУРА	2+1	45	3

VII СЕМЕСТАР – ПРЕДУЧИЛИШНО ВОСПИТАНИЕ

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
501 ЗППВ	МЕТОДИКА НА РАНО УЧЕЊЕ ПО МАКЕДОНСКИ/АЛБАНСКИ/ТУРСКИ ЈАЗИК 1	3+2+1	90	6
402 ЗППВ	МЕТОДИКА НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНАТА РАБОТА ПО МАТЕМАТИКА 1	3+2+1	90	6
503 ЗППВ	МЕТОДИКА НА ПРИРОДОНАУЧНОТО И ОПШТЕСТВЕНОТО ПОДРАЧЈЕ 1	3+2+1	90	6
404 ЗППВ	МУЗИЧКО ВОСПИТАНИЕ СО МЕТОДИКА	3+2+1	90	6
	Изборен предмет од групата Б1 (студентот бира два предмети)	2+1	45	6
ВКУПНО		30	450	30

Изборни предмети од групата Б1

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
405 ИППВ	КРЕАТИВНИ РАБОТИЛНИЦИ ЗА ЈАЗИЧНО ИЗРАЗУВАЊЕ	2+1	45	3
406 ИППВ	КУКЛАРСТВО И СЦЕНОГРАФИЈА	2+1	45	3
407 ИППВ	КРЕАТИВНА МУЗИЧКА РАБОТИЛНИЦА	2+1	45	3
408 ИППВ	КИНЕЗИТЕРАПИЈА	2+1	45	3
409 ИППВ	МЕТОДИКА НА РАБОТА СО НАДАРЕНИ ДЕЦА	2+1	45	3

VIII СЕМЕСТАР – ПРЕДУЧИЛИШНО ВОСПИТАНИЕ

Код	Предмет	Неделен фонд на часа	Семестрален фонд на часа	Кредити
510 ЗППВ	МЕТОДИКА НА РАНО УЧЕЊЕ ПО МАКЕДОНСКИ/АЛБАНСКИ/ТУРСКИ ЈАЗИК 2	2+2+1	75	5
411 ЗППВ	МЕТОДИКА НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНАТА РАБОТА ПО МАТЕМАТИКА 2	2+2+1	75	5
512 ЗППВ	МЕТОДИКА НА ПРИРОДОНАУЧНОТО И ОПШТЕСТВЕНОТО ПОДРАЧЈЕ 2	2+2+1	75	5
стаж ПВ	ПЕДАГОШКИ СТАЖ ВО ГРАДИНКА (два дена неделно цел семестар)	9	135	9
ДИПЛ ПВ	ДИПЛОМСКА РАБОТА (завршен испит)	6	90	6
ВКУПНО		30	450	30

Универзитетска листа на слободни изборни предмети понудени од Факултетот

За информирано донесување одлуки во поглед на изборните предмети од Универзитетската листа, а со цел зголемување на мобилноста меѓу програмите, се наведени значењата на кодовите:

ЗПОН – задолжителен предмет на Одделенска настава

ИПОН – изборен предмет за Одделенска настава

ЗППВ – задолжителен предмет за Предучилишно воспитание

ИППВ – изборен предмет за Предучилишно воспитание

ЗПБм – задолжителен предмет на Библиотекарство

ИПБм – изборен предмет на Библиотекарство

ЗИМСКИ СЕМЕСТАР			
Код на предметот	ПРЕДМЕТИ	Кредити	Наставен јазик
105 ИППВ	ПСИХОЛОГИЈА НА ЛИЧНОСТА	3	македонски
108 ИПОН	ЛЕКСИКОЛОГИЈА СО ФРАЗЕОЛОГИЈА	3	македонски албански
109 ИПОН	РЕЛИГИСКИ СИСТЕМИ	3	македонски албански
206 ИПОН	ЕТИКА	3	македонски
209 ИПОН	МЕНАЏМЕНТ ВО ОБРАЗОВАНИЕТО	3	македонски
307 ИПОН	АКЦИОНИ ИСТРАЖУВАЊА ВО ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНАТА РАБОТА	3	македонски
309 ИПОН	МЕТОДИКА НА РАБОТА СО НАДАРЕНИ ДЕЦА	3	македонски
406 ИППВ	КУКЛАРСТВО И СЦЕНОГРАФИЈА	3	македонски албански
409 ИПОН	ЕКОЛОШКО ВОСПИТАНИЕ	3	македонски
101 ЗПОН	МАКЕДОНСКИ/АЛБАНСКИ/ТУРСКИ ЈАЗИК СО КУЛТУРА НА ИЗРАЗУВАЊЕТО 1	5	македонски
103 ЗПОН	СОЦИОЛОГИЈА НА ОБРАЗОВАНИЕТО	5	македонски
ЗПБ 1м	ИСТОРИЈА НА ПИСМОТО И БИБЛИОТЕКИТЕ	5	македонски
ЗПБ 2м	ИСТОРИЈА НА ПИСМЕНОСТА ВО МАКЕДОНИЈА	5	македонски
202 ЗПОН	МАТЕМАТИКА 2	5	македонски
ЗПБ 23м	ЛЕКСИКОГРАФИЈА И ЕНЦИКЛОПЕДИСТИКА	5	македонски
203 ЗПОН	СЕМЕЈНА ПЕДАГОГИЈА	5	македонски, албански
303 ЗПОН	ОСНОВИ НА ЛИКОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ	5	македонски албански
401 ЗПОН	МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО МАКЕДОНСКИ / АЛБАНСКИ/ТУРСКИ ЈАЗИК 1	5	македонски албански
402 ЗПОН	МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО МАТЕМАТИКА 2	5	македонски албански
503 ЗПОН	МЕТОДИКА НА ПРИРОДОНАУЧНОТО И ОПШТЕСТВЕНОТО ПОДРАЧЈЕ 2	5	македонски албански турски

404 ЗПОН	ОСНОВИ НА ФИЗИЧКОТО ОБРАЗОВАНИЕ	5	македонски албански
ИПБ 516м	ЈАЗИК НА СРЕДИНАТА 1 (на доминантната националност)	5	албански
203 ЗППВ	РАЗВОЈНА ПСИХОЛОГИЈА	6	македонски
301 ЗПОН	МЕТОДОЛОГИЈА НА ПЕДАГОШКИТЕ ИСТРАЖУВАЊА	6	албански
302 ЗПОН	ОСНОВИ НА МУЗИЧКОТО ОБРАЗОВАНИЕ СО МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	8	македонски албански турски
202 ЗППВ	ДИДАКТИКА	9	македонски

ЛЕТЕН СЕМЕСТАР			
Код на предметот	ПРЕДМЕТ	Кредити	Наставен јазик
118 ИПОН	ДИФЕРЕНЦИЈАЛНА ГРАМАТИКА НА МАКЕДОНСКИОТ /АЛБАНСКИОТ/ ТУРСКИОТ ЈАЗИК	3	албански
210 ИППВ	МУЛТИКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ	3	македонски албански
213 ИППВ	ПСИХОЛОГИЈА НА ХУМАНИТЕ ОДНОСИ МЕЃУ ПОЛОВИТЕ	3	македонски
214 ИПОН	СЛЕДЕЊЕ НА НАПРЕДУВАЊЕТО НА УЧЕНИЦИТЕ	3	македонски
215 ИПОН	ПСИХОЛОГИЈА НА ИНТЕЛИГЕНЦИЈАТА И УМСТВЕНИТЕ СПОСОБНОСТИ	3	македонски
217 ИПОН	ЗДРАВСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ	3	македонски
218 ИПОН	МЕДИУМСКА КУЛТУРА	3	албански
117 ИПОН	ЕСТЕТИКА	3	македонски
ЗПБ 7м	КУЛТУРНА ИСТОРИЈА НА МАКЕДОНИЈА	5	македонски
ЗПБ 8м	ПАЛЕОГРАФИЈА	5	македонски
104 ЗППВ	ОПШТА ПЕДАГОГИЈА	5	албански
113 ЗПОН	МАТЕМАТИКА 1	5	македонски
311 ЗПОН	МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИШУВАЊЕ	5	македонски албански
312 ЗПОН	МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО МАТЕМАТИКА 1	5	македонски албански
513 ЗПОН	МЕТОДИКА НА ПРИРОДОНАУЧНОТО И ОПШТЕСТВЕНОТО ПОДРАЧЈЕ 1	5	македонски албански турски
315 ЗПОН	МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ СО МЕТОДИКА	5	македонски турски
316 ИПОН	ПЕДАГОШКА КОМУНИКАЦИЈА	5	македонски
412 ЗПОН	ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ СО МЕТОДИКА	5	македонски албански
210 ЗПОН	УЧИЛИШНА ПЕДАГОГИЈА	6	македонски албански

Согласно член 99 од Законот за изменување и дополнување на Законот за високото образование (Сл. Весник на РМ бр.41 од 27.2.2014), како „прозорци на мобилност“, односно наставни предмети чии активности можат да се изведуваат и на англиски јазик за студиската програма по Предучилишно воспитание се предвидени предметите:

Бр.	Предмет од студиската програма- ЗАДОЛЖИТЕЛЕН	Наставник	Сем.	ЕКТС
1	Matematics	Проф. д-р Слаѓана Јакимовиќ	2	6
2	Basic of Visual Art Education (for Preeschool School Education)	Проф. д-р Маја Рауник Кирков	5	5
3	Visual Art Education with methodics (for Preeschool School Education)	Проф. д-р Маја Рауник Кирков	6	5
4	Developmental psychology	Проф. д-р Зоран Михајловски	3	6
5	Educational psychology	Проф. д-р Зоран Михајловски	4	5
Бр.	Предмет од студиската програма- ИЗБОРЕН	Наставник	Сем.	ЕКТС
1	Combinatorics with elements of probability	Проф. д-р Слаѓана Јакимовиќ	4	3
2	The fundamentals of statistics	Проф. д-р Слаѓана Јакимовиќ	5	3
3	Puppetry and Scenography	Проф. д-р Маја Рауник Кирков	7	3
5	Personality psychology	Проф. д-р Зоран Михајловски	1	3

ПРИЛОГ БР.4

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД I СЕМЕСТАР**

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик со култура на изразувањето 1			
2.	Код	101 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Елизабета Бандиловска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат општи теоретски знаења од областа на лингвистиката и комуникацијата, да се запознаат со историјата на македонскиот јазик, да го запознаат функционирањето на гласовниот систем на македонскиот јазик, правописот и правоорот, да ја совладаат правилната употреба на стандардниот јазик во пишана и во говорна форма, да стекнат знаења и вештини од културата на изразувањето и да можат правилно да го употребуваат македонскиот литературен јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Јазикот како систем за општење; Лингвистиката како наука за јазикот; Класификацијата на јазиците; Краток осврт на историјата на македонскиот јазик; Фонолошкото ниво на македонскиот јазик; Правопис и правоор на македонскиот јазик.				
12.	Методи на учење: Предавање, вежби, дискусии, консултации, семинарски работи, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време		150		
14.	Распределба на расположивото време		75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	45 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	0 часови	
		16.2	Самостојни задачи	45 часови	
		16.3	Домашно учење	30 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	70 бодови		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3	Активност и учество	20 бодови		
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и вежби. Услов за полагање завршен испит: студентот кој добил потпис и освоил најмалку 20 бодови од семинарска работа, активност и учество.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од			

	на наставата	страна на студентите.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1.	Билјана Маленко, Елизабета Бандиловска	Практикум по македонски јазик со култура на изразувањето 1	Арс ламина	2016
		2.	Група автори	Правопис на македонскиот јазик (второ издание)	ИМЈ „Крсте Мисирков“ и Култура	2017
		3.	Кирил Конески	Правописен речник на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	1999
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2	1.	Ирена Савицка, Људмил Спасов	Фонологија на современиот македонски стандарден јазиик	МАНУ	1991
		2.	Стојка Бојковска, Лилјана Минова-Гуркова, Димитар Пандев, Живко Цветковски	Македонски јазик за средното образование	Просветно дело	2001
3.						

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Албански јазик со култура на изразувањето 1			
2.	Код	101 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Вехби Кадриу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите треба да стекнат општи теориски знаења од областа на лингвистиката и комуникацијата, да се запознаат со историјата на мајчиниот јазик, со структурата и функционирањето на системот на стандардниот јазик, да стекнат знаења и вештини од културата на изразувањето како предуслов за ефикасна употреба на литературен јазик, да стекнат потребни компетенции за работа со деца кои започнуваат да го усвојуваат гласовниот и морфолошкиот систем на албанскиот стандарден јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Општа лингвистика: поим за комуникација и видови комуникација; Јазикот како средство за комуникација и видови јазик; Лингвистиката и другите науки; Јазикот и говорот; Говорот и писмото; Класификација на јазиците. - Краток преглед на историскиот развој на мајчиниот јазик; - Структура на јазикот: <i>Фонетика и фонологија:</i> поим за фонема; поим за глас и за буква; правопис и правоговор, со посебен осврт на правилата на правоговорот; говорен апарат; гласовен систем; гласовни промени; акцент; <i>Морфологија:</i> поим за морфема и видови морфеме; зборообразување, морфолошка класификација на зборовите.				
12.	Методи на учење: Предавање, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	45 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	25 часови	
		16.3	Домашно учење	30 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	70 бодови		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3	Активност и учество	20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Потпис студентот добива ако има минимум 3 пати неоправдано одсуство На полагање завршен испит може да се јави студентот кој добил потпис и освоил минимум 16 бода од активностата и			

		учество и од семинарска работа			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1.	Вехби Кадриу	Албански јазик со култура на изразувањето 1	Скопје	2012
	2.	Аслан Хамити	Фонетика и фонологија на албанскиот стандарден јазик	Скопје	2011
	3.	Мехмет Челику и др.	Практична граматика на албанскиот јазик	Тирана	1998
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1.	А. Јашари & Б. Круезиу	Мајчин јазик (Основи за јазикот, фонетика, морфологија и синтакса)	Приштина	2011
	2.	Фадил Рака	Историја на албанскиот литературен јазик	Приштина	1997
	3.	Рами Мемушај	Увод во лингвистика (некои делови)	Тирана	2002

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Турски јазик со култура на изразувањето 1			
2.	Код	101 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	доц. д-р Хулија Скука			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целите на наставата по предметот Турски јазик со култура на изразувањето на групата за Предучилишно воспитание на Педагошкиот факултет во Скопје е студентите по турски јазик да стекнат теоретски знаења за турскиот јазик како средство за комуникација и основа на писменоста како и практични знаења од јазичната норма. Изучувајќи ги единиците на сите нивоа на јазичниот систем и односите помеѓу нив, студентите ќе можат на адекватен начин своите знаења да ги пренесат и на своите идни ученици. Изучувајќи ја структурата на јазикот, студентите ќе го разберат системскиот карактер на турскиот јазик, ќе разберат како е можно со помош на определен број на фонеме да се пренесат сите информации, да се создава литература со научна и со уметничка вредност. Знаењата што ќе ги усвојат, студентите ќе можат да ги применат во својата наставничка дејност по завршувањето на студиите на Педагошкиот факултет.				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>. ФОНЕТИКА</p> <ul style="list-style-type: none"> - Комуникација; - Класификација на јазиците; - Раслојување на турскиот јазик; - Јазикот како систем за сигнификација; - Разни форми на изразувањето (исполнувањето) на јазикот – разните јазични системи; - Фонетика. <p>II. МОРФОЛОГИЈА</p> <p>Зборовите и видови зборови:</p> <p>Именки: Определбата на именките како зборовна група; Поделба на именките; Граматички категории кај именките: број и деклинација кај именките; Функции на именките во реченицата; Форми за обраќање на именките.</p> <p>Придавки: Определба на придавките како зборовна група; Класификација на придавките според содржината и функцијата;</p> <p>Заменки: Лични заменки; определба, граматички категории (лице, број); Функцијата на заменките во реченицата; Показни заменки; Употребата на показните заменки; Неопределени заменки.</p> <p>Глаголи: Определба на глаголите како зборовна група; Морфемска структура на глаголите; Класификација на глаголите; Безлични глаголи; Граматички категории кај глаголите; Граматичката категорија вид и граматичката категорија време кај глаголите (временски форми кај глаголите); Конјугацијата (I, II, III) кај глаголите; Индикативност кај глаголите, конјуктив; Кондиционал, оптатив, незасисатив, императив, инфинитив, партицип, герундиум, помошни глаголи и др.</p> <p>Прилози: Определба на прилозите како зборовна група; Класификација на прилозите според значењето; Граматичка категорија степен кај прилозите; Функција на прилозите во реченицата.</p> <p>Предлози: Определба на предлозите како зборовна група; Функција на предлозите во реченицата.</p> <p>Сврзници: Поделба и употреба.</p> <p>Извици: Определба на извиците како зборовна група и употреба.</p>				
12.	Методи на учење: Предавање, вежби, дискусии, консултации, семинарски работи, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150			
14.	Распределба на расположивото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	45 часови	
15.2		Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска	30 часови		

			работа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	0 часови
		16.2	Самостојни задачи	45 часови
		16.3	Домашно учење	30 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1	Тестови		70 бодови
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и вежби. Услов за полагање завршен испит: студентот кој добил потпис и освоил најмалку 20 бодови од семинарска работа, активност и учество.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Турски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература			
	Задолжителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
22.1	1.	Aksan Dogan	<i>Her Yonuyle Dil I, II, III,</i>	
	2.	Aksan Dogan,	<i>Turkce nin Gucu</i>	Ankara
	3.	Alptekin Turan	<i>Kompozisyon Bilgisi</i>	Ankara
				1979 – 1982.
				1987.
				1982
	Дополнителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
22.2	1.	Banguoglu Tahsin	<i>Turkce nin Grameri</i>	Basim. Ankara,
	2.	Demiray Kemal	<i>Sozlu ve Yazili Anlatim</i>	Istanbul
	3.	Ediskun Haydar	<i>Turk Dilbilgisi</i>	Basim, Istanbul
				1990
				1966.
				1982

Прилог бр. 3		Предметни програми од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик со култура на изразувањето 1 (за етничките групи)			
2.	Код	102 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година Прв семестар	7.	Број на ЕКТС Кредити	2
8.	Наставник	проф. д-р Елизабета Бандиловска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да го запознаат функционирањето на гласовниот систем на македонскиот јазик, правописот и правоорот, да ја совладаат правилната употреба на стандардниот јазик во пишана и во говорна форма, да стекнат знаења од културата на изразувањето и да можат правилно да се изразуваат на македонски литературен јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Усвојување на најважните поими од Фонологијата на македонскиот јазик; Правописот и правоорот на македонскиот јазик.				
12.	Методи на учење: Предавање, вежби, дискусии, консултации, семинарски работи, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90			
14.	Распределба на расположивото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	0 часови	
		16.2	Самостојни задачи	30 часови	
		16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	70 бодови		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3	Активност и учество	20 бодови		
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и вежби. Услов за полагање завршен испит: студентот кој добил потпис и освоил најмалку 20 бодови од семинарска работа, активност и учество.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1.	Билјана Маленко, Елизабета Бандиловска	Практикум по македонски јазик со култура на изразувањето 1	Арс ламина	2016
	2.	Група автори	Правопис на македонскиот јазик (второ издание)	ИМЈ „Крсте Мисирков“ и Култура	2017
	3.	Кирил Конески	Правописен речник на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	1999
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1.	Ирена Савицка, Људмил Спасов	Фонологија на современиот македонски стандарден јазик	МАНУ	1991
	2.	Стојка Бојковска, Лилјана Минова-Гуркова, Димитар Пандев, Живко Цветковски	Македонски јазик за средното образование	Просветно дело	2001
	3.				

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на филозофијата				
2.	Код	103 ЗППВ (за македонски наставен јазик) 103 ЗПВ (за албански и турски наставен јазик)				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус				
6.	Академска година/семестар	прва година/ прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5 (за мак.нас.јаз) 3 (за алб и тур нас.јаз)	
8.	Наставник	проф. д-р Светлана Камџијаш				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да се оспособат критички да размислуваат, да ги користат аналитичкиот и синтетичкиот метод, да развиваат творечки дух преку запознавање со: основните филозофски категории; изворите и проблемите на филозофијата од нејзиното настанување до денес, како и нејзиното влијание во општиот цивилизациски контекст; формирањето на погледот на светот и во воспитно-образовниот процес.					
11.	Содржина на предметната програма: Предмет на филозофијата; Гранки на филозофијата; Античка филозофија; Средновековна филозофија; Филозофија на новиот век: Филозофија на ренесансата; Рационализам и емпиризам; Француските просветители - материјалисти; Германски класичен идеализам; Современа филозофија.					
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби) и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 (90) часа				
14.	Распределба на расположливото време	75 (45) часа наставни активности 75 (45) часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	45 (30) часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 (15) часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 (20) часа		
		16.2.	Самостојни задачи	25 (15) часа		
		16.3.	Домашно учење	20 (10) часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Напишана семинарска работа и прочитано дело од областа.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					

	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Муџиќ, Ф.	Смислата и доблеста	Киро Дандаро, Битола	1997	
		2.	Јосифовски, Ј.	Филозофија	Просветно дело, Скопје	2002	
		3.	Платон	Гозба (за љубовта) и Федар (за убавината)	Култура, Скопје	1979	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Платон	Одбраната Сократова, Критон и Фајдон	Македонска книга, Скопје	1983	
		2.	Аристотел	Метафизика	Култура, Скопје	1981	
		3.	Фром, Е.	Умешноста на љубовта	Гурѓа, Скопје	2002	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Информациско-комуникациска технологија во воспитно-образовната работа				
2.	Код	104 ЗППВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус				
6.	Академска година/семестар	прва година/ прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6	
8.	Наставник	проф. д-р Арјан Скука доц. д-р Јасмина Јовановска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): оспособување на студентите за користење апликативен софтвер и интернет во воспитно-образовната работа.					
11.	Содржина на предметната програма: 1. Вовед во интернет 2. Деструктивен софтвер и заштита 3. Текст-процесори	4. Табеларни пресметувачи 5. Аудио и видео во образованието 6. Хипермедијални презентации				
12.	Методи на учење: предавања со дискусија, лабораториски вежби, домашно учење.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположливото време	90 часа наставни активности 60 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	нема		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење	45 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена или усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	од 0 до 49 бода		5 (пет) (F)		
		од 50 до 59 бода		6 (шест) (E)		
		од 60 до 69 бода		7 (седум) (D)		
		од 70 до 79 бода		8 (осум) (C)		
		од 80 до 89 бода		9 (девет) (B)		
		од 90 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и за полагање завршен испит	Редовност во посетувањето на наставата, вежбите и домашни задачи.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Стојанов, Н.	Електронски учебник (www.nacestojanov.net)	/	/
		2.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Gralla, P., Troller, M.	How the Internet Works	Que	2006
		2.	Edwyn, J.	Learning to change: ICT in schools	OECD Washington center	2001

		3.	Walkenbach, J., Tyson, H., Wempen, F., Cary, N.	Office 2007 Bible	John Wiley and Sons	2007
--	--	----	--	-------------------	------------------------	------

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагошка практика 1			
2.	Код	ППП 1			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	прва година/ прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	стручњаци од практика			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - утврдување на третманот, местото, поставеноста и организацијата на предучилишното воспитание и образование во Република Македонија; - запознавање со институциите и телата за стручно и педагошко разрешување на актуелни проблеми во воспитно-образовните институции (сектори во Министерството за труд и социјална политика, Државниот просветен инспекторат, Бирото за развој на образованието); - практична верификација на теоретските сознанија за професијата и профилот <i>професор по предучилишно воспитание</i> (компетенции на предучилишниот воспитувач); - воочување различни концепти на планирање и на изведување активности; - следење на работата на стручните тела и органи за одлучување во предучилишните установи – детски градинки (стручни активни, родителски совети, управен одбор, родителски одбор и др.). 				
11.	Содржина на предметната програма: Третман и организациска поставеност на институциите што го третираат предучилишното воспитание и образование во Р. Македонија; Кадровската структура во предучилишното воспитание и образование; Ликот на воспитувачот како организатор, водител и реализатор на воспитно-образовната дејност (компетенции на воспитувачот); Услови, средства и организација на различни видови програми за реализација на активности во предучилишното образование; Организација на слободни детски активности; Стручни активни во градинките и нивно организирање и дејствување; Родителските совети како нужна и неопходна организациска форма на дејствување; Управни одбори.				
12.	Методи на учење: вежби, дискусии, консултации, практично-апликативни активности и теренска настава.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	30 часа			
14.	Распределба на расположливото време	20 часа организирани активности 10 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	10 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	10 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3.	Домашно учење	0 часа	
17.	Начин на оценување Не се оценува, но подлежи на добивање поени како основа за кредитот: <ul style="list-style-type: none"> - редовност на вежби - максимум 20 поени; - редовно водење дневник за воспитно-образовната работа - максимум 40 поени; - воочување и писмено елаборирање на специфична ситуација, проблем или активност - максимум 20 поени; - учество во проектни активности – максимум 20 поени. 				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество			
18.	Критериуми за оценување				

	(бодови/оценка)				
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Освоени минимум 20 поени.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански, турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.					
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД I СЕМЕСТАР**

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Психологија на личноста			
2.	Код	105 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	прва година/ прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Зоран Михајловски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да стекнат научни знаења за основните поими и проблеми на психологијата на личноста, да умеат да направат разлика помеѓу научните и ненаучните концепти за личноста и да формираат позитивен став за различностите и за специфичностите на секоја личност.				
11.	Содржина на предметната програма: Поим за личност; Личност и слични поими; Структура на личноста - црти на личноста, ставови, вредности, интересирања; Динамика на личноста - потреби, мотиви. Фрустрации и конфликти на мотивите; Реакции на фрустрациите и конфликтите; Развој на личноста; Теории за личноста.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа	
		16.3.	Домашно учење	25 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (два теста по 35 бода)			70 бода
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода
	17.3.	Активност и учество			10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Освоени најмалку 20 бода по која било основа.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански Англиски (прозорец на мобилност)			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
		Задолжителна литература			
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач
22.1.	1.	Hrnjica, S.	Opsta psihologija sa	Naucna knjiga,	2000

			psihologijom licnosti	Beograd	
	2.	Јанаков, Б.	Современа психологија на личност	Филозофски факултет, Скопје	2009
	3.				
	Дополнителна литература				
22.2.	Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Rot, N.	Psihologija licnosti	Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd	1994
	2.	Childs, D.	Psychology and the Teacher	"Continuum" London & New York	2004
	3.				

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Психички процеси				
2.	Код	106 ИППВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус				
6.	Академска година/семестар	прва година/ прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3	
8.	Наставник	проф. д-р Зоран Михајловски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да стекнат знаења од областа на базичните психички процеси како фундаменти на личноста во целина, кои ќе овозможат успешна прелиминарна подготовка за психолошките предмети во натамошниот тек на студирањето, како и во идното успешно извршување на работата како воспитувач.					
11.	Содржина на предметната програма: Осети и перцепции, претстави, илузии, халуцинации, внимание, помнење и забораване, видови помнење, причини за забораване, учењето како фундаментален принцип на менување на однесувањето, видови учење, разлики во учењето меѓу човекот и животните, емоции, видови емоции, мислење и говор, мотивација, класификација на мотивите, реалистички и нереалистички начини на реагирање при незадоволување на мотивите.					
12.	Методи на учење: предавања, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, истражувачки активности, консултации и самостојна работа.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време		90 часа			
14.	Распределба на расположливото време		45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење	25 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	од 0 до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		над 91 бод		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовно присуство на настава, најмалку по 18 бода на секој од двата предвидени теста.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
		Задолжителна литература				
	Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

	22.1.	1.	Тодорова Цвеиќ, И.	Психологија	Просветно дело, Скопје	1986	
		2.	Керамичиева, Р.	Психологија во образованието и воспитанието	Просветно дело, Скопје	1996	
		3.					
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Креќ, D., Kračfild, R.	Elementi psihologije	Научна knjiga, Beograd	1976	
2.							
		3.					

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД II СЕМЕСТАР**

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик со култура на изразувањето 2			
2.	Код	107 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година Втор семестар	7.	Број на ЕКТС Кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Елизабета Бандиловска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	да го има положено предметот Македонски јазик со култура на изразувањето 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат општи теоретски знаења од областа на морфологијата, лексикологијата и синтаксата на македонскиот јазик, да ја совладаат правилната употреба на стандардниот јазик во пишана и во говорна форма, да стекнат знаења и вештини од културата на изразувањето и да можат правилно да го употребуваат македонскиот литературен јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Усвојување на морфолошкиот систем на македонскиот јазик, зборообразување и морфолошка класификација на зборовите, усвојување на основните поими од синтаксата, реченицата и нејзините членови и усвојување на основни поими од лексикологијата, зборот и лексиката.				
12.	Методи на учење: Предавање, вежби, дискусии, консултации, семинарски работи, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време		150		
14.	Распределба на расположивото време		75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	45 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	0 часови	
		16.2	Самостојни задачи	45 часови	
		16.3	Домашно учење	30 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови			70 бодови
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и вежби. Услов за полагање завршен испит: студентот кој добил потпис и освоил најмалку 20 бодови од семинарска работа, активност и учество.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од			

	на наставата	страна на студентите.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1.	Билјана Маленко, Елизабета Бандиловска	Практикум по македонски јазик со култура на изразувањето 2	Арс ламина	2017
		2.	Група автори	Правопис на македонскиот јазик (второ издание)	ИМЈ „Крсте Мисирков“ и Култура	2017
		3.	Кирил Конески	Правописен речник на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	1999
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2	1.	Лилјана Минова-Гуркова	Синтакса на македонскиот стандарден јазик	Радин	1994
		2.	Стојка Бојковска, Лилјана Минова-Гуркова, Димитар Пандев, Живко Цветковски	Македонски јазик за средното образование	Просветно дело	2001
3.						

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Албански јазик со култура на изразувањето 2			
2.	Код	107 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Педучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Вехби Кадриу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	да го има положено предметот Албански јазик со култура на изразувањето 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат општи теориски знаења од областа на синтаксата, лексиката и фразеологијата на албанскиот стандарден јазик; да го совладат правилната употреба на стандардниот јазик особено говорниот код, да стекнат знаења и вештини од културата на изразувањето како предуслов за ефикасна употреба на литературниот јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Синтакса: Поим за синтакса; Основни синтаксички единици; Видови и структура на реченицата; Главни делови на реченицата; Додатни делови на реченицата; Употреба на интерпункциски знаци кај разновидни реченици; Сложена реченица, поим, карактеристики и поделба; Независни сложени реченици; Зависни сложени реченици; Директен и индиректен говор. Култура на изразувањето: Поим, значење и основни карактеристики; Јазични и вонјазични елементи на културата на изразувањето; Главните обележја на културното изразување и на добриот говор; Јазичната и говорната компетенција во наставата.				
12.	Методи на учење: Предавање, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	45 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	25 часови	
		16.3	Домашно учење	30 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	70 бодови		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3	Активност и учество	20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Потпис студентот добива ако има минимум 3 пати неоправдано одсуство На полагање завршен испит може да се јави студентот кој добил потпис и освоил минимум 16 бода од активност и учество и од семинарска работа			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			

22.	Литература				
22.1	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Вехби Кадриу	Албански јазик со култура на изразувањето 2	Скопје	2012
	2.	А. Јашари & Б. Круезиу	Мајчин јазик (Основи за јазикот, фонетика, морфологија и синтакса)	Приштина	2011
3.	Томас С. Кане	Како да пишуваме на албански јазик	Тирана	2010	
22.2	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Мехмет Челику и др.	Практична граматика на албанскиот јазик	Тирана	1998
	2.	Рами Мемушај	Албанскиот стандарден јазик	Тирана	2004
3.	Владимир Цветановиќ	Основе културе говора и реторике	Београд	2001	

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Турски јазик со култура на изразувањето 2				
2.	Код	107 ЗППВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус				
6.	Академска година/семестар	прва година/ втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5	
8.	Наставник	доц. д-р Хулија Скука				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да стекнат теоретски знаења за турскиот јазик како средство за комуникација и како основа на писменоста и практични знаења од јазичната норма. Изучувајќи ја структурата на јазикот, студентите ќе го разберат системскиот карактер на турскиот јазик, ќе разберат како е можно со помош на определен број фонеме да се пренесат сите информации и да се создава литература со научна и со уметничка вредност. Знаењата што ќе ги усвојат, студентите ќе може да ги применат во својата наставничка дејност по завршувањето на студиите на Педагошкиот факултет.					
11.	<p>1. СИНТАКСА Синтаксата како дел од науката за јазикот</p> <p>2. КУЛТУРА НА ЈАЗИКОТ И КУЛТУРА НА ИЗРАЗУВАЊЕТО</p> <p>а) Логичките особености на пораката: содржината, семантичката поврзаност, течноста, хармоничноста, јасноста</p> <p>б) Јазичните особености на пораката: фонолошка, морфолошка, синтаксичка, лексичка и стилска нормативност</p> <p>в) Физичко-акустичките особености на пораката: артикулација на гласовите, фонација, мелодика, степен на звучноста и др.</p> <p>3. ВОЊАЗИЧНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ НА КУЛТУРАТА НА ИЗРАЗУВАЊЕТО</p> <p>Култура на слушањето. Основи на реториката (историски развој)</p> <p>Културата на изразувањето и професијата</p> <p>На часовите предвидени за вежби ќе бидат утврдени содржините што ќе бидат работени на предавањата. Притоа, особено внимание ќе се посвети на вршењето фонетска, морфолошка и синтаксичка анализа. На часовите за вежби ќе се утврдуваат и ортоепските и ортографските правила што важат во употребата на стандардниот турски јазик.</p>					
12.	Методи на учење: предавање, вежби, дискусии, консултации, семинарски работи, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа		
		16.3.	Домашно учење	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и на вежби. Услов за полагање завршен испит: студентот кој добил потпис и освоил најмалку 20 бода од семинарска работа, активност и учество.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	турски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.	
22.	Литература		
	Задолжителна литература		
	Ред. Број	Автор	Наслов
22.1.	1.	Dogan, A.	Her Yonuyle Dil I, II, III
	2.	Dogan, A.	Turkcenin Gucu
	3.	Turan, A.	Kompozisyon Bilgisi
		Издавач	Година
			1979 1982
			1987
			1982
	Дополнителна литература		
	Ред. Број	Автор	Наслов
22.2.	1.	Tahsin, B.	Turkcenin Grameri
	2.	Kemal, D.	Sozlu ve Yazili Anlatim
	3.	Haydar, E.	Turk Dilbilgisi
		Издавач	Година
			1990
			1966
			1982

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик со култура на изразувањето 2 (за етничките групи)			
2.	Код	108 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година Втор семестар	7.	Број на ЕКТС Кредити	2
8.	Наставник	проф. д-р Елизабета Бандиловска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	да го има положено предметот Македонски јазик со култура на изразувањето 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат општи теоретски знаења од областа на морфологијата, лексикологијата и синтаксата на македонскиот јазик, да ја совладаат правилната употреба на стандардниот јазик во пишана и во говорна форма, да стекнат знаења и вештини од културата на изразувањето и да можат правилно да го употребуваат македонскиот литературен јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Усвојување на морфолошкиот систем на македонскиот јазик, зборообразување и морфолошка класификација на зборовите, усвојување на основните поими од синтаксата, реченицата и нејзините членови и усвојување на основни поими од лексикологијата, зборот и лексиката.				
12.	Методи на учење: Предавање, вежби, дискусии, консултации, семинарски работи, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90			
14.	Распределба на расположивото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	0 часови	
		16.2	Самостојни задачи	30 часови	
		16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	70 бодови		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3	Активност и учество	20 бодови		
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и вежби. Услов за полагање завршен испит: студентот кој добил потпис и освоил најмалку 20 бодови од семинарска работа, активност и учество.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1.	Билјана Маленко, Елизабета Бандиловска	Практикум по македонски јазик со култура на изразувањето 2	Арс ламина	2017
		2.	Група автори	Правопис на македонскиот јазик (второ издание)	ИМЈ „Крсте Мисирков“ и Култура	2017
		3.	Кирил Конески	Правописен речник на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	1999
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2	1.	Лилјана Минова-Гуркова	Синтакса на македонскиот стандарден јазик	Радин	1994
		2.	Стојка Бојковска, Лилјана Минова-Гуркова, Димитар Пандев, Живко Цветковски	Македонски јазик за средното образование	Просветно дело	2001
3.						

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Математика			
2.	Код	109 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Прва година/втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Слаѓана Јаќимовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.		<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> - разбирање на улогата на математиката во современиот живот и во воспитно-образовниот процес; - изградба на позитивен однос кон математиката и доживување на математиката како креативна, корисна и занимлива дејност; - развивање синтетичко, аналитичко, креативно и критичко мислење; - познавање и разбирање на основните математички поими; - познавање и разликување различни форми на репрезентации на математичките објекти и ситуации и разбирање на врските меѓу различните видови репрезентации; - познавање и разбирање на поимите множества, релации и пресликувања и нивно користење за решавање задачи; - познавање и разбирање на поимот броен систем, позиционен броен систем и месна вредност на цифрата; - примена на основните аритметички операции со природни, цели, рационални броеви како дробки и децимални броеви во решавање задачи; - познавање и разбирање на основните поими од теоријата на броеви и нивна примена во решавање задачи; - математичко моделирање на едноставни практични проблеми и ситуации со процена на моделите и интерпретирање на математички модели во реален контекст; - поставување проблеми и формулирање на текстуални задачи (проблеми) во термини на математичкиот јазик/јазикот на алгебрата (пропорции, равенки, неравенки и системи на равенки) и користење различни стратегии за нивно решавање; - правење проценка за точноста на решението на задачата и залагање за квалитет; - познавање и разбирање на геометриските поими: точка, права, рамнина, агол, отсечка, зрак, многуаголник и дијагонали во многуаголник, триаголник, четириаголник и различните видови четириаголници, кружница и круг, полиедри и различни видови полиедри, ротациони тела; - познавање и примена на системот на мерки; - решавање задачи за пресметување на периметарот, плоштината и волуменот на геометриски фигури; - примена на Питагоровата теорема при решавање задачи. 			
11.		<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Множества и функции: множества, операции со множества, функции и релации; 2. Природни броеви: бројни системи, декадниот броен систем, собирање, одземање, множење и делење на природни броеви, својства на операциите со природни броеви, проценка и заокружување на резултатите од операциите со природни броеви; 3. Теорија на броеви: делители, деливост, прости и сложени броеви, заеднички делители и содржатели, НЗД и НЗС; 4. Цели броеви: собирање, одземање, множење и делење на целите броеви, својства на операциите со цели броеви; 5. Рационалните броеви како дробки: рационални броеви, собирање, одземање, множење и делење на рационалните броеви, својства на операциите со рационални броеви, проценка на резултатите од операциите со рационални броеви; 6. Децимални броеви, проценти и реални броеви: децимални броеви, собирање, одземање, множење и делење на децималните броеви, проценка и заокружување на резултатите од операциите со децимални броеви, пропорции, права-пропорционална и обратно-пропорционална зависност, проценти, проценка и заокружување на проценти, множествата на рационални, ирационални и реални броеви; 7. Елементарна алгебра: јазикот на алгебрата, алгебарски израз, равенка, равенства и решение на равенки, линеарна равенка со една непозната, линеарна функција, квадратна равенка со една непозната, квадратна функција, систем од две линеарни равенки со две непознати, неравенка, неравенство и решение на неравенки, решавање на текстуални задачи што се сведуваат на равенка или систем равенки; 8. Вовед во геометријата: основни геометриски поими, аксиоми на Евклидската геометрија, многуаголник, дијагонали во многуаголник, триаголник, класификација на триаголниците според агли, класификација на триаголниците според страните, четириаголник и видови четириаголници, збир на внатрешни агли во 			

	<p>многоаголник, кружница и круг, тела, полиедри и видови полиедри, призма, пирамида, ротациони тела, цилиндар, конус, топка и сфера, набљудување и цртање на тридимензионални фигури; 9. Мерење: систем на мерки; поимите за периметар, плоштина и волумен; периметар и плоштина на различни видови четириаголник, на триаголник и на круг; Питагоровата теорема; плоштина на призма, плоштина на пирамида, плоштина на цилиндер, плоштина на конус, плоштина на топка, волумен на призма, волумен на пирамида, волумен на цилиндер, волумен на конус, волумен на топка, должини, плоштини и волумени на слични фигури.</p>					
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, учење со користење ИКТ (GeoGebra, ...), учење по пат на решавање проблеми, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, самостојна работа, консултации					
13.	Вкупен расположлив фонд на време		180 часа			
14.	Распределба на расположливото време		90 наставни часа, 90 часа за други форми на активн.			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	45 часови		
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часови		
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	0 часови		
		16.2	Самостојни задачи	45 часови		
		16.3	Домашно учење	45 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1	Тестови	90 бодови (2 писмени теста по 30 бода и завршен испит 30 бода)			
	17.2	Семинарска работа/проект	0 бодови			
	17.3	Активност и учество	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Услов за потпис: Редовност и активно учество во наставата Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 50 % од бодовите за секој од двата писмени тестови (може да се заменат со бодови од писмен испит, кој се изведува во испитна сесија пред завршниот испит)			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски, Албански Англиски (прозорец на мобилност)			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и/или евалуација од страна на студентите			
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ковачев, Д., Трајков, И.	Математика за педагошки факултети	Скопје: НИП "Студентски збор"	1995
		2.	Различни автори	Учебниците по математика за деветгодишното основно образование		
		3.	Spahiu, I.	Matematikë 1		
	4.	Spahiu, I.	Gjeometri Elementare	Autori	2002	
22.2	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

		1.	Beckmann, S.	Mathematics for Elementary Teachers with Activity Manual (Third edition)	Pearson International Edition	2011
		2.	Sonnabend, T.	Mathematics for teachers (III edition)	Brooks Cole	2004
		3.	Димовски, Д.	Практикум по елементарна математика	Скопје: Просветно дело	1993
		4.	Тренчевски, К., Малчески, Р., Димовски, Д.	Занимлива математика	Скопје: МММ	1994
		5.	Малчески, Р., Малчески, А.	Решавање на текстуални задачи	Скопје: СМММ	1996
		6.	Различни автори	Учебници по математика за средно образование		

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Општа педагогија			
2.	Код	110 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	прва година/ втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Розалина Попова-Коскарова проф. д-р Флорина Шеху			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да стекнат научни знаења од општата педагогија како основа за изучување на другите педагошки дисциплини и да се оспособат стекнатите знаења да ги применат во извршувањето на својата идна професија – наставник.				
11.	Содржина на предметната програма: Педагогијата, нејзиниот предмет на проучување и научното определување на педагогијата; Функции и задачи на педагошката наука; Систем и содржина на педагошките дисциплини; Педагогијата во системот на науките; Педагогијата и инклузивното образование; Развојот на педагошката мисла; Воспитанието и образованието низ историските епохи; Основни педагошки категории и поими; Фактори за развојот на личноста (биолошки, средински, активноста на личноста); Детерминантите на развојот на современата педагошка наука; Воспитно-образовната цел; Подрачја на педагошко дејствување во процесот на развој на личноста (интелектуален аспект, работно-технички, физичко-здравствен, морален, естетски и емоционален); Општи карактеристики на воспитно-образовниот (училиштен) систем; Системот на образованието во Р. Македонија; Странски, европски воспитно-образовни системи; Критика на школскиот систем во светски размери и појавата на алтернативни училишта. Мултикултурно и интеркултурно воспитание.				
12.	Методи на учење: разговор, дискусија, дебати, презентации (усни, писмени), позитивни примери, демонстрација, критички осврти, компарација, текст-анализа (анализа, синтеза, евалуација).				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	60 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часа	
		16.3.	Домашно учење	40 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (или устен испит) Два теста, најмногу до 70 бода заедно.			70 бода
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода
	17.3.	Активност и учество			10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Студентот да освои минимум 20 бода по која било основа.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Попова-Коскарова, Р.	Општа педагогија	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје	2011
	2.	Murati, Xh.	Pedagogjia e përgjithshme	Logs-A	2004
	3.	Атанасоска, Т., Петрова Ѓорѓева, Е.	Општа педагогија		2008
	Дополнителна литература				
	Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Попова-Коскарова, Р.	Вовед во педагогијата	Јофи-скен	2004
	2.	Краја, М.	Pedagogjia	Mileniumi i ri	2006
	3.	Група автори	Прирачник за меѓуетничко интегрирано обарзоавние на наставничките факултети	УСАИД	2014

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	Социологија на образованието		
2.	Код	111 ЗППВ		
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание		
4.	Организатор на студиската програма	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ Скопје		
5.	Степен	прв циклус		
6.	Академска година/семестар	прва година / втор семестар	7. Број на ЕКТС кредити	5 кредити
8.	Наставник	проф. д-р Емиљ Сулејмани проф. д-р Душка Матевска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции)	Студентите да стекнат знаење за општа социологија и социологијата на образованието; да се развива критичкото мислење кај нив, и да се оспособат за примена и користење на социолошки знаења во решавање на одделни практични проблеми во воспитно-образовната дејност.		
11.	Содржина на предметната програма	Развојот на социологијата како наука; дефиниции, методи и теории на социологијата; предмет и развојот на социологијата на образованието; социологија на образованието и други сродни науки; функции на образованието; основни теориско-методолошки ориентации во социологијата на образованието; општеството, образованието, училиштето и универзитетот како општествени институции; социолошкиот поим на социјализацијата и етапите на социјализацијата; концепцијата за (не)еднаквост на образовните шанси; образованието и социјалната нееднаквост; образованието и социјалната стратификација, курикулумот во образованието и „скриениот“ курикулум; влијанието на глобализацијата и социјалните промени во образованието; промените во системот на образованието; односот на образованието со другите подсистеми во општеството; влијанието на религијата во образованието; образованието и културата; мултикултурализмот и образованието; демократизација на образованието; етиката и образованието, естетиката и образованието.		
12.	Методи на учење	интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС		
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа		
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	Часови 45
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	Часови 30
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	Часови 25
		16.2	Самостојни задачи	Часови 15
		16.3	Домашно учење	Часови 35
17.	Начин на оценување			
	17.1	Испит		70 бодови Тест - 1 (прв дел) до 35 поени (мин. 18) Тест - 2 (втор дел) до 35 поени (мин. 18) или устен испит
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови
	17.3	Активност и учество		10 бодови
18.	Критериуми за оценување	од 0 до 50 бода	5 (пет) (F)	

	(бодови/оценка)	од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовност на предавањата и вежбите и сите задолженија да се исполнат во текот на летниот семестар. Испитот се полага од мај-јуни испитна сесија.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Emil Sulejmani	Sociologjia e arsimit	Fakulteti pedagogjik Shkup	2016
		2.	Златко Жоглев	Социологија на образованието	Педагошки факултет Битола	2002
	3.	Miomir Ivkovič	Sociologia obrazovanja I Tom	Filozofski fakultet Niš	2002	
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Majkl Haralambos	Uvod u sociologiju	Globus Zagreb	2002
		2.	Sejfedin Sulejmani	Nocione sociologjike	Interdiskont, Shkup	1998
3.	Гордон Маршал	Оксфордски речник по социологија	Книгоиздател. МИ-АН, Скопје	2004		

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагошка практика 2			
2.	Код	ПП 2 ПВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	прва година/ втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - утврдување на третманот, местото, поставеноста и организацијата на предучилишното воспитание и образование во Република Македонија; - запознавање со институциите и телата за стручно и педагошко разрешување на актуелни проблеми во воспитно-образовните институции (сектори во Министерството за труд и социјална политика, Државниот просветен инспекторат, Бирото за развој на образованието); - практична верификација на теоретските сознанија за професијата и профилот <i>професор по предучилишно воспитание</i> (компетенции на предучилишниот воспитувач); - воочување различни концепти на планирање и на изведување активности; - следење на работата на стручните тела и органи за одлучување во предучилишните установи – детски градинки (стручни активни, родителски совети, управен одбор, родителски одбор и др.). 				
11.	Содржина на предметната програма: Третман и организациска поставеност на институциите што го третираат предучилишното воспитание и образование во Р. Македонија; Кадровската структура во предучилишното воспитание и образование; Ликот на воспитувачот како организатор, водител и реализатор на воспитно-образовната дејност (компетенции на воспитувачот); Услови, средства и организација на различни видови програми за реализација на активности во предучилишното образование; Организација на слободни детски активности; Стручни активни во градинките и нивно организирање и дејствување; Родителските совети како нужна и неопходна организациска форма на дејствување; Управни одбори.				
12.	Методи на учење: вежби, дискусии, консултации, практично-апликативни активности и теренска настава.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	30 часа			
14.	Распределба на расположливото време	20 часа организирани активности 10 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	10 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	10 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3.	Домашно учење	0 часа	
17.	Начин на оценување Не се оценува, но подлежи на добивање поени како основа за кредитот: <ul style="list-style-type: none"> - редовност на вежби - максимум 20 поени; - редовно водење дневник за воспитно-образовната работа - максимум 40 поени; - воочување и писмено елаборирање на специфична ситуација, проблем или активност - максимум 20 поени; - учество во проектни активности – максимум 20 поени. 				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)				

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Освоени минимум 20 поени.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански, турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.					
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	6.				
	7.				
	8.				
	9.				
	10.				

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД II СЕМЕСТАР**

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на природата 1			
2.	Код	112 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	прва година/ втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Аднан Кахил			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - стекнување знаења за основните принципи од природните процеси; - запознавање со одредени карактеристики и функцијата на клетките, ткивата, органите и органските системи кај растенијата, животните и човекот; - запознавање со одредени природни појави кои значително влијаат врз квалитетот на животната средина; - оспособување за понатамошно проширување на знаењата од подрачјето на природните науки. 				
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Постанок на животот 2. Клетката како основна организациона единица на животот 3. Автотрофни организми 4. Хетеротрофни организми 5. Основни еколошки параметри и влијанието на човекот врз нив 6. Човекот и неговото здравје. Нарушувања, начини на превентива и препораки за полесно лечење 7. Воздухот и неговите својства. Загадување и заштита 8. Водата и нејзиното значење. Загадување и заштита 9. Основна градба и функции на почвата. Загадување и заштита 10. Горива и греење 11. Бои и светлина 12. Основни карактеристики на природните појави 				
12.	Методи на учење: интерактивни предавања, учење по пат на решавање проблеми, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, самостојна работа, консултации.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	125 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 наставни часа 50 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови Два колоквиуми по 20 бода и завршен испит со 30 бода.			70 бода
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода
	17.3.	Активност и учество			10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовно следење на наставата со најмногу две отсуства. Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 50% од бодовите за секој од колоквиумите или изработена семинарска работа.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански, турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Ѓоргоски, И.	Основи на природата (авторизирана скрипта за студентите на ПФ)	2007
		2.	Мулев, М.	Заштита на животната средина	Скопје
		3.			
	22.2.	Дополнителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Ѓоргоски, И.	Основи на биологијата (авторизирана скрипта)	2006
		2.	Alberts, B., Bray, D., Johnson, A., Lewis, J., Raff, M., Roberts, K., Walter, P.	Essential Cell Biology, An Introduction to the Molecular Biology of the Cell	Garland Publishing Inc, New York & London
	3.		Учебници по природните науки за основно образование		

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на природата 2			
2.	Код	113 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	прва година/ втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Аднан Кахил			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - стекнување продлабочени знаења за основните принципи на природните процеси и нивните законитости; - запознавање со одредени карактеристики и функцијата на клетките, ткивата, органите и органските системи кај растенијата, животните и човекот; - запознавање со одредени природни појави кои значително влијаат врз квалитетот на животната средина; - оспособување за понатамошно проширување на знаењата од подрачјето на природните науки. 				
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Жива и нежива природа. Постанок на животот 2. Хемиска градба на живите организми 3. Клетката како основна организациона единица на животот 4. Автотрофни организми 5. Хетеротрофни организми 6. Основни еколошки параметри и влијанието на човекот врз нив 7. Воздухот и неговите својства. Загадување и заштита 8. Водата и нејзиното значење. Загадување и заштита 9. Основна градба и функции на почвата. Загадување и заштита 10. Горива и греење 11. Бои и светлина 12. Основни карактеристики на природните појави 13. Магнет и магнетизам 14. Електрицитет и биоелектрицитет 15. Енергија, добивање, користење и заштита 16. Лет и летање 				
12.	Методи на учење: интерактивни предавања, учење по пат на решавање проблеми, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, самостојна работа, консултации.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 наставни часа 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	25 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3.	Домашно учење	25 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови Два колоквиуми по 20 бода и завршен испит со 30 бода.			70 бода
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода
	17.3.	Активност и учество			10 бода

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовно следење на наставата со најмногу две отсуства. Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 50% од бодовите за секој од колоквиумите или изработена семинарска работа.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански, турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ѓоргоски, И.	Основи на природата (авторизирана скрипта за студентите на ПФ)		2007
		2.	Мулев, М.	Заштита на животната средина	Скопје	1997
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ѓоргоски, И.	Основи на биологијата (авторизирана скрипта)		2006
		2.	Alberts, B., Bray, D., Johnson, A., Lewis, J., Raff, M., Roberts, K., Walter, P.	Essential Cell Biology, An Introduction to the Molecular Biology of the Cell	Garland Publishing Inc, New York & London	2005
3.		Учебници по природните науки за основно образование				

Прилог бр. 3		Предметни програми од прв, втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Психологија на личниот развој				
2.	Код	114 ИППВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус				
6.	Академска година/семестар	прва година/ втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3	
8.	Наставник	проф. д-р Зоран Михајловски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да стекнат основни знаења за можностите за личниот развој и искуствено да запознаат некои техники за унапредување на тој развој.					
11.	Содржина на предметната програма: Организам, индивидуа, личност; Потреби, желби, очекувања; Вредности, намери, цели; Верувања, предрасуди; Јас и сликата за себе; Конфликти и фрустрации; Анксиозност; Блокади; Слобода - неслобода; Лична одговорност; Самоостварување - процес на личен развој; Услови за личен развој.					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно учење.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време		90 часа			
14.	Распределба на расположливото време		45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава			30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа			15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			20 часа
		16.2.	Самостојни задачи			15 часа
		16.3.	Домашно учење			10 часа
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови				70 бода
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)				20 бода
	17.3.	Активност и учество				10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Студентот да освои 20 бода по која било основа.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Негриоска, Ф., Балажи, С., Николоски-	Образование за животни вештини (прирачник)	БРО, Скопје	2008	

			Алушевски, С., Додева, Р., Петроска Бешка, В.			
	2.		Петроска Бешка В.	Конфликти: што претставуваат и како се разрешуваат	Филозофски факултет, Скопје	1995
	3.					
	Дополнителна литература					
22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Ристевска, С., Хани, А., Николиќ, В., Аземовски, Н., Демировска, Е., Димушковска Рајковска, Ј.	Социјални вештини и одговорности на наставници и стручни работници во училиштето (прирачник)	ОБСЕ, Скопје	2011	
	2.	Јанаков, Б.	Среќа	Софија, Богданци	2007	
	3.					

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	Религиски системи		
2.	Код	115 ИППВ		
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание		
4.	Организатор на студиската програма	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ Скопје		
5.	Степен	прв циклус		
6.	Академска година/семестар	прва година / втор семестар	7. Број на ЕКТС кредити	3 кредити
8.	Наставник	проф. д-р Емиљ Сулејмани проф. д-р Душка Матевска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции)	Студентите да се запознаат со развојот на религиите и да стекнат знаење за религиските системи; да се развие критичко мислење кај нив и да се оспособат за примена и користење на религиските знаења во решавање на одделни практични и теоретски проблеми во воспитно – образовната дејност.		
11.	Содржина на предметната програма	Суштина, елементи, дефиниции и историски форми на религијата; народни религии; универзалните религии; поделба на универзалните религии; елементи и основни карактеристики на религиите; елементите на етиката во религиските системи; функциите на универзалните религии; погледите кон човековата природа; процесите на секуларизација; местото, улогата и значењето на религијата во современиот свет; компарации меѓу универзалните религии; релациите на религијата со образованието; есхатологија и сотерологија; толерантност меѓу религиите – екуменистичко движење;.		
12.	Методи на учење	интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС		
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа		
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	Часови 30
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	Часови 15
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	Часови 10
		16.2	Самостојни задачи	Часови 10
		16.3	Домашно учење	Часови 25
17.	Начин на оценување			
	17.1	Испит		70 бодови Тест - 1 (прв дел) до 35 поени (мин. 18) Тест - 2 (втор дел) до 35 поени (мин. 18) или устен испит
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови
	17.3	Активност и учество		10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		од 0 до 50 бода	5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовност на предавањата и вежбите и сите задолженија да се исполнат во текот на летниот семестар. Испитот се полага од мај-јуни испитна сесија.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Emil Sulejmani	Sociologjia e sistemeve religjioze botërore	Printing-Grafik, Shkup
		2.	Владо Тимовски	Образованието и религијата	Феникс Скопје
		3.	Juzef Keler	Osnivači velikih religija	Toper book, Beograd
	22.2	Дополнителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Вуко Павичевиќ	Социологија религије са елементима филозофије религије	БИГЗ-Београд
		2.	Гр. автори	Велики лексикон религија	Ленто
3.		Емил Диркем	Елементарни облици религиског живота	Издавачка делатност	

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја на педагошките идеи			
2.	Код	116 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	прва година/ втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Розалина Попова-Коскарова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да се запознаат со историскиот развој на педагошките идеи во светски и во национални рамки; со животот и делото на најзначајните педагошки мислители во историјата на педагогијата, како и со развојот на просветата и школството во Македонија.				
11.	Содржина на предметната програма: Историски развој на педагошките идеи во светот (стар Египет, Индија, Кина и античка Грција); Педагошката мисла во феудалното општество; Педагошките идеи во периодот на хуманизмот и ренесансата; Педагошките идеи во XVII, XVIII и XIX век (Кондорсе, Ле Пелтје, жирондисти); Педагошките правци на реформската педагогија; Современи педагошки концепции. Развој на просветата и школството во Македонија; Школството во периодот на Александар Македонски; Просветителската дејност на св. Кирил и св. Методиј, св. Климент и св. Наум; Охридската школа; Просветителско-преродбеничката дејност во XIX и XX век (Браќа Миладиновци, Ј. Х. К. Џинот, Г. Прличев, Јосиф Ковачев - основач на првото учителско училиште; Келијни училишта во Македонија; Развој на просветата и школството во Македонија по Втората светска војна.Алтернативни училишта и градинки во 20 и 21 век				
12.	Методи на учење: предавање преку power point презентации, дискусија, дебата, анализа, синтеза, критичко размислување.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часа	
		16.3.	Домашно учење	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови Два колоквиумски теста по 35 бода	70 бода		
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	Активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Студентот да освои минимум 20 бода по која било основа.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански			

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Цениќ, С.	Историја школства	Учителски факултет, Врање	2005
		2.	Кантарџиев, Р.	Келијни училишта во Македонија (одбрани трудови)	Просветно дело, Скопје	1970
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
Ред. Број		Автор	Наслов	Издавач	Година	
1.	Попова-Коскарова, Р.	Општо образование (5-27)	НИП Глобус	2005		

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД III СЕМЕСТАР**

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Предучилишна педагогија			
2.	Код	201 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Втора година/ трет семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Татјана Котева-Мојсовска проф. д-р Флорина Шеху			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се здобијат со научни знаења од областа на предучилишната педагогија; да се запознаат со законитостите на воспитанието и образованието на предучилишните деца; да се оспособат за избор и примена на воспитно-образовни постапки и содржини сообразени со стандардите за рано учење и развој ; да се запознаат со карактеристиките на институционалниот предучилишен воспитно-образовен систем; компаративно да се воведат во концепциски различни институционални модели на предучилишни воспитно-образовни програми и да се оспособат за нивна критичка анализа; да стекнат знаења и способности за воочување, разбирање и релевантно педагошко реагирање на детските потреби и можности; да се оспособат за практична примена на знаењата во воспитно-образовната практика.				
11.	Содржина на предметната програма: Предучилишната педагогија како научна дисциплина; Специфични поими и процеси во предучилишната педагогија, Предучилишната педагогија низ учењата на класиците. Воспитанието и развојот (воспитанието и возраста, воспитанието и домените на развојот, факторите на развојот.), Положбата и третманот на детето, како фактор на развојот; Функција и цел на предучилишното воспитание и образование; Предучилишното воспитание и образование како организиран процес; Детски градинки и центри за ран детски развој (системска, организациона, кадровска и програмска поставеност); Предучилишен курикулум; Курикулумот и стандардите за рано учење и развој; Образованието во предучилишната возраст (принципи, методи, форми, активности, извори на учење , мотивација); Адаптација на децата во градинката; Инклузивно предучилишно воспитание и образование, Услови за предучилишно воспитание и образование; Мултикултурни поставки во предучилишното воспитание и образование, Играта, активностите, учењето и развојот; Компјутерот во воспитно-образовниот процес; Планирање на воспитно-образовниот процес; Рефлективна предучилишна практика; Современи концепции за развој на предучилишен курикулум (ран детски развој, холистички пристап, тематски курикулум, интегриран курикулум); Модели на предучилишни образовни курикулуми кај нас и во светот; Воспитувачот и современиот предучилишен курикулум; Партнерство на градинката со заедницата и со семејството; Комуникација меѓу детската градинка и училиштето.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојни активности, дебатни дискусии, работилници, проблемски расправи, проектни активности, консултации, самостојно учење				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	180 часови			
14.	Распределба на расположивото време	90 часови за наставни активности 90 часови за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	60 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	10 часови	
		16.2	Самостојни задачи	35 часови	
		16.3	Домашно учење	45 часови	

17.	Начин на оценување					
	17.1	Тестови		80 бодови – завршен испит (или два теста по 40 бодови)		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3	Активност и учество		10 бодови		
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за потпис: редовност и активност на предавања и вежби Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 поени по наведените основи				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1.	Каменов, Емил	Predškolska pedagogija (kniga prva i vtora)	Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd	(1999),
		2.	Котева, Татјана	Детето-рамноправен партнер и субјект во воспитанието и образованието	Гоцмар, Битола.	1996
		3.	Група автори	Стандарди за рано учење и развој	Министерство за труд и социјална политика на Р. Македонија и УНИЦЕФ, Скопје	2010
		4.	Vejseli, A.	Pedagogija parashkollore	Prishtinë	1997
		5	Министерство за труд и социјална политика	Програма за рано учење и развој	Службен весник на РМ, бр. 46 од 06.03.2014 година	2014
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2	1.	Група автори	Nacionalna programa za razvoj na obrazovaniето vo Republika Makedonija 2005-2015.	Министерство за образование и наука на Р. македонија	2005
		2.	Cathy Nutbrown	Kea Concepts in Early Childhood Education & Care	SAGE Publications, London	2006
3.		Cockburn, D. A.	Teaching children 3 to 11 (A Student's Guide),	Paul Chapman Publishing, London	2001	
	4.	Котева-Мојсовска Татјана	Кон современиот профил на воспитувачот, Зборник на трудови: Современи тенденции во формирање на наставниот кадар за предучилишно воспитание и одделенска настава.	Педагошки факултет: Скопје	2007	

Прилог бр. 3		Предметна програма од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Дидактика			
2.	Код	202 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	втора година/ трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	9
8.	Наставник	проф. д-р Сузана Никодиновска-Банчотовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по предметот Општа педагогија.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да стекнат знаења од областа на дидактиката; да ги сознаат релевантните аспекти на современата воспитно-образовна работа; да се оспособат за конструктивна апликација на стекнатите знаења во воспитно-образовната практика; да развијат критичко мислење и способност за решавање проблеми од едукативна природа; да се оспособат за следење, прифаќање и поттикнување на иновациите во образованието; да се оспособат за самообразование.				
11.	Содржина на предметната програма: Поим за дидактика и основни дидактички поими; Појава и развој на дидактиката; Поимска и суштинска определба на воспитно-образовната работа; Фактори во современата воспитно-образовна работа; Цели и задачи на воспитно-образовната работа; Активности на воспитно-образовната работа; Дидактички игри; Класификација и видови на воспитно-образовната работа; Наставен план и наставна програма; Поим за курикулум; Дидактички принципи; Подготовка и планирање на воспитно-образовната работа; Организација на воспитно-образовната работа; Методи во воспитно-образовните активности; Форми во воспитно-образовните активности; Поим за образовна технологија; Видови образовни технологии: технологија на усното и на писменото изразување, технологија на организирано набљудување, манипулациска и оперативна технологија, аудиовизуелна технологија, компјутерска технологија, мултимедиумска технологија; Поим и класификација на дидактичките медиуми: текстуални медиуми, аудитивни медиуми, визуелни медиуми, аудиовизуелни медиуми, мултимедијалност во воспитно-образовната работа; Традиционални и електронски објекти за реализација на воспитно-образовните активности: поим за универзални и специјализирани занимални; Евалуација на текот и резултатите од воспитно-образовната работа.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојно учење, дебатни дискусии, работилници, истражувачки активности.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	225 часа			
14.	Распределба на расположливото време	135 часа наставни активности 90 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	75 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	60 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	35 часа	
		16.3.	Домашно учење	45 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70 бода
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода
	17.3.	Активност и учество			10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовност и активност на предавања и на вежби. Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 бода по наведените основи.			

20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Вилотијевиќ, М.	Дидактика 1, 2, 3	Учителски факултет, Београд	1999
		2.	Мурати, Џ.	Дидактика		
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Баковљев, М.	Речник дидактике	Учителски факултет, Београд	1999
		2.	Вилотијевиќ, М.	Врсте наставе	Учителски факултет, Београд	1998
		3.	Никодиновска-Банчотовска, С.	Професионалните компетенции на наставниците	Академски печат	2008

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Развојна психологија			
2.	Код	203 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	трет семестар втора година	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Зоран Михајловски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат научни знаења за основните карактеристики на психичкиот развој и на развојните специфичности на психичкиот живот во периодот на раното и средното детство.				
11.	Содржина на предметната програма: Проблеми на развојната психологија; Преднатален развој; Новороденче; Моторен развој; Развој на мислењето, Развој на говорот; Емоционален и социјален развој; Развој на поимот за себе; Морален развој; Детски цртеж; Детска игра; Проблеми во детството.				
12.	Методи на учење: Предавања, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, истражувачки активности, консултации и самостојна работа				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	180 часови			
14.	Распределба на расположивото време	90 часови настава 90 часови останати форми			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	60 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	30 часови	
		16.3	Домашно учење	40 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	70 бодови		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	20 бодови		
	17.3	Активност и учество	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	од 0 до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)	
		над 91 бод		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	редовно присуство на настава, најмалку по 18 бодови на секој од двата предвидени теста			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански Англиски (прозорек на мобилност)			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
		Задолжителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

	22.1	1.	Николоска, М.	Развојна психологија - детство	приватно издание	2002	
		2.	Smiljanić, V.	Razvojna psihologija	„Zavod za udžbenike i nastavna sredstva“, Beograd	1999	
		3.	Shaffer, D.R. & Kipp, K.	Developmental Psychology	Wadsworth, Cengage Learning	2010	
	22.2	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Berk, L.	Dječja razvojna psihologija	„Naklada Slap“, Jastrebarsko	2015	
		2.	Donaldson, M.	Um deteta	„Zavod za udžbenike i nastavna sredstva“, Beograd	1982	

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагошка практика 3			
2.	Код	ПП 3 ПВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	втора година/ трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	2
8.	Наставник	стручњаци од практиката			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Во текот на хоспитациите студентите треба: <ul style="list-style-type: none"> - да стекнат практични знаења за процесот на планирање на работата во градинката (од наставна програма до дневно планирање); - да се запознаат со педагошката евиденција и документација во предучилишните установи - градинките; - да стекнат сознанија за целта на водењето и издавањето на педагошката евиденција и документација во предучилишните установи - градинките; - да развиваат вештини за водење различни видови документи: дневник, записници од стручни активности, евиденција за активности надвор од градинката, портфолио за детето, досие за детето, главни книги и др. 				
11.	Содржина на предметната програма: Макро и микропланирање на работата во предучилишните установи - градинките; Воспитно-образовна програма за деца од 0-6 години; Оперативно планирање на наставата; Изработка на годишно, тематско и дневно планирање; Корелација помеѓу наставен план, наставна програма, дневно планирање, дневник за евиденција; Видови педагошка документација - дневник, записници од стручни активности, евиденција за дополнителни активности, портфолио и досие за секое дете, главни книги и др.				
12.	Методи на учење: вежби, дискусии, консултации, практично-апликативни активности и теренска настава.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	15 часа			
14.	Распределба на расположливото време	10 часа наставни активности 5 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	5 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	5 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	2 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	3 часа	
		16.3.	Домашно учење	0 часа	
17.	Начин на оценување Не се оценува, но подлежи на добивање поени како основа за кредитот: <ul style="list-style-type: none"> - редовност на вежби - максимум 20 поени; - редовно водење дневник за воспитно-образовната работа - максимум 40 поени; - воочување и писмено елаборирање на специфична ситуација, проблем или активност - максимум 20 поени; - учество во проектни активности – максимум 20 поени. 				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)				

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Освоени минимум 20 поени.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански и турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.					
	Дополнителна литература				
	Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД III СЕМЕСТАР**

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на воспитната работа				
2.	Код	204 ИППВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус				
6.	Академска година/семестар	втора година/ трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3	
8.	Наставник	проф. д-р Розалина Попова-Коскарова				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се стекнат со сознанија, како и да овладеат со вештини и техники како најуспешно да ја менаџираат (водат) групата , како воспитно да делуваат во разрешувањето на дисциплински и др. проблеми и како да градат механизми на групен живот и работа.					
11.	Содржина на предметната програма: Методиката на воспитната работа и нејзиното значење како педагошка дисциплина; Аспекти на воспитната работа – фактори: градинка, училиште,воспитувач/ наставник, семејство, средина, мас-медиуми; Причини за занемарување на воспитната работа во училиштата - надворешни и внатрешни; Приоритети на современата воспитно-образовна институција; Потреба од современо менаџирање на групата; Педагошката ориентација на наставникот (воспитувачот) и соціоемоционалната клима во одделението/групата; Методи и принципи на воспитната работа; Улогата на воспитувачот во надминување на стереотипите и предрасудите кај децата, Современи модели, техники и стратегии на воспитната комуникација - реституција, реалитетна терапија; Светски искуства во врска со дисциплинските проблеми (САД, В. Британија, Норвешка); Интеракција и комуникација во воспитниот процес; Културата на изразување на воспитувачот; Неопходност од комуникација со родителите - светски искуства.					
12.	Методи на учење: предавање преку power point презентации, симулации, дискусија, дебата, анализа, синтеза, критичко размислување.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа				
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	20 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови Два теста со најмногу 35 бода			70 бода	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 20 бодови предвидени за тестот.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Попова-Коскарова, Р.	Стратегии, модели и техники за успешно менаџирање со одделението или класот	Скопје	2008
		2.	Попова-Коскарова, Р.	Стереотипите и предрасудите во образованието и можностите за нивно андминување, Прирачник за меѓуетничко интегрирано образование на наставничките факултети	УСАИД	2014
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Гашиќ-Павишиќ, С.	Модели разредне дисциплине	Институт за педагошка истраживања, Београд	2005
		2.	Миљковиќ, Д.Ријавец, М	Боље бити ветар него лист (76-121)	Легенда, Чачак	2005
3.						

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Менаџмент во образованието			
2.	Код	205 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	втора година/ трет семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Розалина Попова-Коскарова проф. д-р Флорина Шеху			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да ги запознаат основите на менаџмент-процесот во воспитанието.				
11.	Содржина на предметната програма: Поим за менаџмент; Современата улога и функции на менаџментот; Видови менаџмент (системски, ситуационен, стратемски, инвестиционен); Одговорност на менаџерот; Способности на менаџерот; Водење деловен состанок и деловен разговор; Менаџмент во предучилишните установи; Фактори за успех; Образовни услуги и ресурси; Воспитувачот и менаџирање на воспитно-образовната работа; Инклузивното образование и важноста во однос на менаџментот во образованието; Мултикултурализмот, интеркултурата и менаџментот во образованието..				
12.	Методи на учење: предавање преку power point презентации, дискусија, дебата, анализа, синтеза, критичко размислување.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часа	
		16.3.	Домашно учење	20 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови Два колоквиумски теста по 35 бода			70 бода
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода
	17.3.	Активност и учество			10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 20 бодови предвидени за двата практични теста (кои може да се заменат со бодови од писмен испит кој се администрира во испитна сесија пред завршниот испит).			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Гоцевски, Т.	Образовен менаџмент	Македонска ризница	2003
		2.	Попова-Коскарова, Р.	Менаџмент во образованието (рецензирана интерна скрипта за студенти)	Авторско издание	2014
	3.	Murati, Xh.	Pedagogjia menaxhimit ^e	Џабел, Tetovë	2006	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Тодорина, Д.	Мениџмент на класа (10-21)	Универзитетско издателство Неофит Рилски, Благоевград	2005
		2.	Попова-Коскарова, Р.	Комуникација во туризмот(општа и деловна комуникација рецензирана интерна скрипта) (25-78)	Факултет за туризам, Скопје	2006
3.						

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД IV СЕМЕСТАР**

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Литература за деца				
2.	Код	206 ЗГПВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за предучилишно воспитание Педагошки факултет „Св. Климент Охридски„ Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година / семестар	II година / IV семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	проф. д-р. Мито Спасевски доц. д-р Лулзим Алиу доц. д-р Хулија Скука асс. д-р Весна Хорватовиќ				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> ➤ студентите да се здобијат со суштинските знаења од литературата за деца ➤ да се профилираат за наставна примена на стекнатите знаења од областа на литературата за деца во одделенскиот образовен процес ➤ да се оспособат за аналитички разработки на литературното творештво. 					
11.	Содржина на предметната програма: Предметот на литературата за деца, одбрани аспекти од теоријата на литературата, со акцент на литературата за деца; појава и развој на литературата за деца (развојни текови на светската, европската, јужнословенската, и македонската литература за деца; видови, родови и жанрови на литература за деца; народната литература низ призмата на литературата за деца; современа литература за деца; други книжевни текстови како книжевен опус за деца и аналитичка обработка на најзначајни (автори и дела) претставници на европската, јужнословенската, балканската и македонската литература; воспитните и создајните можности и потенцијали на литературата за деца.					
12.	Методи на учење: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Метода на објаснување (монолошка); ➤ Метода на разговор (дијалогска); ➤ Метода на анализа; ➤ Метода на работа со текст; ➤ Илустративна - демонстративна метода; ➤ Метода на читање; ➤ Метода на дискутирање; ➤ Метода на креирање на текст, и др. 					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа,				
14.	Распределба на расположивото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	45 часови		
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови		
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	30 часови		
		16.2	Самостојни задачи	30 часови		
		16.3	Домашно учење	15 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1	1. Писмен дел - тестови - креативно творење 2. Устен дел - уметничка литература (презентација на дело) - анализа на литературна творба			до 30 бодови до 5 бодови до 30 бодови до 5 бодови	

	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			до 15 бодови	
	17.3	Активност и учество			до 15 бодови	
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)				до 50 бода	5 (пет) (F)
					од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
					од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
					од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
					од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
					од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			Реализирани тематски задачи		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски, Албански и Турски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1.	Спасовски Мито	Литература за деца со практикум	Студентски збор	2006
		2.	Спасовски Мито	Книжевни проследби и студии	Ауто принт	2016
		3.	Црновиќ М.	Дечја книжевност		
		4.	Спасовски Мито	Аналитички студии и опсервации за литературата за деца	Студентски збор	2004
		5.	Neshyt Sadiku	Letërsia për fëmijë (pjesa I: Teoria)	Shkup	2002
		6.	Nehas Sopaj	Letërsia për fëmijë	Shkup	2000
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2	1.	Солар М.	Теорија книжевности	Школска књига, Загреб	1977
		2.	Спасевски Мито	Фолклорни и книжевни огледи за литературата за деца	Педагошки факултет, Скопје	1998
		3.	Цацков Д.	Страници за литературата за деца		
		4.	Мицковиќ Н.	Детето и литературата за деца		
		5.	Asrtit Bishqemi	Histori e letërsisë shqiptare për fëmijë e të rinj	Tiranë	2008

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Семејна педагогија			
2.	Код	207 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание и образование			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за предучилишно воспитание Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“, Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Татјана Котева-Мојсовска проф. д-р Флорина Шеху			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат научни знаења од областа на семејната педагогија; да ја сватат воспитната улога на семејството; да ги усвојат принципите, формите и методите на семејното воспитание, да усвојат стратегии и да развијат умешност за детектирање и хуманизирање на семејните односи и на односот родител-дете; да развијат критичко мислење; да развијат способност и умешност за апликација на знаењата во воспитно-образовната практика; da go osoznaat I razberat zna-eweto na partnerstvoto na gradinkata so semejstvoto; да ги препознаваат и применуваат формите на партнерство со семејството				
11.	Содржина на предметната програма: Поим за семејство; Воспитанието во семејството: поим, појава, значење, карактеристики, ефекти; Актуелизација на семејното воспитание Семејното воспитание и општествените промени; Принципи на семејното воспитание; Методи и средства на семејното воспитание; Семејството и социјализацијата; Семејството и кризата во воспитувањето . Поим за родителство – воспитната улога на мајката и на таткото; Воспитен стил на родителите- поим, суштина, класификација и карактеристики; Воспитниот стил на родителите и техниките на дисциплинирање на децата; Грешки на родителите во постапките со децата; Фактори на влијание врз семејното воспитание; Семејното воспитание и културните разлики; Семејството и градинката – значајни воспитни фактори; Вклучување на родителите во активностите на градинката- партнерски однос, потреби, ефекти, бариери, форми и принципи; Градинката, семејството и различностите (мултикултура, инклузија и сл); Форми на педагошка едукација; Поддршка, хуманизирање и ефектуирање на семејното воспитание;				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојни активности, дебатни дискусии, работилници, проблемски расправи, проектни активности, консултации, самостојно учење				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	75 часови за наставни активности 75 часови за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	60 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	15 часови	
		16.2	Самостојни задачи	25 часови	
		16.3	Домашно учење	35 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови		80 бодови – завршен испит (или два теста по 40 бодови)	
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3	Активност и учество		10 бодови	
18.	Критериуми за оценување(бодови	до 50 бода		5 (пет) (F)	

	/ оценка)	од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за потпис: редовност и активност на предавања и вежби Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 поени по наведените основи	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.	
22.	Литература		
	Задолжителна литература		
	Ред. број	Автор	Наслов
22.1	1.	Koteva-Mojsovska, T.	Semejnoto vospitanie i socijalното odnesuvawe na decata
	2.	Stevanovi~, M.	Obiteqaska pedagogija,
	3.		
	Дополнителна литература		
	Ред. број	Автор	Наслов
22.2	1.	Milić, A	Rađanje moderne porodice,
	2.	Rosić, V. Zloković, J.	Prilozi obiteljskoj pedagogiji
	3.	Holcer Jelena	Uspešan roditelj uspešno dete

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагошка психологија			
2.	Код	208 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Втора година четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Зоран Михајловски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со научните сознанија од областа на психологијата во областа на воспитанието и образованието и да се оспособат за нивна примена во училиштата за основно образование.				
11.	Содржина на предметната програма: Предмет, задачи и методи на педагошката психологија; Учење и подучување; Видови учење; Напредувањето во текот на учењето; Трансфер во учењето, природа на трансферот; Фактори на учењето; Психолошки услови на успешното учење; Моделирање на процесот на учењето. Образовна група; Личностни особини на наставникот; Личностни особини на учениците и учењето; Методи на учење; Мотивацијата и учењето; Способности за учење; Поим за интелигенција и умствени способности; Мерење на интелигенцијата, коефициент на интелигенција; Развој на интелигенцијата во текот на животот; Влијание на генетското наследство и средината врз интелигенцијата; Дистрибуција на интелигенцијата во популациски рамки; Меѓуполови разлики во интелигенцијата; Интелигенцијата и учењето;				
12.	Методи на учење: Предавања, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, истражувачки активности, консултации и самостојна работа				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	75 часови настава 75 часови останати форми			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	45 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	10 часови	
		16.2	Самостојни задачи	25 часови	
		16.3	Домашно учење	40 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови			70 бодови
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			20 бодови
	17.3	Активност и учество			10 бодови
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	од 0 до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)	
		над 91 бод		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	редовно присуство на настава, најмалку по 18 бодови на секој од двата предвидени теста			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански Англиски (прозорек на мобилност)			

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1.	Đorđević D.	Pedagoška psihologija	„Dečje novine“, Gornji Milanovac	1994
	2.	Zarevski P.	Struktura i priroda inteligencije	„Naklada Slap“, Jastrebarsko	2000
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1.	Andrilović V., Čudina M.	Psihologija učenja i nastave	„Školska knjiga“, Zagreb	1988
	2.	Gardner, H., Kornhaber, M., Wake. W.	Inteligencija. Različita gledišta	„Naklada Slap“, Jastrebarsko	1999
	3.	Grgin, T.	Edukacijska psihologija	„Naklada Slap“, Jastrebarsko	2004
	4.	Woolfolk, A.	Educational Psychology	„Prentice Hall“ New York	2006

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ХИГИЕНА			
2.	Код	209 ЗППВ (за македонски наставен јазик) 105-209 ЗЕ (за албански и турски наставен јазик)			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Втора година/ Четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5 (за мак.наст јаз.) 3 (за алб. и турс. наст јазик)
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Глигорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): преку предметот Хигиена студентите да стекнат знаење за биолошките законитости, појавите и промените, факторите кои обезбедуваат нормален раст и развој, пречките кои се одразуваат на нормалниот развој на учениците, правилната исхрана на децата, постоење на оптимални услови за изведување на воспитно-образовниот процес				
11.	Содржина на предметната програма: Здравје и фактори кои влијаат врз здравјето, Физички раст и развој на децата и младината, Болести од кои децата најчесто заболуваат, Основни услови за престој на децата во предучилишните објекти, Унапредување на здравјето на учениците, Хигиена на воспитно-образовните објекти, Исхрана на училишните деца.				
12.	Методи на учење:				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150			
14.	Распределба на расположивото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	45 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	30 часови	
		16.2	Самостојни задачи	45 часови	
		16.3	Домашно учење	0 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови		70 бодови (два теста по 35 бода)	
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3	Активност и учество		10 бодови	
	17.4	Редовност		10 бодови	
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за полагање на испитот освоени по 16 бода од секој колковциум (плус дополнителните активности)или освоени вкупно 36 бода од полагање на целиот испит (плус дополнителните активности), доколку студентот не положи преку колоквиуми			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
22.1	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Д-р Билјана Глигорова	Хигиена	БороГрафика, Скопје	2015
	2.				
	3.				
22.2	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Murati M.	Higiena (botini I)	Vavilon, Shkup	1997
	2.	Murati M.	Higiena (botini II)	Vatra, Shkup,	1997
	3.	Стикова Е., Мурати М., Пиперкоска Б.	Хигиена	Педагошки факултет, Скопје	2003

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагошка практика4			
2.	Код	ПП 4 ПВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	втора година/ четврт семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	1
8.	Наставник	стручњаци од практика			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да добијат сознанија за практичната имплементација на: <ul style="list-style-type: none"> - воспоставување корелација помеѓу наставната програма, процесот на реализирање активности и следење на детскиот развој преку соодветни инструменти за развој (што, зошто, како се реализира и како се бележи развојот на децата); - различните стратегии за реализирање на активностите во градинката; - методски концепти поврзани со планирање на активностите; - изработка на инструменти за следење на постигањата на учениците. 				
11.	Содржина на предметната програма: Следење на развојот на децата како суштински елемент во текот на нивниот престој во градинката; Системско дефинирање на стандардите за ран детски развој; Целта, структурата и методологијата на следењето на постигањата кај децата; Инструменти за следење на развојот кај децата.				
12.	Методи на учење: вежби, дискусии, консултации, практично-апликативни активности и теренска настава.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	30 часа			
14.	Распределба на расположливото време	10 часа наставни активности 20 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	5 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	5 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3.	Домашно учење	5 часа	
17.	Начин на оценување Не се оценува, но подлежи на добивање поени како основа за кредитот: <ul style="list-style-type: none"> - редовност на вежби - максимум 20 поени; - редовно водење дневник за воспитно-образовната работа - максимум 40 поени; - воочување и писмено елаборирање на специфична ситуација, проблем или активност - максимум 20 поени; - учество во проектни активности – максимум 20 поени. 				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)				
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Освоени минимум 20 поени.			

20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански, турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
Ред. број		Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД IV СЕМЕСТАР**

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	Мултикултурно образование		
2.	Код	210 ИППВ		
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание		
4.	Организатор на студиската програма	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ Скопје		
5.	Степен	прв циклус		
6.	Академска година/семестар	втора година / четврти семестар	7. Број на ЕКТС кредити	3 кредити
8.	Наставник	проф. д-р Емиљ Сулејмани асс. д-р Анита Штерјоска-Митреска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции)	студентите да стекнат знаења, вештини и компетенции за мултикултурното и интеркултурното образование и да се оспособат за развивање на свеста за потребата од надминување на стереотипите и предрасудите како ограничувачки фактори во современите општества и да ги применат во извршувањето на својата идна наставничка професија.		
11.	Содржина на предметната програма	Културата и општеството; историско-филозофски и социолошки основи на идејата за мултикултурно образование; влијанието на други култури; придонесот на различните култури за човечката цивилизација; влијанието на меѓукултурните разлики во комуникацијата; мултикултурното образование во рамките на училишните институции; предрасудите и стереотипите како ограничувачки фактори во мултикултурното образование; интеркултурно образование; стратегии за нивно надминување; различноста како вредност; мултикултурното образование во светот и кај нас; воспитание за мир и толеранција.		
12.	Методи на учење	интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС		
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа		
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	Часови 30
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	Часови 15
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	Часови 10
		16.2	Самостојни задачи	Часови 10
		16.3	Домашно учење	Часови 25
17.	Начин на оценување			
	17.1	Испит	70 бодови Тест - 1 (прв дел) до 35 поени (мин. 18) Тест - 2 (втор дел) до 35 поени (мин. 18) или устен испит	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бодови	
	17.3	Активност и учество	10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	од 0 до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовност на предавањата и вежбите и сите задолженија да се исполнат во текот на летниот семестар. Испитот се полага од мај-јуни испитна сесија.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и анонимна евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	22.1	1.	Чавдарова-Костова	Интеркултурно воспитание	Веда Словена-ЖГ	2001
	2.	Петар Атанасов	Мултикултурализмот како теорија, политика и практика	Евро балкан	2003	
	3.	Milan Mesić	Multikulturalizam	Školska knjiga	2006	
	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	22.2	1.	Зб.на трудови	Мултикултурализмот во Македонија-модел во настанување	Институт отворено општество	2005
	2.	Гр. Автори	Социологија	Студен.збор	1998	
3.	Гордон Маршал	Оксфордски речник по социологија	МИ-АН	2004		

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Етика			
2.	Код	211 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	втора година/ четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Светлана Камџијаш			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да станат подобри и почовечни луѓе, да се упатат во истражување на големите човечки вредности, да се запознаат со значењето на моралот за човековиот живот и за одржувањето и напредувањето на човештвото, да стекнат увид во основите на оваа базична филозофска дисциплина и во нејзиното значење за изградбата на етички поглед на светот, да се упатат во методите на етиката и во разработката на најзначајните етички прашања и пристапи, да се запознаат со најзначајните размисли во човечката историја за вредноста и целта на животот и за моралот воопшто, да се упатат во најновите етички истражувања и настојувања, особено на полето на педагошката етика и во новата воспитно-образовна област во воспитно-образовниот процес.				
11.	Содржина на предметната програма: Етиката како наука; Основните човечки вредности (аксиологија); Засновање на етичките норми (автономна и хетерономна етика); Структура на моралот; Поим и образување на карактер, практична етика; Етиката на наставничката професија, социјална етика; Професионална етика; Големите етичари низ историјата и денес.				
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби) и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часа	
		16.3.	Домашно учење	5 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови - Завршен устен испит со максимум			70 бода
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода
	17.3.	Активност и учество			10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност на часовите и презентација на вредносниот систем на еден етичар.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				

	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Темков, К.	Етика	Епоха, Скопје	1998
		2.	Темков, К.	Етика за младите	Просветно дело, Скопје	2002
	3.	Аристотел	Никомахова етика	Три, Скопје	2009	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Пек, С.	Патот по кој поретко се оди	Наша култура, Скопје	2009
		2.	Сенека	За гневот	Магор, Скопје	2002
		3.	Расел, Б.	Освојување на среќата	Макавеј, Скопје	2003

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Следење на напредувањето на децата				
2.	Код	212 ИППВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус				
6.	Академска година/семестар	втора година/ четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3	
8.	Наставник	проф. д-р Сузана Никодиновска-Банчотовска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): запознавање на студентите со основните карактеристики и начините на следење на децата во предучилишните институции; оспособување на студентите за следење на напредувањето на децата; оспособување за запознавање на децата во функција на правилен пристап кон нив; оспособување за ефективен пристап кон евалуациските процеси во предучилишните институции.					
11.	Содржина на предметната програма: Поим за следење на напредувањето; Поим за напредување на детето; Следењето во функција на поттикнување на развојот на детето; Следењето во функција на евалуација на воспитно-образовните процеси; Видови и форми на следење: формативно и сумативно следење; Активности и постапки во процесот на следење на напредувањето и постигнувањата на детето; Одредување критериуми во следењето; Поттикнување на самоевалуација кај детето; Улогата на документацијата (портфолио); Значењето на повратната информација.					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојно учење, дебатни дискусии, работилници, истражувачки активности.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа				
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење	25 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовност и активност на предавања и на вежби. Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 поени по наведените основи.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Vrgoč, H.	Praćenje i ocenjivanje školskog uspeha		2002
		2.	Grgin, T.	Školsko ocenjivanje znanja	Naklada sklap, Jastrebarsko	2001

	3.	Matijević, M.	Ocenjivanje u osnovnoj školi	Tipex, Zagreb	2004
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Нацева, Б., Мицковска, Г., Попоски, К.	Описно оценување на постигањата на учениците од I, II и III одделение на основното училиште (концепција)	Биро за развој на образованието, Скопје	2001
	2.	Попоски, К.	Речник на термините од областа на оценувањето на постигањата на учениците	Македонска книга, Скопје	2002
	3.				

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Психологија на хуманите односи меѓу половите				
2.	Код	213 ИППВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус				
6.	Академска година/семестар	втора година/ четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3	
8.	Наставник	проф. д-р Зоран Михајловски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да се стекнат со основни познавања од областа на психолошките сличности и разлики, како и на основните аспекти на интеракција меѓу двата пола, со цел подобро разбирање, унапредување и хуманизација на истите.					
11.	Содржина на предметната програма: Психобиолошка (невроендокрина) заснованост на меѓуполовите разлики; Афективни и когнитивни разлики меѓу половите; Развој и социјализација на половиот идентитет (семејна и општествена условеност и механизми, кроскултурални аспекти); Полови стереотипи и полови улоги; Половите улоги и образованието; Сексизам, полова сегрегација и дискриминација; Феминизам; Афективни односи - љубов и љубомора.					
12.	Методи на учење: предавања, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, истражувачки активности, консултации и самостојна работа.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време		90 часа			
14.	Распределба на расположивото време		45 часа настава 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава			30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа			15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			5 часа
		16.2.	Самостојни задачи			15 часа
		16.3.	Домашно учење			25 часа
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови				70 бода
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)				20 бода
	17.3.	Активност и учество				10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	од 0 до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		над 91 бод			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовно присуство на настава, најмалку по 18 бода на секој од двата предвидени теста.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Мурцева-Шкарик, О.	Психологија на	СОЖМ, Скопје	2002	

				родот		
		2.				
		3.				
		Дополнителна литература				
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Фром, Е.	Уметност на љубовта	Ѓурѓа, Скопје	2006
		2.	Košiček, M.	U okviru vlastitog spola	Mladost, Zagreb	1986
		3.				

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Теорија и практика на играта			
2.	Код	214 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание и образование			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Втора година/четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Татјана Котева-Мојсовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со воспитно-образовните вредности на играта, со спецификите и можностите на нејзината примена како примарен метод во организираниот воспитно-образовен процес, да стекнат знаења и способности за релевантен и компетентен избор на игри согласно со детските индивидуални и развојни потенцијали, согласно со потребите на децата и согласно со воспитно-образовните цели ; да стекнат знаења и способности за разбирање и релевантно педагошко водење на детските спонтани и организирани игри согласно со развојните потреби и можности на децата				
11.	Содржина на предметната програма: Појмовно определување на играта;. Воспитно-образовните вредности на играта од аспект на: интелектуалниот, социо-емоционалниот, моралниот, естетскиот, говорно-комуникацискиот, и физичкиот развој на детето. Играта и учењето. Играта и индивидуалниот воспитен третман на детето. Играта и развојот на творештвото. Корективно воспитната вредност на играта. Видови игри во воспитно-образовната практика (карактеристики и воспитно-образовни ефекти), Компјутерот и детската игра. Организирање и реализирање на играта во воспитно-образовната практика (потреби, начини, етапи и техники на воспитно-образовно менаџирање, координирање и водење на детската игра) . Играта и играчките. Услови за организирање и реализирање на играта (структурирање на средината, влијание на културата , улогата на воспитувачот) . Играта и различностите (мултикултурализмот и инклузивноста во образованието), Играта – средство за вреднување на воспитно-образовните ефекти.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојни активности, дебатни дискусии, работилници, проблемски расправи, проектни активности, консултации, самостојно учење				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часови			
14.	Распределба на расположивото време	45 часови за наставни активности 45 часови за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	10 часови	
		16.2	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3	Домашно учење	20 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	80 бодови – завршен испит (или два теста по 40 бодови)		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3	Активност и учество	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за потпис: редовност и активност на предавања и вежби Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 поени по наведените основи	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.	
22.	Литература		
	Задолжителна литература		
	Ред. број	Автор	Наслов
22.1	1.	Kamenov, E -	Decja igra vaspitanje i obrazovanje kroz igru,
	2.	Duran, M.	Dijete i igra,
	3.		
	Издавач		
	Година		
			Zavod za udzbenike i nastavna sredstva, Beograd
			Naklada sklap, Jasrebarsko
			2006
			2003
	Дополнителна литература		
	Ред. број	Автор	Наслов
22.2	1.	Мурџева-Шкариќ, О; Салџиевска, С; Николовска, М.	Играњето и игрите, (делот "Воспитување низ игри" од Салџиева, С.)
	2.	Grupa avtori	Igra i igračke
	3.		
			Издавач
			Година
			Детска радост Скопје
			Zavod za ud'benike i nastavna sredstva, Beograd
			1990
			1980

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Комбинаторика со елементи на веројатност			
2.	Код	215 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Втора година / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Слаѓана Јакович			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Математика 1 или Математика			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - изградба на позитивен однос кон математиката и доживување на математиката како креативна, корисна и занимлива дејност; - развивање синтетичко, аналитичко, креативно и критичко мислење; - примена на индуктивното и дедуктивното заклучување; - разбирање на улогата на теоријата на веројатност во современиот живот и во воспитно-образовниот процес; - познавање и разбирање на основните поими од областа на комбинаториката и веројатноста; - познавање и разликување различни форми на репрезентации на математичките објекти и ситуации и разбирање на врските меѓу различните видови репрезентации; - математичко моделирање на едноставни практични проблеми и ситуации со процена на моделите и интерпретирање на математички модели во реален контекст; - поставување проблеми и формулирање комбинаторни задачи (проблеми) и едноставни проблеми од областа на веројатноста во термини на математичкиот јазик и користење различни стратегии за нивно решавање; - правење проценка за точноста на решението на задачата и залагање за квалитет.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Краток преглед на историјата (настанокот и развојот) на теоријата на веројатност и нејзината улога во современиот свет. 2. Основни поими од комбинаториката (комбинации, варијации и пермутации) и нивна примена во решавање едноставни задачи за деца и ученици. 3. Вовед во теоријата на веројатност и нејзина примена во решавање едноставни задачи за деца и ученици.				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, учење со користење ИКТ, проектно учење, учење по пат на решавање проблеми, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, самостојна работа, консултации				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 наставни часа, 45 часа за други форми на активн.			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања - теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	25 часови	
		16.2	Самостојни задачи	10 часови	
		16.3	Домашно учење	10 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови		50 бодови за завршниот испит	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		40 бодови	
	17.3	Активност и учество		10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 25 бода за проекти, активност и учество (вкупно)			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски Англиски (прозорец на мобилност)			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
Литература					
Задолжителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1.	Митевска, Ј. Грибовска-Поповиќ, Манова-Ераковиќ, Митрушева, Ф.	Математика за IV година на реформираното гимназиско образование	Скопје: Просветно дело АД	2009
	2.	Различни автори	Учебници по математика за основно образование		
	3.	Мишовски, К. Стојановиќ, В.	Сакам да станам шампион	Скопје: Медис – информатика	1997
Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1.	Димовски, Д.	Практикум по елементарна математика	Скопје: Просветно дело	1993
	2.	Beckmann, S.	Mathematics for Elementary Teachers with Activity Manual (Third edition)	Pearson International Edition	2011
	3.	Sonnabend, T.	Mathematics for teachers (III edition)	Brooks Cole	2004
	4.	Различни автори	Учебници по математика за средно образование		

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ЗДРАВСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ			
2.	Код	216 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Втора година/ Четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Глигорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	- Цели на предметната програма (компетенции): стекнување на теоретски и практични знаења и вештини од областа, разбирање на потребата од здравствено воспитување на децата, разбирање на целите и задачите на здравственото образование, познавање, пазбирање и употреба на различни методски постапки во здравственото образование на децата, познавање и разбирање на факторите на здравствено образование.				
11.	Содржина на предметната програма: Основи на здравственото образование, Здравствена едукација на децата, методи на здравствено-воспитната работа, Здравствено-воспитни средства, Влијаето на надворешните фактори врз здравјето на децата, фактори на здравствена едукација на децата, Најчести нарушувања на здравјето на предучилишните деца, превентивни мерки за зачувување на здравјето на децата.				
12.	Методи на учење:				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90			
14.	Распределба на расположивото време	45			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	15 часови	
		16.2	Самостојни задачи	30 часови	
		16.3	Домашно учење	часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	70 бодови (два теста по 35 бода)		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3	Активност и учество	10 бодови		
	17.4	Редовност	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит				
20.	Јазик на кој се изведува наставата				
21.	Метод на следење на квалитетот на				
	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од				

наставата		страна на студентите.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	22.1	1.	В. Novaković, V. Grujić.	Higijena i zdravstveno vaspitanje	Edicija udzbenici Medicinskog fakulteta u Novom Sadu.	2005
	2.	Kekuš D.	Здравствено васпитање	Висока медицинска школа. Београд	2006	
	3.	Д-р Билјана Глигорова	Хигиена	Боро Графика, Скопје	2015	
	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	22.2	1.	Стикова Е. Мурати М. Пиперкоска Б.	ХИГИЕНА	Педагошки факултет "Св. Климент Охридски" Скопје	2003
	2.	Барачков Н, Бујак Ј, Илић Д, Јовић С, Панић М и сар.	Васпитање за здравље кроз животне вештине	Министарство просвете и спорта Републике Србије	2007	
3.						

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Диференцијална граматика на македонскиот јазик			
2.	Код	217 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	втора година/ четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Маленко			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Да се положат предметите Македонски јазик со култура на изразувањето 1 и Македонски јазик со култура на изразувањето 2.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да се запознаат со дијалектната основа на македонскиот јазик и со основните диференцијални црти на македонските дијалекти.				
11.	Содржина на предметната програма: Дијалектната основа на македонскиот стандарден јазик; - Дијалектна диференцијација на македонскиот јазик: - северното наречје (на фонетско и на морфолошко рамниште); - западното наречје (на фонетско и на морфолошко рамниште); - југоисточното наречје (на фонетско и на морфолошко рамниште); - Дијалектната лексика како начин на збогатување на современиот јазик.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа, самостојно студирање.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70 бода
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода
	17.3.	Активност и учество			10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Да се положат предметите Македонски јазик со култура на изразувањето 1 и Македонски јазик со култура на изразувањето 2.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следње на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
		Задолжителна литература			

	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Марковиќ, М.	Дијалектологија на македонскиот јазик 1	Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје	2001
	2.	Видоески, Б.	Текстови од дијалектите на македонскиот јазик	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје	2000
	3.	Бојковска, С., Минова-Ѓуркова, Л., Пандев, Д., Цветковски, Ж.	Македонски јазик за средното образование	Просветно дело, Скопје	1997
Дополнителна литература					
22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				
	2.				
	3.				

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Диференцијална граматика на албанскиот јазик				
2.	Код	217 ИППВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година / семестар	Втора година Четврт семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	3	
8.	Наставник	проф. д-р Вехби Кадриу				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со дијалектната основа на албанскиот јазик и со основните диференцијални црти на албанските дијалекти.					
11.	Содржина на предметната програма: - Дијалектна основа на албанскиот стандарден јазик; Причини за неправилна примена на албанскиот стандарден јазик. Лингвистичка географија; албанската книжевна традиција напишана на дијалектен јазик; - Дијалектна поделба на албанскиот јазик (дијалекти, поддијалекти, група говори и преодни говори); - Дијалектните разлики во подрачјето на фонетиката и фонологијата, граматиката и лексиката помеѓу гегискиот и тоскискиот дијалект.					
12.	Методи на учење: Предавање, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90				
14.	Распределба на расположивото време					
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови		
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови		
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	10 часови		
		16.2	Самостојни задачи	15 часови		
		16.3	Домашно учење	20 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1	Тестови			70 бодови	
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Потпис добива студентот ако има минимум 3 пати неоправдано одсуство На полагање завршен испит може да се јави студентот кој добил потпис и освоил минимум 16 бода од активоста и учество и од семинарска работа			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

	22.1	1.	Јорѓи Ѓинари – Ѓовалин Шкуртај	Диалектологија	Тирана	2000	
		2.	Јорѓи Ѓинари	Дијалектите на албанскиот јазик	Тирана	1989	
		3.					
	22.2	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Ѓовалин Шкуртај	Социолингвистика на албанскиот јазик	Тирана	2009	
2.		Албанолошки институт во Приштина	Јазични истражувања (Дијалектологија) I и II	Приштина	1989		
	3.						

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Воспитно-образовен софтвер				
2.	Код	218 ИППВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус				
6.	Академска година/семестар	втора година/ четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3	
8.	Наставник	проф. д-р Арјан Скука доц. д-р Јасмина Јовановска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од претходните предмети по ИКТ.				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): оспособување на студентите за користење воспитно-образовен софтвер.					
11.	Содржина на предметната програма:					
	1. Софтвер за математика		4. Софтвер за мајчин јазик			
	2. Софтвер за природни науки		5. Софтвер за тестови и квизови			
	3. Софтвер за дигитална фотографија					
12.	Методи на учење: предавања со дискусија, лабораториски вежби, домашно учење.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	90 часа				
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања -теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена или усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	0 до 49 бода		5 (пет) (F)		
		50 до 59 бода		6 (шест) (E)		
		60 до 69 бода		7 (седум) (D)		
		70 до 79 бода		8 (осум) (C)		
		80 до 89 бода		9 (девет) (B)		
		90 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услови за потпис и за полагање завршен испит	Редовност во посетувањето на наставата, вежбите и домашни задачи.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Стојанов, Н.	Електронски учебник (www.nacestojanov.net)	/	/
		2.				
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	/	Прирачници за Edubuntu		
	2.					

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД V СЕМЕСТАР**

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Прилог бр. 3		Предметни програми од прв, втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Методологија на педагошките истражувања				
2.	Код	301 ЗППВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје. Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус				
6.	Академска година/семестар	трета година/ петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6	
8.	Наставник	проф. д-р Мариета Петрова проф. д-р Флорина Шеху				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положени испити по предметите: - Општа и Развојна психологија - Општа, Предучилишна и Семејна педагогија - Дидактика				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - усвојување теоретски и практични основни знаења на научното истражување; - остварување висококвалитетна стручност и ефективна практика на студентите од групата Предучилишно воспитание во рамките на своето образование.					
11.	Содржина на предметната програма: - Вовед во методологијата на истражувањето, можности и ограничувања - Научни парадигми - Видови истражувања - Избор на проблем за истражување - Проектирање на истражување - Изработка на мерни инструменти - Спроведување на истражување - Анализа на податоците, нивна интерпретација и изведување заклучоци - Изготвување извештај - Практична примена на резултатите од истражувањето					
12.	Методи на учење: предавање, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	180 часа				
14.	Распределба на расположливото време	120 часа наставни активности 60 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	90 часа		
		15.2.	Вежби, проектни и информациски презентации, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа		
		16.3.	Домашно учење	20 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови 70 бода (два практични теста, прв тест со 35 бода и втор тест со 35 бода или завршен испит од 70 бода)			70 бода	
	17.2.	- информациска писменост - проектна активност (power point презентација) - библиографија			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за полагање завршен испит: - положени условни предмети; - недоволно освоени поени на тестовите од изведените два колоквиуми за време на семестарот.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Muzić, V.	Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja	Educa, Zagreb	1999
		2.	Cohen, L., Manion, L., Morrison, K.	Metode istraživanja u obrazovanju	Naklada Slap, Zagreb	2004
		3.	Murati, Xh.	Metodologija e kërkimit pedagogjik	Çabej, Tetovë	2004
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Potkonjak, N.	Pedagoški tezaurus	Zavod za učbenike i nastavna sredstva, Beograd	1997
		2.	Kundačina, M., Gojkov, G.	Zbirka rešenih zadataka iz pedagoške statistike	Viša škola za obrazovanje vaspitača, Vršac	2004
	3.	Gojkov, G., Krulj, R., Kundačina, M.	Leksikon pedagoške metodologije	Viša škola za obrazovanje vaspitača, Vršac	2007	

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на физичкото воспитание				
2.	Код	302 ЗППВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен	прв циклус				
6.	Академска година/семестар	трета година/ петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	проф. д-р Бујар Саити проф. д-р Марјан Малцев				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции)	студентите да добијат сознанија и способности за разбирање, анализа и самостојна работа; да се сфати суштината и значењето на предметот и неговата практична примена во воспитно-образовната работа, соодветно да ги применат стекнатите знаења, умеења и навикки при решавање на одредени проблеми.				
11.	Содржина на предметната програма	<ul style="list-style-type: none"> - Предмет, цели и задачи на физичкото воспитание - Историски аспекти на физичкото воспитание - Основни методски поими во физичкото и здравственото воспитание - Анатомско-физиолошки карактеристики на децата од предучилишна возраст - Основни карактеристики и динамика на биолошкиот раст и развој на децата од предучилишна возраст - Основни апликативни движења - Структура на физичките способности - Средства на физичкото и здравственото воспитание - Систематизација на физичките вежби и ставови со драматизација - Креативни, елементарни, штафетни и други игри 				
12.	Методи на учење	предавања, видео проекции, вежби, хоспитации, дискусии со практични вежби; истражувачки активности; индивидуална и групна работа				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа				
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности, 75 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	25 часа		
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	50 часа		
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	15 часа		
		16.2	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3	Домашно учење	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1	Испит: тест 1 (минимум 18, максимум 35 бода) тест 2 (минимум 18, максимум 35 бода) Студентот нема право да го полага вториот тест доколку не освоил потребен број на поени од првиот (18 поени). Студентот полага завршен испит (до 70 бода) доколку го нема положено првиот тест			70 бода	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	од 0 до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за потпис е 50% од редовноста на наставата. Услов за полагање завршен испит е да одржи еден практичен час.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Год
	22.1	1.	Саити, Н., Саити, Б.	Bazat e edukates fizike me metodike	Просветно дело, Скопје	2000
		2.	Малцев, М.	Методика на физичкото образование	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје	2011
		3.				
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Год
	22.2	1.	Малцев, М., Васовиќ, М.	Физички развој преку игра		2012
		2.	Анастасовски, А.С.	Физичко воспитание		
	3.	Тодоровски, Д.	Методика на физичко образование			

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на ликовното воспитание			
2.	Код	303 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Трета/петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Маја Рауник Кирков проф. д-р Бурхан Ахмети			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на визуелна писменост (разбирање и употреба на ликовниот јазик и ликовните материјали и техники); Адекватна имплементација на ликовниот јазик, материјали и техники во реализација на ликовни творби				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> Поим за ликовна уметност и ликовни подрачја (сликарство, цртање, обликување, графика, визуелни комуникации и дизајн) Ликовен јазик како основно средство за визуелно изразување и визуелна комуникација Ликовни елементи Ликовни принципи Материјали и техники за ликовно димензионално и тродимензионално изразување Карактеристики, примена и специфичности во процесот ликовното изразување				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, дискусии, самостојна ликовно-практична работа, посета и анализа на ликовни изложби				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	Предавања 3 часа неделно (3 x15=45), вежби 2 часа неделно (2x15=30) 75 часа предавања и вежби 75 часа други активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	45 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	0 часови	
		16.2	Самостојни задачи	45 часови	
		16.3	Домашно учење	30 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	90 бодови (два практични теста по 35 бода и завршен испит 10 бода)		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3	Активност и учество	10 бодови		

18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	0 до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство во 70 % од предавања и вежби, освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за тестовите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, албански Англиски (прозорец на мобилност)				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ордев, Данчо	Материјали и техники во наставата по ликовно	Педагошки факултет, Скопје	2003
		2.	Ордев, Данчо	Основи на наставата по ликовно	Педагошки факултет, Скопје	2002
		3.	Damjanov, Jadranka	Vizualni jezik I likovna umjetnost	Skolska knjiga, Zagreb	1991
	Дополнителна литература					
	22.2	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Пеиќ, М.	Приступ ликовном дјелу	Школска књига, Загреб	1983
		2.	Јакубин, М.	Ликовни језик и ликовне техники	Факултет за ликовни уметности, Скопје	2000
3.						

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД V СЕМЕСТАР**

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Прилог бр. 3		Предметни програми од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Историја			
2.	Код	304 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен	Прв			
6.	Академска година/семестар	Трета година Петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Бобан Петровски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции)	Да се добијат научни и продлабочени сознанија за Светската и Европската историја како и нејзиниот ипакт врз историјата на Македонија и соседите од антиката до денес. Да се развие критичко мислење и став за тие историските процеси.			
11.	Содржина на предметната програма	Студентите да ги осознаат најзначајните збиднувања при историскиот развој на Светот и Европа од антиката до крајот на XX-почеток на XXI век. Создавањето на државата во антиката со акцент на оние во Медитеранскиот басен. Европското редновековие, Византија, крстоносните војни, големи географски откритија, Османлиите и османлискиот продор на Балканот. Индустриска револуција и создавање на националните држави. во XIX-почеток на XX век. Првата и Втората светска војна и светот потоа, како и Европа и светот по 1991 година до денешницата.			
12.	Методи на учење	Критичко-аналитичен метод; компаративен метод.			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	80 часа.			
14.	Распределба на расположливото време	Предавања, вежби, самостојна работа, проектни задачи и презентација на резултатите.			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања	20	
		15.2	Вежби	20	
16.	Други форми на активности	16.1	Самостојна работа	20	
		16.2	Проектни задачи	10	
		16.3	Презентација на проектни задачи	10	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Испит			бодови
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3	Активност и учество			бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	од 0 до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовно и активно следење на наставата и завршување на зададените работни задачи			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			

		Ред. број					
		1.	Н.Машкин	Историја на Стариот Рим	Скопје	2000	
		2.	Г.Острогорски	Историја на Византија	Скопје	1992	
		3.	Х.Инлацки	Османлиската империја	Скопје	2004	
	22.2	Дополнителна литература					
		Ред. број					
		1.	Е.Нобсбаум	Doba extrema	Београд	2002	
		2.	Група автори	Окфордска историја на XX век	Софија	2000	
		3.	J.Black	Word History	Perragon Inc.	2005	

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Национална Историја			
2.	Код	305 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет)	Прв			
6.	Академска година/семестар	петти семестар трета година	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Бобан Петровски проф. д-р Борче Илиевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да се добијат научни и продлабочени сознанија за историјата на Македонија и соседите од антиката до денес. Да се стекнат сознанија за најзначајните историски текови и појави кај македонскиот народ, деловите од народите и другите етнички групи во Македонија, нивните соседи на Балканот, но и во Европа, како и да се развие критичко мислење и став за историските процеси.				
11.	Содржина на предметната програма: Студентите да ги осознаат најзначајните збиднувања при историскиот развој на Македонија, соседните земји (Албанија, Бугарија, Србија, Косово, Грција) и Европа од антиката до крајот на XX-почеток на XXI век. Создавањето на државата на античките Македонци, како и нејзините односи и врски со другите држави на Балканскиот Полуостров во времето на антиката. Периодот на средновековието во Македонија и нејзините соседи, со неизбежен поглед на медиевална Европа. Османлиите и османлискиот период во Македонија и регионот. Преродбата кај македонскиот, албанскиот и другите народи на Балканот. Формирање на националните држави во XIX-почеток на XX век. Балканските војни и периодот до Втората светска војна низ призмата на регионот. Македонија по Втората светска војна: формирање на современата македонска држава и нејзиниот развој по 1991 година.				
12.	Методи на учење: критичко-аналитички; компаративен;				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	80 часа			
14.	Распределба на расположивото време	Предавања, вежби, теренска настава, домашни задачи, проектни активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	20 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	20 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	10 часови	
		16.2	Самостојни задачи	10 часови	
		16.3	Домашно учење	20 часови	
17.	Начин на оценување				

	17.1	Тестови			Бодови	
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			Бодови	
	17.3	Активност и учество			Бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до / бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			Редовно и активно следење на наставата и извршување на поставените задачи		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Континуиран		
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Група автори	Историја на македонскиот народ	Скопје	2008
		2.	Група автори	Historija e Shqipërisë, I-II.	Tiranë	1959/1967
	3.	Х.Иналцик	Османската империја	Слово, Скопје	2004	
	22.2	Дополнителна литература				
		Р. бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Група автори	Историја на македонскиот народ, I, II, III, IV, V.	ИНИ, Скопје	1998-2003
		2.	П.Бартл	Албанци	Београд	2004
3.		Група автори	Документи на македонскиот народ за самостојност и за создавање на национална држава, Том 1 и 2.	Скопје	1981	

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на статистиката			
2.	Код	306 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година/семестар	Трета година/петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Слаѓана Јакимовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Математика 1 или Математика			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - Разбирање на поимот и улогата на статистиката во современиот живот и во воспитно-образовниот процес - Познавање и разбирање на основните статистички поими и методи - Претставување податоци со помош на табели и графикони - Споредување различни репрезентации на истите статистички податоци, процена, избор и примена на најсоодветно претставување во конкретна задача/проект - Анализа и евалуација на статистички податоци - Откривање, користење и интерпретација на мерите на централна тенденција - Употреба и интерпретација на стандардната девијација и нормалната распределба во конкретна задача/проект - Собирање податоци користејќи набљудувања, анкети и експерименти - Формулирање прашања и собирање податоци за заедничка карактеристика на две популации или различни карактеристики во една популација - Продлабочено разбирање на содржините од областа на работа со податоци во предучилишниот период и во деветгодишното основно образование - Конструкција и анализа на проблеми од областа на работа со податоци, користење стратегии за нивно решавање и процена на целите постигнати со нивно решавање. 				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Вовед во статистика, историски преглед - Поим за варијабла, видови на варијабли, нивоа на мерење; - Методи на избор на примерок; - Вовед во експериментален дизајн: набљудување, експеримент, анкетирање; - Статистички графикони и табели: столбести дијаграми, пиктографи, кружни графикони, линиски графикони, точкести графикони; - Хистограми и распределби на зачестеност; - Мери на централна тенденција: мода, медиана, средна вредност (просек) - Мери на варијација: варијанса и стандардна девијација; - Работа со податоци во предучилишниот период и во основното образование 				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, учење со користење ИКТ, проектно учење, учење по пат на решавање проблеми, практични вежби, индивидуална работа, групна работа, самостојна работа, консултации				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часови			
14.	Распределба на расположливото време	45 часови за наставни активности 45 часови за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	25 часови	
		16.2	Самостојни задачи	10 часови	
		16.3	Домашно учење	10 часови	
17.	Начин на оценување				50 бодови за завршниот
	17.1	Тестови			

				тест	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		40 бодови	
	17.3	Активност и учество		10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 25 бод од проектни задачи и активност и учество, вкупно.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски Англиски (прозорец на мобилност)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Petz, B.	Osnove statistike za nematematičare, 3. dopunjeno izdanje	Jastrebarsko: "Slap"
		2.	Различни автори	Учебниците по математика за основно образование	
	22.2	Дополнителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
			1.	Митевска, J. и група автори	Математика за IV година на реформираното гимназиско образование
		2.	Stephens, L. J.	Beginning Statistics (Shaum's Outline Series)	New York: McGraw-Hill
	3.	Bluman, A. G.	Elementary Statistics - A Step by Step Approach	Boston : McGraw-Hill	

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ЕКОЛОШКО ВОСПИТАНИЕ			
2.	Код	307 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Четврта година/ Седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Глигорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	<p>- Цели на предметната програма (компетенции): стекнување на теоретски и практични знаења и вештини од областа, познавање на значењето на дисциплината во системот на развој на личноста, поседување на теоретски и практични знаења и вештини од областа, разбирање на еколошката култура на учениците, разбирање на целите и задачите на еколошкото воспитание, идентификување, разбирање и употреба на различни принципи на еколошкото воспитание, употреба на различни методски постапки во еколошката едукација, познавање и разбирање на содржинските особености на наставата во основното образование и можностите за еколошко воспитание, познавање и разбирање на факторите на еколошка едукација на ученикот, улогата на воспитувачите и наставниците во развивање на еколошката свест и култура кај децата</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма: Основи на еколошкото воспитание, Еколошка култура на учениците (еколошка свест и еколошки навики), Еколошка едукација на учениците (цели и задачи на еколошкото воспитание, принципи на еколошкото воспитание, методски постапки во еколошката едукација), Еколошка информираност, Еколошки знаења и вештини, Еколошка ориентација на учениците, Фактори на еколошка едукација на ученикот.</p>				
12.	Методи на учење:				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90			
14.	Распределба на расположивото време	45			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	15 часови	
		16.2	Самостојни задачи	30 часови	
		16.3	Домашно учење	часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	70 бодови (два теста по 35 бода)		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3	Активност и учество	10 бодови		
	17.4	Редовност	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на				

	завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1.	Љиљана Митик	Методика еколошког васпитања	Учитељски факултет Врање	2008
		2.				
		3.				
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2	1.	Grupa autora	<i>Praktikum za ekološko obrazovanje ucitelja</i>	Pedagoska akademija za obrazovanje učitelja, Beograd	1992
		2.	Erić D.	<i>Ekološki bukvar</i>	Zavod za udzbenike i nastavna sredstva, Beograd;	1991

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	Естетика		
2.	Код	308 ИППВ		
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание		
4.	Организатор на студиската програма	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ Скопје		
5.	Степен	прв циклус		
6.	Академска година/семестар	трета година / петти семестар	7. Број на ЕКТС кредити	3 кредити
8.	Наставник	проф. д-р Емиљ Сулејмани проф. д-р Светлана Камџијаш		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции)	Студентот да развие чувство за убавото, да стекне поим за уметничките правци и вредноста на уметничките дела, да разликува појави кои немаат уметничка вредност како што е кичот и да стекне поим за основните естетски категории, како што се: убавото, трагичното, комичното, возвишеното; како и за некои основни естетски термини како што се: катарза, структура на уметничкото дело, склад и контрапункт.		
11.	Содржина на предметната програма	Естетиката како филозофска наука - поим; Поделба на естетиката и нејзината врска со уметноста; Естетското уредување на стварноста низ делото: простор, време каузалност; Естетиката како глобална и посебна наука за играта за уметностите, книжевноста; Естетски категории: убавото, трагично, комично и возвишено; Поединец, личност, колективитет во уметничко-книжевното дело: време, епоха, народ, нација во игра, уметност книжевност и дело; Најстарата уметност, митологија, ритуал; Развојот на уметноста од митологијата и ритуалот; Естетиката и писмото, сеопфатноста и глобализацијата на естетската феноменологија; Играта гледана низ естетската димензија; Поделба на уметностите, книжевностите и на игрите; Естетските вредности низ епохите: во антиката, средниот век, ренесансот, барокот, класицизмот, романтизмот, модерната и пост-модерната;		
12.	Методи на учење	интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС		
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа		
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	Часови 30
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	Часови 15
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	Часови 10
		16.2	Самостојни задачи	Часови 10
		16.3	Домашно учење	Часови 25
17.	Начин на оценување			
	17.1	Испит		70 бодови Тест - 1 (прв дел) до 35 поени (мин. 18) Тест - 2 (втор дел) до 35 поени (мин. 18) или усен испит
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови
	17.3	Активност и учество		10 бодови
18.	Критериуми за оценување	од 0 до 50 бода	5 (пет) (F)	

	(бодови/оценка)	од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовност на предавањата и вежбите и сите задолженија да се исполнат во текот на зимскиот семестар. Испитот се полага од јануарска испитна сесија.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоеваулација од страна на наставникот и анонимна еваулација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	S. Sulejmani	Estetika (I)	Flaka e vlazërimit
		2.	J. Борев	Естетика	Македонска Реч
	3.	S. Sulejmani	Estetika (II)	Flaka e vlazërimit	
	22.2	Дополнителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	И. Фохт	Вовед во естетиката	Нолит
		2.	И. Џепароски	Уметничкото дело	Култура
3.	Лајбниц	За возвишеното	Магор		

Прилог бр. 3		Предметна програма од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагогија на слободното време				
2.	Код	309 ИППВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус				
6.	Академска година/семестар	трета година/ петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3	
8.	Наставник	проф. д-р Сузана Никодиновска-Банчотовска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да стекнат знаења од областа на педагогијата на слободното време; да се запознаат со карактеристиките и значењето на слободното време како педагошки феномен; да ги осознаат можностите за воспитно дејствување во слободното време на децата и младите; да стекнат знаења за принципите, методите и активностите во слободното време; да се оспособат за примена на стекнатите знаења во воспитно-образовната практика со децата и младите.					
11.	Содржина на предметната програма: Општествено-историски аспекти на слободното време; Слободното време како педагошки феномен; Теоретски основи на педагогијата на слободното време; Цел и задачи на педагогијата на слободното време; Принципи на педагогијата на слободното време; Објективни и субјективни фактори кои влијаат во организирањето на слободното време; Улогата на предучилишните установи во организирањето на слободното време на децата; Форми на организирање на слободното време и видови активности; Перспективи во развојот на педагогијата на слободното време.					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојно учење, дебатни дискусии, работилници, истражувачки активности.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа				
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење	25 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовност и активност на предавања и на вежби. Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 бода по наведените основи.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Баракоска, А.	Педагогија на слободно време	Скопје	2003	
		2.	Мурати, Џ.	Pedagogjia e kohes se lire	Shkup	2005	
		3.		Основи за програмирање на воннаставната воспитно-образовна дејност во основното училиште и на работата на стручните работници	Министерство за образование, Скопје	1999	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Plenković, J.	Slobodno vreme i odgoj	Filozofski fakultet, Zadar	1997	
		2.	Plenković, J.	Slobodno vreme mladeži	Filozofski fakultet, Zadar	2000	
		3.					

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Лексикологија со фразеологија (македонски јазик)			
2.	Код	310 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	трета година/ петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Маленко			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да усвојат основни поими од лексичко-семантичкото ниво на јазикот, да се запознаат со значењето на зборовите и лексичките односи помеѓу зборовите, да се запознаат со лексиката и различните видови лексика и да се запознаат со речничкото богатство на македонскиот јазик. Исто така, да се запознаат со основните поими кои се однесуваат на фразеологијата како наука и на фразеологизмите како посебни јазични единици.				
11.	Содржина на предметната програма: Основни поими од лексикологијата: збор, значење, лексички односи помеѓу зборовите; лексика и поделба на лексиката; речничкиот состав на македонскиот јазик; фразеологизми, поделба и значење на фразеологизмите.				
12.	Методи на учење: предавање, вежби, дискусии, консултации, семинарски работи, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70 бода
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода
	17.3.	Активност и учество			10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: редовно присуство на предавања и на вежби. Услов за полагање завршен испит: студентот кој добил потпис и освоил најмалку 20 бода од семинарска работа, активност и учество.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	22.1.	1.	Бојковска, С., Минова-Ѓуркова, Л., Пандев, Д., Цветковски, Ж.	Македонски јазик за средното образование	Просветно дело, Скопје	2001
		2.	Велковска, С.	Македонска фразеологија со мал фразеолошки речник	Култура, Скопје	2008
		3.				
	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	22.2.	1.	Драгићевић, Р.	Лексикологија српског језика	Завод за уџбенике, Београд	2007
		2.				
	3.					

Прилог бр. 3		Предметни програми од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Лексикологија со фразеологија (албански јазик)			
2.	Код	310 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Трета година Петти семестар;	7.	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Вехби Кадриу			
9.	Предуслови за запишување на предметот	да го има положено предметот Албански јазик со култура на изразувањето 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Оваа настава треба да придонесе студентите: да го сфатат богатството и значењето на зборовите како граѓа на јазикот и како знаци со чија помош обавуваме непречена комуникација; да им помогне да дефинираат зборови на формално-логично рамниште, а притоа да го имаат предвид и развојот на содржината / поимот за зборот кај учениците; да стануваат свесни за потребите за ширење на лексичкиот фонд и него да го сфатат како организиран потсистем на јазикот. Исто така, студентите треба да ја запознаваат и фразеологијата на албанскиот јазик како нејзина специфичност - како наука што ги проучува зборовните состави како јазични единици; да ја сфатат јазичната креација на фразеологизмот и да ја применуваат, особено врз работа на литературни текстови.				
11.	Содржина на предметната програма: Лексикологија: Поим и предмет на лексикологијата; Поим за зборот; Речничкиот состав на албанскиот јазик; Класификација на лексиката по одредени критериуми; Лексикографија и видови речници на албански јазик. дијалектната лексика како начин на збогатување на современиот јазик. Фразеологија: Поим и предмет на фразеологијата како наука; Класификација на фразеологизмите; Фразеолошки речници на албанскиот јазик.				
12.	Методи на учење: Предавање, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	10 часови	
		16.2	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3	Домашно учење	20 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови			70 бодови
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Потпис добива студентот ако има минимум 3 пати неоправдано одсуство На полагање завршен испит може да се јави студентот кој добил потпис и освоил минимум 16 бода од активноста и учество и од семинарска работа			

20.	Јазик на кој се изведува наставата	албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1.	Јани Томаи	Лексикологија на албанскиот јазик	Тирана	1999
	2.	Јани Томаи	Лексиката од дијалектите и нарачјата на албанскиот јазик	Тирана	2001
	3.				
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1.	Јани Томаи и др.	Речник на албанскиот јазик	Тирана	2006
	2.	Јани Томаи	Фразеолошки речник на албанскиот јазик	Тирана	1999

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД VI СЕМЕСТАР**

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на музичкото воспитание со музички инструменти			
2.	Код	311 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Трета година/ шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник	проф. д-р Владимир Талевски проф. д-р Аида Ислам проф. д-р Јета Старова Мехмети			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Усвојување на знаења за основните елементи на музичкото образование; стекнување на умеења за нивна практична примена во музицирање и анализа на музички текст; развивање на музичкиот слух; запознавање со историјата на музиката, музичките инструменти; практично изучување на пијаното и орфовите музички инструменти.				
11.	Содржина на предметната програма: Основни елементи на музичкото образование (звук, тон, ноти, паузи, линиски и тонски систем, музички клучеви, имиња на тоновите, и бележење на истите на петтолиние во Ге глуч); Метрика (нагласени – ненагласени метрички делови); Ритмика (едноставни тактови со мерна единица: четвртина нота, осмина нота и половина нота, сложени рамноделни и нерамноделни тактови); Мелодика (основна скала, стапало, степен, тетракорд), Интервали (поим, основни интервали); Артикулација; Динамика; Темпо; Помошни знаци и кратенки; Повишени, снижени и разрешени тонови; Дурски и молски скали до три презнаци; Квинтно-квартен круг; Сузвучие. <i>Класификација на музичките инструменти:</i> 1. жичени (гудачки, жичено-харфови и жичени со клавиши); 2. дувачки (лабијални, со една пластинка, со две пластинки) и аерофони; 3. ударни (мембранофони и идиофони). <i>Историја на музиката:</i> краток преглед на историјата на музиката од првобитното општество до современата музика.				
12.	Методи на учење:				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	200			
14.	Распределба на расположивото време	120 часа наставни активности 80 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	70 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	60 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	10 часови	
		16.2	Самостојни задачи	30 часови	
		16.3	Домашно учење	30 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови			45 бодови
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			45 бодови
	17.3	Активност и учество			10 бодови
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за двата практични колоквиуми (кои можат да се заменат со бодови од устен испит кој се администрира во испитна сесија пред завршниот испит)		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, Албански, Турски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература			
	Задолжителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
22.1	1.	Талевски, Владимир	<i>Основи на музичката теорија со музички инструменти</i>	Скопје
	2.	Соколов, Љупчо	<i>Музички инструменти</i>	Скопје: Трамонтана
	3.	İslam, Aida	<i>Müzik enstrümanları</i>	2012
	4.	Lumturi Mara	Bazat e teorisë së muzikës	Tirana: SHBLU,
	5.	Ermira Babaliu Sopa	Enciklopedia Muzikore	Tirana
	Дополнителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
22.2	1.	Талевски, Владимир	<i>Основи на музичката теорија со музички инструменти - практикум</i>	Скопје
	2.	Тажчевиќ, Марко	<i>Основи на теорија на музиката</i>	Просветно дело, Скопје
	3.	Соколов, Љупчо	<i>Музички практикум</i>	Скопје: Трамонтана
	4.	İslam, Aida	<i>Piyano Alıştırmaları ve Müzik Eserleri</i>	2012
	5.	Seniha Spahiu	Doracak metodik për arsimtarë të edukatës muzikore të shkollës fillore prej klasës I-VII	Prishtina
	6.	Adolphe Danhauser	Teorie de la Musique	Paris: Editions Lemoine

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Ликовното воспитание со методика			
2.	Код	312 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Трета/шест иисеместар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф.д-р Маја Рауник Кирков проф. д-р Бурхан Ахмети			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Стекнување на знаења за основите, карактеристиките и специфичностите на методиката на ликовното образование во предучилишна возраст; - Стекнување на знаења и способности за реализација на глобално и годишно планирање во предучилишната возраст. - Стекнување на знаења, вештини и способности за реализација на дневно планирање на активност по ликовно воспитување				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Цел и задачи на методиката на ликовно образование 2. Историски преглед на методика на ликовно образование 3. Принципи, методи, форми и специфичности на наставата по ликовно образование 4. Видови на концепти на наставата 5. Наставен план и програма 6. Когнитивни, моторички и креативни карактеристики на учениците во однос на ликовното изразување 7. Подготовка и планирање на наставата Глобално, годишно и дневно планирање				
12.	Методи на учење: интерактивни предавања, вежби, проектни активности, консултации, самостојно учење, дебатни дискусии, хоспитации				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	Предавања 2 часа неделно (2 x15=30), вежби 2 часа неделно (2x15=30) клиничка настава (1x15=15) 75 часа предавања и вежби 75 часа други активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	0 часови	
		16.2	Самостојни задачи	45 часови	
		16.3	Домашно учење	30 часови	
17.	Начин на оценување				90 бодови (два практични теста по 35 бода и завршен испит 10 бода
	17.1	Тестови			

	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3	Активност и учество			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	0 до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство во 70 % од предавања и вежби, освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за тестовите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, албански Англиски (прозорци на мобилност)				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ордев, Данчо	Методика на настава по ликовно образование	Педагошки факултет, Скопје	2004
		2.	Карлаварис, Богумил	Методика ликовног одгоја 1	Ријека, Хофбауер	1991
	3.	Velamarič, D	Dijete i oblik	Zagreb: Školska knjiga	1986	
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Пеиќ, М	Приступ ликовном дјелу	Школска књига, Загреб	1983
		2.	Рауник Кирков, М.	Разиграни линии, бои, форми (графичка мапа и прирачник за родители и воспитувачи наменети за деца4-5 години)	Просветно дело, Скопје	2014
3.	Рауник Кирков, М.	Разиграни линии, бои, форми (графичка мапа и прирачник за родители и воспитувачи наменети за деца4-5 години)	Просветно дело, Скопје	2014		

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Физичко воспитание со методика			
2.	Код	313 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	трета година/ шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Бујар Саити проф. д-р Марјан Малцев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема. Предуслов за полагање на испитот е положен испит по предметот Основи на физичкото воспитание			
10.	Цели на предметната програма (компетенции)	студентите да добијат сознанија и способности за разбирање, анализа и самостојна работа; да ги сфатат суштината и значењето на предметот и неговата практична примена во воспитно-образовната работа; соодветно да ги применат стекнатите знаења, умеења и навика при решавање одредени проблеми; да се запознаат и да усвојат знаења врзани за Методиката на физичкото и здравственото воспитание во предучилишните установи; да изработат и да реализираат програмски содржини со примена на современи методи од кинезиолошката наука.			
11.	Содржина на предметната програма	Поим, цел и задачи на Методиката по физичко и здравствено воспитание - Основни дидактички принципи на воспитно-образовната активност по физичко и здравствено воспитание - Планирање на воспитно-образовната активност по физичко и здравствено воспитание - Структура на воспитно-образовната активност по физичко и здравствено воспитание - Оптоварување на децата во воспитно-образовната активност по физичко и здравствено воспитание - Типови на воспитно-образовна активност по физичко и здравствено воспитание - Организациони форми на физичкото и здравственото воспитание - Методи на воспитно-образовната активност по физичко и здравствено воспитание - Интензификација на воспитно-образовната активност по физичко и здравствено воспитание - Други организациони форми на воспитно-образовниот процес - Ликот на воспитувачот			
12.	Методи на учење	предавања, видеопроекции, вежби, хоспитации, дискусии со практични вежби; истражувачки активности; индивидуална и групна работа.			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности, 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	25 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	50 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	15 часа	
		16.2	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3	Домашно учење	30 часа	
17.	Начин на оценување				

17.1	Испит: тест 1 (минимум 18, максимум 35 бода) тест 2 (минимум 18, максимум 35 бода) Студентот нема право да го полага вториот тест доколку не освоил потребен број на поени од првиот (18 поени). Студентот полага завршен испит (до 70 бода) доколку го нема положено првиот тест			70 бода		
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	од 0 до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за потпис: 50% од редовноста. Услов за полагање завршен испит: одржана практична наставна активност.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански, турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Год
		1.	Саити, Н., Саити, Б.	Bazat e edukates fizike me metodike	Просветно дело, Скопје	2000
		2.	Малцев, М.	Методика на физичкото образование	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје	2011
	3.					
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Год
		1.	Малцев, М., Васовиќ, М.	Физички развој преку игра		2012
		2.	Анастасовски, А.С.	Физичко воспитание		
3.	Тодоровски, Д.	Методика на физичко образование				

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД VI СЕМЕСТАР**

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет на	Комуникологија				
2.	Код	314 ИППВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв				
6.	Академска година / семестар	Трета година/ шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	проф. д-р Татјана Котева-Мојсовска проф. д-р Флорина Шеху				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат научни знаења од областа на комуникологијата; да се стекнат со комуникациски вештини во воспитно-образовната дејност; да ги усвојат принципите, формите и методите на интерактивното комуницирање, да усвојат современи стратегии за интерактивно комуникациско решавање на дилемите и проблемите во воспитно-образовната практика и да развијат умешност за детектирање и хуманизирање комуникациските проблеми кај децата; да развијат критичко мислење; да ги осознаат и разберат принципите и формите на деловно комуницирање во рамките на воспитувачката професија; да развијат способност и умешност за апликација на знаењата во воспитно-образовната практика;					
11.	Содржина на предметната програма: Комуникологијата - наука за комуникацијата; Комуникологијата и другите науки; Односот на комуникологијата со педагогијата; Теории врз кои се заснова комуникологијата; Системот и структурата на комуникологијата; Однос меѓу комуникологијата и комуникацијата; Основи, значење и карактеристики на комуникацијата; Современоста и комуникацијата; Глобализацијата и комуникацијата; Процес и системи на комуникацијата; Компоненти и насоки на комуникацијата; Видови комуникација (масовна, лична, со други, со посредство, езоповска, медиумска, информациска); Интерперсонална комуникација; Аспекти на комуникацијата -воспитни, образовни, социјални, емоционални; Улогата на комуникацијата во воспитно-образовниот процес; Масмедиумите, училиштето и комуникацијата; Ефектите од разни видови и средства на комуницирање; Јавното мислење и комуникацијата; Културата и комуникацијата; Вредносниот систем, однесувањето и комуникацијата; Емоционалната писменост и комуникацијата; Мотивационата писменост и комуникацијата; Комуникацијата и деловното однесување; Креирање стил на однесување; Вербална и невербална комуникација; Техники и форми на комуникацијата; Принципи на комуникацијата (во јавност, пред публика, писмено, лично, професионално, и сл.); Стереотипите и комуникацијата; (Само)контролата и комуникацијата; Придобивките од правилната комуникација; Пропусти и потешкотии при комуникација; Одредени позитивни практики и комуникацијата. Комуникацијата и когнитивниот развој.					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојни активности, дебатни дискусии, работилници, проблемски расправи, проектни активности, консултации, самостојно учење					
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часови				
14.	Распределба на расположивото време	75 часови за наставни активности 75 часови за други форми на активности				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава			45 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа			30 часови

16.	Други форми на активности		16.1	Проектни задачи	15 часови
			16.2	Самостојни задачи	25 часови
			16.3	Домашно учење	35 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови			80 бодови – завршен испит (или два теста по 40 бодови)
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3	Активност и учество			10 бодови
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Услов за потпис: редовност и активност на предавања и вежби Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 поени по наведените основи		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1.	Tomić, Zorica	Komunikologija,	Čigoja štampa, Beograd	2003
	2.	Чокревски,Т Жоглев,З	Комуникации,односи,иницијати ви	Универзитет „Св. Климент Охридски“, Битола	2003
	3.	Murati, X	Komunikologjia dhe teknika e komunikimit,	Çabej, Tetovë	2004
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1.	Mandić, Tijana	Komunikologija	CLIO, Beograd.	2003
	2.	Reardon kathleen	Interpersonalna komunikacija	Alinea, Yagreb	1998
	3.				

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Педагошка комуникација				
2.	Код	315 ИППВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв				
6.	Академска година / семестар	Трета година/шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	проф. д-р Татјана Котева-Мојсовска проф. д-р Флорина Шеху				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења за видовите и карактеристиките на комуникацијата во воспитно-образовниот процес; да стекнат комуникациски вештини кои се потребни во процесот на воспитанието; да усвојат принципите, формите и методите на интерактивното комуницирање, да усвојат современи стратегии за интерактивно комуникациско решавање на дилемите и проблемите во воспитно-образовната практика и да развијат умешност за детектирање и хуманизирање на комуникациските проблеми кај децата; да развијат (само)критичко мислење; да развијат способност и умешност за апликација на знаењата во воспитно-образовната практика					
11.	Содржина на предметната програма: Поим, значење и карактеристики на комуникацијата; Општеството, комуникацијата и педагогијата; Комуникацијата во воспитно-образовниот простор; Педагошки вредности на комуникација; Основни комуникациски поими; Компоненти и процеси на комуникацијата; Пораката-воспитно средство; Типови педагошка комуникација; Интерперсоналната и интерактивната комуникација како педагошки и развојни компоненти; Вербална и невербална комуникација; Комуникацијата и различностите; Асертивна комуникација;. Функции на комуникација меѓу наставникот и детето/ученикот,. Комуникациски фидбек; Активно слушање; Тимското работење; Форми на комуникација во воспитно-образовниот процес; Комуникациски техники на учење и воспитно-образовното делување; Дебатирање во воспитно-образовните процеси; Реституција- воспитна техника;. Фактори за успешна воспитно-образовна комуникација; Интеркултурна комуникација; Комуникацијата и инклузивноста; Ненасилна комуникација; Наставникот, комуникацијата и менаџирањето на воспитно-образовниот процес; Вреднување и евалуација на остварената педагошка комуникација; Комуникацијата како алатка за следење на развојот на дете/ученикот; Метакомуникација во и вон воспитно-образовниот процес; Мотивацијата и комуникацијата во воспитанието и образованието; Деловна комуникација во и вон воспитно-образовниот процес; Комуникациски бон-тон; Основи за успешен јавен настап; Педагошки ефекти од мас-медиумската комуникација; Комуникациски конфор; Бариери во комуникацијата; Фактори за развој на комуникациски вештини кај децата/учениците.					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојни активности, дебатни дискусии, работилници, проблемски расправи, проектни активности, консултации, самостојно учење					
13.	Вкупен расположлив фонд на време		150 часови			
14.	Распределба на расположивото време		75 часови за наставни активности 75 часови за други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		45 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		15 часови	

		16.2	Самостојни задачи	25 часови
		16.3	Домашно учење	35 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1	Тестови		80 бодови – завршен испит (или два теста по 40 бодови)
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3	Активност и учество		10 бодови
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Услов за потпис: редовност и активност на предавања и вежби Услов за полагање завршен испит: освоени минимум 20 поени по наведените основи	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.	
22.	Литература			
	Задолжителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
22.1	1.	Котева-Мојсовска Т.	Општа и педагошка комуникологија-учебник со практикум	Поддржано од Педагошки факултет, Скопје со Одлука бр 02-718/7, од 2015
	2.	Murati,	Komunikologjia pedagogjike,	Џабел, Tetovë.
	3.	Brajsa P.	Pedagoška komunikologija	„Školske novine“ Zagreb.
	4.			
	Дополнителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
22.2	1.	<i>Koteva-Mojsovska T.</i>	<i>Deteto i interakcijata vo vospitno-obrazovniot proces. Godi{niot zbornik (Separatno izdanie)</i>	Pedago{kiot fakultet "Sv. Kliment Ohridski" Skopje.
	2.	Bratani}, M	Mikropedagogija (interakcisko-komunikaciski aspekt odgoja),	[kolska knjiga,Zagreb
	3.	Chelsom G.D	Restitucija - Preobrazba školske discipline	Alinea“, Zagreb.

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Акциони истражувања во воспитно-образовната работа			
2.	Код	316 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	трета година/ шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Мариета Петрова проф. д-р Флорина Шеху			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по предметот Методологија на педагошките истражувања.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - запознавање на студентите со значајните својства на акционите истражувања и можностите за менување на појавите кои се истражуваат; - оспособување на студентите за имплементирање елементи на стратегија за развој на курикулум и негова структура; - успешно конкретизирање на исходот од образованието, операционализирање на предучилишниот курикулум.				
11.	Содржина на предметната програма: - Избор на проблеми за истражување - Проектирање акциони истражувања - Изработка на мерни инструменти - Спроведување акционо истражување - Изготвување извештај за акционо истражување				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, самостојно учење, дебатни дискусии, работилници, истражувачки активности.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	60 часа наставни активности 30 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	45 часа	
		15.2.	Вежби, проектни и информациски презентации, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3.	Домашно учење	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (два колоквиуми по 20 бода или завршен испит со 40 бода)			70 бода
	17.2.	- информациска писменост - проектна активност (power point презентација) - библиографија			20 бода
	17.3.	Активност и учество			10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање	Услов за полагање завршен испит: положен условен			

	завршен испит	предмет (Методологија на педагошките истражувања) и недоволно освоени поени на тестовите од изведените два колоквиуми за време на семестарот.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Kundačina, M. i Bandur, V.	Akciono istraživanje u školi	Učiteljski fakultet u Uzicu: Univerziteta u Kragujevcu	2004
		2.	Bandur, V.	Улога наставника у малим акционим истраживањима	Републички педагошки завод, Бања Лука	2000
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Halmi, A.	Strategije kvalitativnih istraživanja u primijenjenim društvenim znanostima	Naklada slap	2005	
2.						

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Креативна ликовна работилница			
2.	Код	317 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Трета/шести семестар	7.	Број на Кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Маја Рауник Кирков проф. д-р Бурхан Ахмети			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Стекнување на знаења за стандардна и креативна употреба на ликовните материјали, средства и техники; - Стекнување на способности за креативна употреба на ликовните материјали, средства и техники; - Стекнување способности за критичка анализа на творбите и процена на креативноста				
11.	Содржина на предметната програма: - Ликовен јазик и ликовна писменост - Визуелна писменост - Креативност во ликовните уметности - Стандардна употреба на ликовните материјали и техники - Креативна употреба на ликовните материјали и техники - Евалуација на ликовни дела				
12.	Методи на учење: интерактивни предавања, вежби, проектни активности, консултации, самостојно учење, работилници				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположивото време	Предавања 2 часа неделно (15x2=30 часа) вежби 1 час неделно(15x1=15) 45 часа предавања и вежби 45 часа други активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	10 часови	
		16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	70 поени бодови (два теста по 35 поени)		
	17.2	Проектна задача / есеј (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3	Активност и учество	20 бодови		
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	0 до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство во 70 % од предавања и вежби освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за тестовите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, албански Англиски (прозорци на мобилност)			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1.	Јакубин, М	Ликовни језик и ликовне техники	Факултет за ликовни уметности, Скопје	2000
	2.	Чудина - Обрадовик, Мира	Надареност	Школска књига, Загреб	1990
	3.	Butina, M.,	Uvod u likovno oblikovanje	Ljubljana, Debora.	1997
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1.	Torrance, E.P.	The Torrance Test of Creative Thinking.	Princeton, N.J. Personnel Press	1996
	2.	Radomir Ivancevic :	Likovni govor	Profil	1997
	3.	Монографии на уметници и уметнички движења			

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	Медиумска култура		
2.	Код	ИППВ 318		
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание		
4.	Организатор на студиската програма	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за Предучилишно воспитание		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус		
6.	Академска година/семестар	трета година/ шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити
8.	Наставник	проф. д-р Благоица Петковска проф. д-р Љуљзим Адеми асс. д-р Анита Штерјоска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да стекнат знаења за: настанувањето, развојот и природата на медиумите; да имаат познавање на медиумската култура; да ги познаваат улогите на учесниците во медиумскиот процес; да се стекнат со способности за вреднување на медиумските производи и кон нив да изградат сопствен став и критичко мислење; да се запознаат со целите и задачите на медиумската култура како наставна содржина во основните и во средните училишта, како и на педагошките факултети.			
11.	Содржина на предметната програма: Традиционални и нови медиуми; Културна индустрија; културни Модели; Масовна комуникација; Моќта на медиумите; Актуелните трендови и нивното влијание врз работата со медиумите; Новите професии во европското медиумско опкружување; Медиумската култура како наставна содржина во основните и средните училишта.			
12.	Методи на учење: вежби, дискусии, консултации, практично-апликативни активности.			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа		
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа
		16.3.	Домашно учење	20 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 бода
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода
	17.3.	Активност и учество		10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Освоени минимум 20 поени.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература			
		Задолжителна литература		

	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Год.	
		1.	Castells, M.	Informacijsko doba, ekonomija, društvo, kultura	Golden marketing, Zagreb	2000-2003	
		2.	Castells, M.	Uspón umreženog društva, Sv. 2	Golden marketing, Zagreb	2000	
		3.	Castells, M.	Moć identiteta, Sv. 3,	Golden marketing, Zagreb	2002	
		4.	Milosavljević, B.	Pretraživanje multimedijalnih dokumenata	Zaduzbina Andrejević, Beograd	2006	
		5.	Levinson, P.	Digitalni McLuhan: vodič za novo doba	Izvori, Zagreb	2001	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Год.	
		1.	McLuhan, M.	The Gutenberg galaxy: the making of typographic man	University of Toronto Press, Toronto	2000	
		2.	McLuhan, M., Fiore, Q.	The medium the message: an inventory of effects	Corte Madera: Ginko Press	2001	
		3.	Gone, Ž.	Образовање и медији	Clio, Zagreb	1998	
4.	Inglis, F.	Теорија медија	Barbat i AGM	1997			

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД VII СЕМЕСТАР**

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на рано учење по македонски/албански/турски јазик - 1			
2.	Код	501 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Мито Спасовски проф. д-р Љуљзим Адеми доц. д-р Хулија Скука асс. д-р Весна Хрватовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен Македонски/Албански/Турски јазик со култура на изразувањето 1, Македонски/Албански/Турски јазик со култура на изразувањето 2, Литература за деца и дидактика			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Овладување на студентите како иден стручен воспитувачки кадар во предучилишните установи и другите сродни стручни установи со основните знаења од методиката на воспитно образовната работа по култура на говорот. - Студентите треба да се здобијат со носечките знаења од областа на воспитната работа по развој и култура на говорот. - Студентите да ја фундаираат основата на значењето и важноста на методиката и воспитно образовната работа по култура на говорот. - Да ги усвојат клучните детерминации на методиката на воспитно образовната работа по култура на говор и нејзиното незаменливо значење во делокругот на остварувањето на воспитно образовната работа по култура на говор во предучилишните установи. - Студентите во своите стручни подготвености за реализирање на воспитно образовната работа по култура на говорот во предучилишните установи да се здобијат со појдовно примарните одредници на методиката и воспитно образовната работа по култура на говорот.				
11.	Содржина на предметната програма: Значење на методиката на ВОР по култура на говорот, цели и задачи на односната методика, јазик и говор, воспитно образовна работа по култура на говорот, програмско содржински области и теми на ВОР по култура на говор, структура на ВО активности, методски области, форми, говорни игри и облици на ВОР по култура на говорот во предучилишните установи, набљудување и посматрање на децата во функција на ВОР по култура на говорот, комуникација на воспитувачот, детски игри, дидактички принципи, говорна квалификационост на воспитувачот, видови говор, фактори за развој на говорот, ВОР по култура на говор и литературата за деца, корелација на ВОР на култура на говор со другите подрачја, билингвизам, работно игровни средства, работни методи на ВОР по култура на говорот.				
12.	Методи на учење: : Предавање, вежби, хоспитации, групна работа, индивидуална работа, и самостојно учење, дискусии				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	35 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	40 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	0 часови	
		16.2	Самостојни задачи	45 часови	
		16.3	Домашно учење	30 часови	
17.	Начин на оценување				

	17.1	Тестови	Есеј 10 бодови Тест 60 бодови			
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови			
	17.3	Активност и учество	20 бодови			
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство во 70 % од предавања и вежби, освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за тестовите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, албански, турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Спасевски М.	Методика на воспитно – образовната работа по култура на говор	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“	2009
		2.	Петров Н., Михаловски В.	Методика по развој и култура на говорот	Биангл, Битола	1996
		3.	Николовски Ј. и А	Методика на В.О. работа по култура на говорот со предучилишните деца	Наша Скопје книга,	1974
		Дополнителна литература				
	22.2	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Огненовски Т	Методика на В.О. работа по култура на говорот, авторизирани предавања	Педагошки факултет Битола	2003
		2.	Ружик.Ж	Основите на културата на на говорот	Белград	1978
3.						

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на воспитно-образовната работа по математика 1				
2.	Код	402 ЗППВ				
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус				
6.	Академска година/семестар	четврта година/ седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6	
8.	Наставник	проф. д-р Весна Макашевска проф. д-р Методи Главче				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/.				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - да ги познаваат и да ги разбираат психолошките основи на воспитно-образовната работа по Математика; - да ги познаваат, да ги разбираат и да ги применуваат дидактичко-методичките особености на воспитно-образовната работа по Математика (методи, форми, принципи); - да ги познаваат стратегиите на следење и планирање на воспитно-образовната работа по Математика. 					
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Методиката на воспитно-образовната работа по математика како научна дисциплина - Психолошки основи на воспитно-образовната работа по Математика - Карактеристики на воспитно-образовната работа по Математика (стандарди и цели на воспитно-образовната работа) - Принципи на воспитно-образовната работа по Математика - Форми на воспитно-образовната работа по Математика - Методи на воспитно-образовната работа по Математика - Организација, планирање и реализирање на воспитно-образовната работа по Математика - Следење на постигањата на децата во воспитно-образовната работа по Математика 					
12.	Методи на учење: предавања, индивидуални и тимски разбирања, работилници, симулации, методи на работа во двојки, методи на групни дискусии.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време		150 часа			
14.	Распределба на расположливото време		90 часа наставни активности 60 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност и активност на предавања и на вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Рб	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Макашевска В.	Методика на воспитно-образовната работа по математика 1 (интерна скрипта)		2016
	2.	Glavce M.	Metodika e Matematikës për Arsimin Parashkollor (интерна скрипта)		2016
	3.		Програма за рано учење и развој		2014
	Дополнителна литература				
	Р.б	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Бебић, М.	Почетно математичко образование предшколске деце	Учитељски факултет, Београд	2009
	2.	Mira, P.	Matematika i igra za predškolce	Zagreb	2008
	3.				

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на природонаучното и општественото подрачје 1			
2.	Код	503 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	четврта година/ седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Камчевска проф. д-р Леонора Јегени проф. д-р Аднан Кахил			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот/ката: <ul style="list-style-type: none"> • да стекне теоретски и практични знаења и вештини од областа; • да ги разбере предметот, задачите и методологијата на дисциплината; • да го познава историскиот развој на дисциплината; • да ја познава, разбира и користи воспитно-образовната програма од природонаучното и општественото подрачје за предучилишно воспитание; • да ги познава и разбира развојните законитости, разлики и потреби на предучилишното дете; • да ги познава и разбира целите и задачите на воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје; • да се оспособи за дефинирање на образовни, воспитни и функционални цели во согласност со програмските содржини и возрастните особености на децата; • да ги познава и разбира содржинските особености на воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје; • да се оспособи за интердисциплинарно поврзување на содржините; • да ја познава структурата и концепцијата на дисциплината и нејзината поврзаност со други дисциплини; • да ги познава, разбира и применува начините на планирање на воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје; • да ги познава материјалните ресурси потребни за реализација на воспитно-образовната работа; • да ги познава потребите на воспитниот кадар како човечки ресурс во реализација на воспитно-образовната работа; • да се оспособи за управување со информации (способност да се добијат и да се анализираат информации од различни извори); • да се оспособи за професионално комуницирање, соработка и тимска работа. 				
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет и задачи на Методиката на воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје 2. Природа и општество како воспитно-образовно подрачје <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Историски развој на за создавање на природната и општествената средина 3. Значење на воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје за развојот на личноста на детето 4. Педагошко-психолошки основи на сфаќањето на природните и на општествените појави <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Како предучилишното дете го сфаќа светот околу себе 5. Предучилишните институции и запознавањето со природата и со општествената средина 6. Цели на воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје 7. Структура и карактеристики на програмата од природонаучното и општественото подрачје по Природа и општество 8. Содржини на воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје <ol style="list-style-type: none"> 8.1. Избор на содржините од природонаучното и општественото подрачје 8.2. Распоред на содржините од природонаучното и општественото подрачје 9. Планирање на воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје 				

	9.1. Видови планирања 9.2. Годишно планирање 9.3. Тематско планирање 9.4. Месечно планирање 9.5. Дневно планирање 10. Материјални ресурси потребни за реализација на воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје 11. Вспитниот кадар како човечки ресурс во реализација на воспитно-образовната работа					
12.	Методи на учење: предавање, вежби, методски хоспитации во предучилишни институции, истражувачки активности, работилници, симулации, индивидуална работа, групна работа и самостојна работа.					
13.	Вкупен расположлив фонд на време		150 часа			
14.	Распределба на расположливото време		90 часа наставни активности 60 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (два теста по 35 бода или завршен испит максимум до 70 бода)			70 бода	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна) (семинарска работа или проект до 10 бода и презентација до 10 бода)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност и активност на предавања и на вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански, турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Камчевска, Б.	Методика на наставата од природонаучното и општественото подрачје	Педагошки факултет, Скопје	2016
		2.	Колонцовски, Б.	Методика на воспитно-образовната работа по природа и општество	Киро Дандаро, Битола	2010
		3.	Roller Halacev, M.	Upoznavanje predškolske djece sa okolinom	Školska knjiga, Zagreb	1978
4.		Murati, M., Aziz, Sh., Jegeni, L.	Metodika e njejtes së ambientit	Pedagoški fakultet, Skopje	2002	
	Дополнителна литература					

	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Камчевска, Б.	Предучилишното воспитание и образование како отворен систем	Графо БС, Скопје	1997
	2.	Камчевска, Б.	Развој на програми и стратегии за автоиндивидуализација на децата	Педагошки факултет, Битола	2003
	3.	Stanić Bojković, D.	Upoznavanje predškolske djece sa okolinom	Beograd	1987
	4.	Јегени, Л.	Улогата на прашањата на воспитаникот во создавањето на природата и општеството	Виста принт, Скопје	2012
	5.	Jegeni, I	Metodika e punas educative arsimore nga naturës dhe shoqërise		2015

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Музичко воспитание со методика			
2.	Код	404 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Трета година/ шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Владимир Талевски проф. д-р Аида Ислам асс. м-р Мујесере Илјази			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цели на предметната програма (компетенции): усвојување на знаења за целите, задачите и содржините на Методиката по музичко воспитание; оспособување за планирање, реализација и евалуација на активностите по Музичко воспитание. Стекнување основни начела за примена на музиката како средство на функциите и кај децата со посебни потреби. Придобивките на музиката во современите тенденции во инклузивното воспитание во развиените земји во Европа и светот.				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во Методиката (музичкото воспитание во предучилишните установи, поим, значење, подрачја, содржини, дидактички принципи); Фактори; Личноста на воспитувачот; Планирање на активностите; Методи на активностите; Форми на активностите; Наставни средства и помагала; Евалуација на наставната работа; Теми (пеене, музика и движење, слушање музика, свирење на ДМИ, основи на музичката писменост, основи на детското изразување и творење) Запознавање на музичкиот потенцијал како значајно средство за развојот на функциите кај децата со посебни потреби. Развивање на мотивација, компетенции и вештини во реализацијата на музичкото воспитание кај децата со посебни потреби.				
12.	Методи на учење:				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150			
14.	Распределба на расположивото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	45 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	5 часови	
		16.2	Самостојни задачи	40 часови	
		16.3	Домашно учење	30 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови			35 бодови
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			45 бодови
	17.3	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за двата практични теста (кои можат да се заменат со бодови од устен испит кој се администрира во испитна сесија пред завршниот испит)			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, Албански, Турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1.	Талевски, Владимир	Методика на музичкото воспитание		2012
	2.	Islam, Aida	Müzik Eğitimi Metodu		2012
	3.	Ockelford, Adam	Music for Children and young people with Complex Needs	Oxford University Press	2008
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1.	Братиќ Т. Филиповиќ Љ,	Музичка култура у разредној настави (приручник за студенте учителског факултета и факултета уметности)	Јагодина – Приштина	2001
	2.	Радевски Т. Радевска Н.	Методски прирачник по музичко образование за учители за 3 и 4 одделение,	„Ирнел“ Скопје	2001
	3.	Атанасова-Вукова А.	Вокално развитие и воспитание на децата	издателско-печатна база ЕЦНКФКС.	1986
	4.	Ellen R. Daniels & Kay Stafford	Kurikulum za inkluziju, Razvojno-primjereni program za rad s djecom s posebnim potrebama	Zagreb, Matica	2003

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД VII СЕМЕСТАР**

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Креативни работилници за јазично изразување			
2.	Код	405 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Четврта годија Седми семестар	7.	број на ЕКТС - кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Благица Петковска проф. д-р Љуљзим Адеми асс. д-р Анита Штерјоска-Митреска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентот се оспособува да организира креативни работилници за јазично изразување во предучилишни установи.				
11.	Содржина на предметната програма: Јазикот во стандардите за ран детски развој; Стандардите за јазик од областа на комуникацијата и основите на писменоста за деца од 4 – 6 годишна возраст; Развој на говорни вештини за комуникација на детето со другите луѓе; Организирање на креативни работилници за: 1. Слушање и разбирање на говорен јазик, 2. Зборување за себеси и комуницирање со другите, 3. Збогатување на детскиот речник; Пристапи за поттикнување на интересот на детето кон печатените материјали; Организирање на креативни работилници за: структурата и користењето на илустративни печатени материјали (препознавање на омилена книга по сликите и симболите на корицата; осознавање на концептот на сликовница: автор/содржина/илустрации); активности со користење на различни детски изданија (детски енциклопедии, книги со приказни, бајки и сл.); Активности за кратко раскажување по серија слики; Елементи од предбукварскиот период: 1. Говорно и ликовно изразување на децата (цртај и раскажи), 2. Вежби за изговарање на гласови и запознавање со изгледот на некои букви; Креативни работилници за оживеани букви.				
12.	Методи на учење: аналитичко-синтетички, метод на повторување, хевристички разговор, истражувачки метод, креативен метод и метод на проблемско излагање; повеќе соодветни техники за: говорење, читање и пишисување.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	предавања - теоретска настава	15 часа	
		15.2.	вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	проектни задачи	15 часа	
		16.2.	самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	тестови	70 бода		
	17.2.	семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	20 бода		
	17.3.	активност и учество	10 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	освоени минимум 20 поени.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, албански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Група автори	Стандарди за рано учење и развој кај деца од 0 – 6 години	Министерство за труд и социјална политика/ УНИЦЕФ	2008
		2.	Петров, Н., Михајловски, В.	Методика по развој и култура на говорот со практикум	Битола	1996
			Ј. Николовска	Детскиот говор	Скопје	1996
	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
22.2.	1	Петковска, Б.	Методика на креативна настава по предметот македонски јазик во нижите одделенија во основните училишта	МАГОР	2008	

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	на	Кукларство и сценографија		
2.	Код	406 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за предучилишно воспитување			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Четврта/седми семестар	7.	Број на Кредити	3
8.	Наставник	проф.д-р Маја Рауник Кирков проф. д-р Бурхан Ахмети			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - Стекнување на знаења за карактеристиките на куклените претстави - Стекнување на способности за изработка на гињол кукла и сценографија за куклена претстава - Реализација на куклена гињол претстава Стекнување на способност за вреднување на куклени претстави				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Поим за кукларство - Видови на кукли - Карактеристики и изработка на гињол кукла - Поим за сценографија во куклена претстава, видови и карактеристики - Видови текст за куклена претстава - Сценски говор - Сценски движења Интегрирање на сите елементи во реализација на куклена претстава				
12.	Методи на учење: интерактивни предавања, вежби, индивидуална работа, консултации, посета и анализа на куклени претстави				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположивото време	Предавања 2 часа неделно(15x2=30 часа) вежби 1 час неделно(15x1=15) 45 часа предавања и вежби 45 часа други активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	0 часови	
		16.2	Самостојни задачи	30 часови	
		16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	70 поени бодови (два теста по 35 поени)		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација:	0 бодови		

		писмена и усна)			
	17.3	Активност и учество			30 бодови
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	0 до 50 бода			5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство во 70 % од предавања и вежби, освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за тестовите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, албански Англиски (прозорци на мобилност)			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
22.1	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Ордев, Данчо	Материјали и техники во наставата по ликовно	Педагошки факултет, Скопје	2003
	2.	Покривка, В.	Дијете и сценска лутка	Школска књига, Загреб	1980
	3.	Glibo, R.	Lutkarstvo i scenska kultura,	Ekološki glasnik Zagreb	2000
22.2	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Дражиќ, Б.	Дјете исценска лутка	Школска књига, Загреб	1965
	2.	Јакубин, М	Ликовни језик и ликовне техники	Факултет за ликовни уметности, Скопје	2000
	3.	Ivon, H.	Lutka kao animacijsko, odgojno i metodičko sredstvo u dječjem vrtiću,	Zbornik radova Sveučilišta u Zadru. Stručni odjel za izobrazbu učitelja i odgajatelja predškolske djece, Zadar	2003

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Креативна музичка работилница			
2.	Код	407 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Четврта година/ седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Владимир Талевски проф. д-р Аида Ислам асс. м-р Мујесере Илјази			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Усвојување на знаења за развитокот на креативните потенцијали преку музичкото изразување и творештво; нивна практична примена во развитокот на детската креативност.				
11.	Содржина на предметната програма: Креативност-поим, компоненти, развиток. Методи за развиток на креативноста кај учениците: примена на визуелниот метод; примена на предмети за музичка илустрација; примена на детски музички инструменти во музичкото изразување; изработка на дел од ДМИ; ликовни илустрации на зададена творба; решавање на зададени музички задачи претставени музички и визуелно; анализа на музички проблемски ситуации во компјутерски детски игри; примена на музички активности во корелација со математика, јазик, предмети и појави во природата и околината.				
12.	Методи на учење:				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90			
14.	Распределба на расположивото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	20 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	5 часови	
		16.2	Самостојни задачи	25 часови	
		16.3	Домашно учење	10 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	45 бодови		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	45 бодови		
	17.3	Активност и учество	10 бодови		
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за полагање завршен испит: освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за двата практични колоквиуми (кои можат да се заменат со бодови од устен испит кој се администрира во испитна сесија пред завршниот испит)			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, Албански, Турски			
21.	Метод на следење на квалитетот	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од			

	на наставата	страна на студентите.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1.	Townsend, S. Alfred	<i>Introduction to Effective Music Teaching</i>	Rowman & Littlefield Publishers, Plymouth, UK	2011
		2.	Minto, Donna	<i>Games, Ideas and Activities for Primary Music</i>	Pearson, Longman, UK	2009
		3.	Радевски, Тоде, Радевска Нела	<i>Модели на креативна музичка настава</i>	Ирнел, Скопје	2005
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2	1.	Братиќ Т. Филиповиќ Љ,	<i>Музичка култура у разредној настави</i> (приручник за студенте учителског факултета и факултета уметности)	Јагодина – Приштина	2001
		2.	Радевски Т. Радевска Н.	<i>Методски прирачник по музичко образование за учители за 3 и 4 одделение,</i>	„Ирнел“ Скопје	2001
3.		Атанасова-Вукова А.	<i>Вокално развитие и воспитание на децата</i>	издателско-печатна база ЕЦНКФКС.	1986	

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Кинезитерапија			
2.	Код	408 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	четврта година/ седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Бујар Саити проф. д-р Марјан Малцев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции)	студентите да ги сфатат значењето на предметот и неговата примена во наставата, како и да се оспособат за практична примена и користење на стекнатите знаења во решавањето на одредена практична проблематика во воспитно-образовната дејност			
11.	Содржина на предметната програма	<ul style="list-style-type: none"> - Поим и предмет на Кинезитерапијата - Средства на кинезитерапијата - Методите во кинезитерапијата - Карактеристики на локомоторен апарат - Терапевтска гимнастика - Корективна гимнастика - Организација на работата во кинезитерапијата - Методика на спроведување вежби во кинезитерапијата - Индикации и контраиндикации во кинезитерапијата - Примена на кинезитерапијата во предучилишните установи - Облик и особини на 'рбетниот столб и деформитети во држењето на телото - Кифоза, лордоза и сколиоза – деформитети на 'рбетниот столб - Рамни стапала, крилести лопатки - Рамен грб и нормално држење на телото, како и деформитети на градниот кош - Деформитети на нозете - Превенција со помош на кинезитерапија. 			
12.	Методи на учење	предавања, видеопроекции, вежби, хоспитации, дискусии со практични вежби; истражувачки активности; индивидуална и групна работа.			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности 45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања – теоретска настава	25 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	20 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	5 часа	
		16.2	Самостојни задачи	25 часа	
		16.3	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Испит: тест 1 (минимум 18, максимум 35 бода) тест 2 (минимум 18, максимум 35 бода) Студентот нема право да го полага вториот тест доколку не освоил потребен број на поени од првиот (18 поени). Студентот полага завршен испит (до 70 бода) доколку го нема положено првиот тест		70 бода	

	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	од 0 до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Услов за потпис: 50% од редовноста.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски, албански, турски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Год
		1.	Шуков, Ј.	Основи на кинезитерапијата	Алма, Скопје	2001
		2.	Малцев, М.	Методика на физичкото образование	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје	2011
	3.	Н. Саити, Саити, Б.	Bazat e edukates fizike me metodike	Просветно дело, Скопје	2000	
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Год
		1.	Малцев, М., Васовиќ, М.	Физички развој преку игра	Антонијевиќ	2012
		2.	Христов, Н.	Основи на спортската медицина		
3.	Тодоровски, Д.	Методика на физичко образование				

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на работа со надарени деца			
2.	Код	409 ИППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	четврта година/ седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	3
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Камчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот/ката: <ul style="list-style-type: none"> • да ги познава и разбира поимите надареност, креативност и талент; • да разликува видови надареност; • да ги познава карактеристиките на надарените деца во предучилишниот период; • да ги познава фазите и факторите на развој на надареноста; • да развива способности за препознавање и идентификување надарени деца; • да познава, разбира и употребува форми за работа со надарени деца; • да развива вештини за употреба на методи, техники и стратегии за работа со надарени деца; • да развива вештини за управување со информации (способност да се добијат и да се анализираат информации од различни извори); • да развива способности за комуницирање, соработка, тимска работа. 				
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Што е надареност? <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Дистинкција на поимите: надареност, креативност, талент 1.2. Различни концепции за природата на надареноста (мултидимензионални, когнитивни, развојни) 2. Видови надареност: мултипла, вербална, математичка, уметничка, спортска надареност и надареност за лидерство 3. Карактеристики на надарените <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Методи за утврдување на карактеристиките на надарените деца 3.2. Класификации на карактеристиките на надарените <ol style="list-style-type: none"> 3.2.2. Карактеристики на надарените во предучилишната возраст 4. Развој на надареноста <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Фази во развојот на надареноста 5. Фактори што влијаат на развојот на надареноста 6. Препознавање и идентификација на надарените деца <ol style="list-style-type: none"> 6.1. Насоки и принципи за препознавање и идентификација на надарените деца 6.2. Методи и форми на идентификација на надарените деца 6.3. Субјекти кои учествуваат во идентификацијата на надарените деца 6.4. Инструменти за идентификација на надарените деца 7. Форми на работа со надарени деца 8. Воспитно-образовна работа со надарени деца <ol style="list-style-type: none"> 8.1. Методи, техники и стратегии за работа со надарени деца 8.2. Улогата на воспитувачот во воспитно-образовната работа со надарени деца 				
12.	Методи на учење: предавање, вежби, методски хоспитации во предучилишни институции, истражувачки активности, работилници, симулации, индивидуална работа, групна работа и самостојна работа.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	90 часа			
14.	Распределба на расположливото време	45 часа наставни активности			

		45 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бода	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода	
	17.3.	Активност и учество		10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност и активност на предавања и на вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		РБ	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Арnaudова, В., Ачковска Лешниковска, Е.	Надарено дете	Филозофски факултет, Скопје
		2.	Кеверески, Љ.	Каков наставник им треба на надарените и талентирани деца	Киро Дандаро, Битола
	3.	Кеверески, Љ.	Светот на надарените и талентирани деца	Летра, Охрид	
	22.2.	Дополнителна литература			
		РБ	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Gorgević, B.	Individualizacija vaspitanja darovitih	Prosveta, Beograd
		2.	Koren, I.	Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika	Školske novine, Zagreb
3.		Koren, I.	Nastavnik i nadareni ucenici	Školske novine, Zagreb	

**ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ
ОД VIII СЕМЕСТАР**

ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на рано учење по македонски/албански/турски јазик - 2			
2.	Код	510 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Мито Спасовски проф. д-р Љуљзим Адеми доц. д-р Хулија Скука асс. д-р Весна Хорватовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен предметот Методика на рано учење по македонски/албански/турски јазик - 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите треба да се здобијат со носечките тесно стручни тепретслки знаења од областа на методиката по воспитно-образовна работа по развој и култура на говорот. Особено да се оспособат за практична реализација на плански и програмски активности од делокругот на развојот и културата и култивирањето на говорот во предучилишните установи. Преку активностите во градинките да може да ги оптимализираат постојните теоретски и практични креативни аплицирања на суштествената материја од областа на предметот и неговата корелација со другите подрачја и кај децата да остварат висок степен на развиен, култивиран, елоквентен и правоговорен, литературен и речит детски говор.				
11.	Содржина на предметната програма: Гласовна страна на говорот, дискриминација на гласови, зборови, реченици, слушање и дискриминација, видови слушање, вежби за дискриминација на гласови, зборови и реченици, артикулација, задачи и цели на воспитно образовната работа во артикулација на говорот, развојот на артикулацијата кај децата, артикулација на гласови, зборови и реченици, вежби за артикулација, детски речник, категоријалан анализа на детскиот речник, природата на детскиот речник, логички поврзан говор, развоен пат на реченицата, граматички правилен говор, планирање на воспитно образовните активности по култура на говорот, креативнатата игрална и ВОР по култура на говор, сликовницата во функција на културата на говорот, драмската литература за деца во функција на култура на говорот, говорни игри и огледни прилози во функција на ВОР по култура на говор.				
12.	Методи на учење: : Предавање, вежби, дискусии, индивидуална работа, групна работа и самостојно учење				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	35 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	40 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	0 часови	
		16.2	Самостојни задачи	45 часови	
		16.3	Домашно учење	30 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	Есеј 10 бодови Тест 60 бодови		
	17.2	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3	Активност и учество	20 бодови		
18.	Критериуми за оценување(бодови / оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство во 70 % од предавања и вежби, освоени најмалку 50% од бодовите предвидени за тестовите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, албански, турски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1.	Спасевски М.	Методика на воспитно – образовната работа по култура на говор	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“	2009
		2.	Петров Н., Михаловски В.	Методика по развој и култура на говорот	Биангл, Битола	1996
		3.	Николовски Ј. и А	Методика на В.О. работа по култура на говорот со предучилишните деца	Наша книга, Скопје	1974
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2	1.	Огненовски Т	Методика на В.О. работа по култура на говорот, авторизирани предавања	Педагошки факултет Битола	2003
		2.	Ружиќ.Ж	Основите на културата на говорот	Белград	1978
3.						

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на воспитно-образовна работа по математика 2			
2.	Код	411 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	четврта година/ осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Весна Макашевска проф. д-р Методи Главче			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - да ги познаваат и да ги разбираат методските приоди во обработката на математичките содржини во предучилишното воспитание; - да ги познаваат, ги разбираат и ги применуваат дидактичко-методичките особености на воспитно-образовната работа; - да применуваат различни методски постапки во зависност од содржинската и од програмската ситуација; - да применуваат постапки соодветни на индивидуалните образовни потреби на учениците.				
11.	Содржина на предметната програма: - Методски постапки за обработка на содржините од множества - Методски постапки за формирање претстави за природните броеви кај предучилишните деца - Методски постапки за формирање претстави за геометриските форми кај предучилишните деца - Методски постапки за обработка на содржините од ориентација во просторот - Методски постапки за формирање претстави за мерење на времето, масата, должината за мерење кај предучилишните деца				
12.	Методи на учење: предавања, индивидуални и тимски разбирања, работилници, симулации, методи на работа во двојки, методи на групни дискусии.				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70 бода
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода
	17.3.	Активност и учество			10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност и активност на предавања и на вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски, албански			

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Макашевска В.	Методика на воспитно-образовната работа по математика 1 (интерна скрипта)		2016
	2.	Glavce M.	Metodika e Matematikës për Arsimin Parashkollor (интерна скрипта)		2016
	3.		Програма за рано учење и развој		2014
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Бебић, М.	Почетно математичко образование предшколске деце	Учитељски факултет, Београд	2009
	2.	Mira, P.	Matematika i igra za predškolce	Zagreb	2008
	3.				

Прилог бр. 3		Предметни програми од <u>прв</u> , <u>втор</u> и <u>трет</u> циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методика на природонаучното и општественото подрачје 2			
2.	Код	512 ЗППВ			
3.	Студиска програма	Предучилишно воспитание			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, Институт за предучилишно воспитание			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	четврта година/ осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Билјана Камчевска проф. д-р Леонора Јегени проф. д-р Аднан Кахил			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот/ката: <ul style="list-style-type: none"> • да ги познава и разбира содржинските и дидактичко-методските особености на воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје; • да се оспособи за остварување на поттикнувачко расположение за активна воспитно-образовна работа; • да се оспособи за идентификација, разбирање и употреба на различни принципи на воспитно-образовна работа; • да познава, разбира и употребува различни методи во воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје; • да се оспособи прилагодено да употребува различни форми на воспитно-образовна работа; • да познава, разбира и употребува различни медиуми; • да ги познава фазите на воспитно-образовниот процес; • да се оспособи за самоподготвување, планирање и реализирање на воспитно-образовна работа од природонаучното и општественото подрачје; • да се оспособи интердисциплинарно да ги поврзува содржините; • да се оспособи за управување и планирање на времето; • да се оспособи за организирање на активности од природонаучното и општественото подрачје; • да се оспособи за дизајнирање и развивање ефикасни стратегии за воспитно-образовна работа; • да се оспособи за прилагодена примена на различни објекти во воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје; • да познава и применува програмско-методски насоки за запознавање на предучилишните деца со природата и со општествената средина; • да познава и применува соодветни постапки, техники и инструменти за бележење на постигнувањата на децата; • да се оспособи за професионално комуницирање, соработка и тимска работа; • да се оспособи за самостојност, критичност, самокритичност и самооценување. 				
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Партиципација на детето во воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Фактори кои влијаат на активностите на детето <ol style="list-style-type: none"> 1.1.1. Формирање реална слика за себе 1.1.2. Мотивацијата на децата 1.1.3. Детските интереси 2. Специфичности во примената на воспитно-образовните принципи во воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Принцип на научност и достапност 2.2. Принцип на индивидуализација 2.3. Принцип на систематичност и постапност 2.4. Принцип на очигледност и апстрактност 2.5. Принцип на трајност на усвојување на знаењата, вештините и навиките 				

	<p>2.6. Принцип на општествена поврзаност и животна практичност</p> <p>2.7. Корелација на наставните принципи</p> <p>3. Специфичности во примената на воспитно-образовните методи во воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје</p> <p>3.1. Метод на игра</p> <p>3.1.1. Дидактичка игра</p> <p>3.2. Вербално-текстуални методи</p> <p>3.3. Метод на усно изразување</p> <p>3.4. Метод на работа со текст</p> <p>3.5. Метод на набљудување</p> <p>3.6. Демонстративно-илустративни методи</p> <p>3.7. Методи на самостојна работа на децата</p> <p>3.8. Избор, примена и корелација на воспитно-образовните методи</p> <p>4. Форми на организација на воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје</p> <p>4.1. Фронтална форма</p> <p>4.2. Групна форма</p> <p>4.3. Тандем</p> <p>4.4. Индивидуална форма</p> <p>5. Извори на знаења и способности во воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје</p> <p>5.1. Непосредната средина како сознајна понуда</p> <p>5.2. Текстуални медиуми</p> <p>5.3. Визуелни медиуми</p> <p>5.4. Аудио-визуелни медиуми</p> <p>6. Тек на воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје</p> <p>6.1. Подготвителна фаза</p> <p>6.2. Обработка на нови содржини</p> <p>6.3. Проверка</p> <p>7. Активности за запознавање на непосредната средина</p> <p>7.1. Видови активности</p> <p>7.2. Организација на активности</p> <p>7.3. Анализа на активност</p> <p>8. Насоки за развивање успешни стратегии за воспитно-образовна работа во оваа област</p> <p>9. Материјално-техничка основа на воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје</p> <p>9.1. Непосредната средина</p> <p>9.2. Дизајнирање на занималната</p> <p>9.3. Дворот во градинката</p> <p>10. Современи приоди во воспитно-образовната работа од природонаучното и општественото подрачје</p> <p>10.1. Создавање проблемски ситуации</p> <p>10.2. Истражувачки активности</p> <p>10.3. Учење со откривање</p> <p>11. Воведување на децата во сообраќајното воспитание</p> <p>12. Избор и примена на соодветни постапки, техники и инструменти за бележење на постигнувањата на децата</p>			
12.	Методи на учење: предавање, вежби, методски хоспитации во предучилишни институции, истражувачки активности, работилници, симулации, индивидуална работа, групна работа и самостојна работа.			
13.	Вкупен расположлив фонд на време	150 часа		
14.	Распределба на расположливото време	75 часа наставни активности 75 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	30 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 бода
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бода

	17.3.	Активност и учество			10 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Редовност и активност на предавања и на вежби.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			македонски, албански, турски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација од страна на наставникот и/или евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Камчевска, Б	Методика на наставата од природонаучното и општественото подрачје	Педагошки факултет, Скопје	2016
		2.	Roller Halacev, M	Upoznavanje predškolske djece sa okolinom	Školska knjiga, Zagreb	1978
		3.	Колонџовски, Б.	Методика на воспитно-образовната работа по природа и општество	Киро Дандаро, Битола	2010
		4.	Murati, M., Aziz, Sh., Jegeni, L.	Metodika e njehjes së ambientit	Pedagoški fakultet, Skopje	2002
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Камчевска, Б.	Предучилишното воспитание и образование како отворен систем	Графо БС, Скопје	1997
2.		Камчевска, Б.	Развој на програми и стратегии за автоиндивидуализација на децата	Скопје	2003	
3.		Stanić Vojković, D.	Upoznavanje predškolske djece sa okolinom	Beograd	1987	
4.		Јегени, Л.	Улогата на прашањата на воспитаникот во сознавањето на природата и општеството	Виста принт, Скопје	2012	
	5.	Jegeni, I	Metodika e punas educative arsimore nga naturës dhe shoqërise		2015	

**СПИСОК НА НАСТАВЕН КАДАР ВКЛУЧЕН ВО
РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА СТУДИСКИТЕ ПРОГРАМИ НА ФАКУЛТЕТОТ
(ПРВ ЦИКЛУС СТУДИИ)**

Р.б	Звање, име и презиме на наставникот	Предмети што наставникот ги предава или е планирано да ги предава на Единицата каде што се организира студиската програма	Фонд на часови за секој наведен предмет
1	проф. д-р Мито Спасевски	Литература за деца	3+2
		Литература за деца	2+1
		Методика на рано учење по македонски јазик 1	3+2+1
		Методика на рано учење по македонски јазик 2	2+2+1
		Македонска, албанска и турска книжевност 1	3+2
		Светска книжевност 2	3+2
		Литературна работилница	2+1
2	проф. д-р Аида Ислам	Традиционално и електронско издаваштво	3+2
		Основи на музичко образование со музички инструменти	4+4
		Основи на музичкото воспитание со музички инструменти	4+4
		Музичко образование со методика	2+2+1
		Музичко воспитание со методика	3+2+1
3	проф. д-р Благоица Петковска	Креативна музичка работилница	2+1
		Методика на наставата по почетно читање и пишување	2+2+1
		Методика на наставата по македонски јазик 1	2+2+1
		Методика на наставата по македонски јазик 2	2+2+1
		Основи на информациска писменост	3+1+1
		Работилница по слободни активности по македонски јазик	2+1
		Креативна работилница за јазично изразување	2+1
		Книгата и теориите на читањето	2+2
		Методика на работење во училишните библиотеки	2+1
Односи на библиотеките со јавноста	2+1		
4	проф. д-р Розалина Попова Коскарова	Општа педагогија	4+1
		Методика на воспитна работа	3+1
		Методика на воспитна работа	2+1
		Менаџмент во библиотекарството	2+2
		Менаџмент во образованието	2+1
		Историја на педагошки идеи	2+1
		Општа педагогија	2+1
5	проф. д-р Билјана Маленко	Мајчин јазик со култура на изразувањето 1	3+2
		Македонски јазик со култура на изразувањето 1 (за етничките групи)	1+1
		Мајчин јазик со култура на изразувањето 2	3+2
		Македонски јазик со култура на изразувањето 2 (за етничките групи)	1+1
		Комуникација со култура на изразувањето	3+2
		Лексикологија со фразеологија	2+1
6	проф. д-р Вехби Кадриу	Диференцијална граматика на мајчин јазик	2+1
		Мајчин јазик со култура на изразувањето 1	3+2
		Мајчин јазик со култура на изразувањето 2	3+2
		Лексикологија со фразеологија	2+1
7	проф. д-р Сузана Никодиновска Банчотовска	Диференцијална граматика на мајчин јазик	2+1
		Дидактика	5+4
		Педагогија на слободно време	2+1
		Следење на напредувањето на учениците	2+1
8	проф. д-р Татјана Котева Мојсовска	Следење на напредувањето на децата	2+1
		Семејна педагогија	4+1
		Предучилишна педагогија	4+2
		Интегриран курикулум	2+1
		Андрагогија	2+1
		Теорија и практика на играта	2+1
Педагошка комуникација	3+2		

		Комуникологија	3+2
9	проф. д-р Билјана Камчевска	Методика на природонаучното и општественото подрачје 1	2+2+1
		Методика на природонаучното и општественото подрачје 2	2+2+1
		Методика на природонаучното и општественото подрачје 1	3+2+1
		Методика на природонаучното и општественото подрачје 2	2+2+1
		Креативна работилница за природонаучното и општественото подрачје	2+1
		Методика на работа со надарени деца	2+1
10	проф. д-р Емиљ Сулејмани	Социологија на образованието	3+2
		Религиски системи	2+1
		Мултикултурно образование	2+1
		Естетика	2+1
11	проф. д-р Светлана Камџијаш	Основи на филозофијата	3+2
		Етика	2+1
		Естетика	2+1
		Библиотечни фондови, формирање и организација	2+2
		Етика во библиотекарството	2+1
12	проф. д-р Слаѓана Јакимовиќ	Математика	3+3
		Математика 1	3+2
		Математика 2	3+2
		Основи на статистика	2+1
		Комбинаторика со елементи на веројатност	2+1
13	проф. д-р Бујар Саити	Основи на физичкото воспитание	3+2
		Основи на физичкото образование	2+2+1
		Физичкото воспитание со методика	2+2+1
		Физичко образование со методика	2+2+1
		Кинезитерапија	2+1
14	проф. д-р Маја Рауник Кирков	Основи на ликовното образование	3+2
		Основи на ликовното воспитание	3+2
		Ликовно воспитание со методика	2+2+1
		Ликовно образование со методика	2+2+1
		Кукларство и сценографија	2+1
		Креативна ликовна работилница	2+1
15	проф. д-р Весна Макашевска	Методика на наставата по математика 1	2+2+1
		Методика на наставата по математика 2	2+2+1
		Методика на воспитно-образовната работа по математика 1	3+2+1
		Методика на воспитно-образовната работа по математика 2	2+2+1
		Креативна работилница по математика	2+1
16	проф. д-р Аднан Кахил	Методика на природонаучното и општественото подрачје 1	2+2+1
		Методика на природонаучното и општественото подрачје 2	2+2+1
		Методика на природонаучното и општественото подрачје 1	3+2+1
		Методика на природонаучното и општественото подрачје 2	2+2+1
		Креативна работилница за природонаучното и општественото подрачје	2+1
		Еколошко воспитание	2+1
		Основи на природата 1	3+2
		Основи на природата 2	3+2
17	проф. д-р Мариета Петрова	Училишна педагогија	3+2+1
		Методологија на педагошките истражувања	3+2+1
		Акциони истражувања во воспитно-образовната работа	2+1
		Методологија во библиотекарството	2+1
18	проф. д-р Владимир Талевски	Основи на музичко образование со музички инструменти	4+4
		Основи на музичкото воспитание со музички инструменти	4+4
		Музичко образование со методика	2+2+1
		Музичко воспитание со методика	3+2+1
		Креативна музичка работилница	2+1
19	проф. д-р Марјан Малцев	Основи на физичкото воспитание	3+2
		Основи на физичкото образование	2+2+1
		Физичкото воспитание со методика	2+2+1
		Физичко образование со методика	2+2+1

20	проф. д-р Билјана Глигорова	Кинезитерапија	2+1
		Хигиена	3+2 (2+1)
		Еколошко воспитание	2+1
		Здравствено образование	2+1
21	проф. д-р Зоран Михајловски	Педагошка психологија	3+2
		Развојна психологија	3+3
		Психологија на личниот развој	2+1
		Психологија на личноста	2+1
		Психички процеси	2+1
		Психологија на интелигенцијата и умствените способности	2+1
22	проф. д-р Леонора Јегени	Методика на природонаучното и општественото подрачје 1	2+2+1
		Методика на природонаучното и општественото подрачје 2	2+2+1
		Методика на природонаучното и општественото подрачје 1	3+2+1
		Методика на природонаучното и општественото подрачје 2	2+2+1
		Креативна работилница за природонаучното и општественото подрачје	2+1
		Еколошко воспитание	2+1
23	проф. д-р Флорина Шеху	Општа педагогија	4+1
		Методологија на педагошките истражувања	3+2+1
		Семејна педагогија	4+1
		Интегриран курикулум	2+1
		Менаџмент во образованието	2+1
		Акциони истражувања во воспитно-образовната работа	2+1
24	проф. д-р Лулзим Алиу	Педагошка комуникација	3+2
		Литература за деца	3+2
		Методика на наставата по почетно читање и пишување	2+2+1
		Методика на наставата по албански јазик 1	2+2+1
		Методика на наставата по албански јазик 2	2+2+1
		Литературна работилница	2+1
25	проф. д-р Елизабета Бандиловска	Мајчин јазик со култура на изразувањето 1	3+2
		Македонски јазик со култура на изразувањето 1 (за етничките групи)	1+1
		Мајчин јазик со култура на изразувањето 2	3+2
		Македонски јазик со култура на изразувањето 2 (за етничките групи)	1+1
		Лексикологија со фразеологија	2+1
		Македонски јазик	2+2
		Лексикографија и енциклопедистика	2+1+1
Диференцијална граматика на мајчин јазик	2+1		
26	проф. д-р Љуљзим Адеми	Методика на рано учење по албански јазик 1	3+2+1
		Методика на рано учење по албански јазик 2	2+2+1
		Јазик на средината 1 (на доминантната националност)	2+2
		Работилница по слободни активности по албански јазик	2+1
		Креативна работилница за јазично изразување	2+1
		Медиумска култура	2+1
27	проф. д-р Сузана Котовчевска	Историја на писмото и библиотеките	3+2
		Библиотекарство	3+2
		Класификација на библиотечниот фонд	2+2
		Јавни, училишни и високошколски библиотеки	2+1
		Теорија и историја на библиографијата	2+1
		Културна историја на Македонија	3+2
		Историја на библиотекарството во Македонија	2+2
		Каталогизација на библиотечниот фонд	3+2
28	проф. д-р Виолета Мартиновска	Историја на писменоста во Македонија	3+2
		Ракописната традиција во Македонија	3+2
		Светска книжевност 1	3+2
		Историја на книгата и читањето	2+2
		Палеографија	3+2
		Раритетни збирки	3+2
		Македонска, албанска и турска книжевност 2	3+2

		Специјализирани библиотеки и збирки	2+1
29	проф. д-р Методи Главче	Методика на наставата по математика 1	2+2+1
		Методика на наставата по математика 2	2+2+1
		Методика на воспитно-образовната работа по математика 1	3+2+1
		Методика на воспитно-образовната работа по математика 2	2+2+1
		Креативна работилница по математика	2+1
30	проф. д-р Јета Старова Мехмети	Основи на музичко образование со музички инструменти	4+4
		Основи на музичкото воспитание со музички инструменти	4+4
		Музичко воспитание со методика	3+2+1
		Креативна музичка работилница	2+1
31	проф. д-р Бурхан Ахмети	Основи на ликовното образование	3+2
		Основи на ликовното воспитание	3+2
		Ликовно воспитание со методика	2+2+1
		Ликовно образование со методика	2+2+1
		Кукларство и сценографија	2+1
		Креативна ликовна работилница	2+1
32	доц. д-р Хулија Скука	Литература за деца	3+2
		Методика на наставата по почетно читање и пишување	2+2+1
		Мајчин јазик со култура на изразувањето 1	3+2
		Мајчин јазик со култура на изразувањето 2	3+2
		Методика на наставата по турски јазик 1	2+2+1
		Методика на наставата по турски јазик 2	2+2+1
		Методика на рано учење по турски јазик 1	3+2+1
		Методика на рано учење по турски јазик 2	2+2+1
33	проф. д-р Арјан Скука	Информациско-комуникациска технологија во воспитно-образовната работа	3+3
		Информациско-комуникациска технологија во наставата	3+3
		Воспитно-образовен софтвер	2+1
		Пребарување низ податоци	2+1
		Информатичка писменост	2+2
34	проф. д-р Душка Матевска	Социологија на образованието	3+2
		Религиски системи	2+1
		Социологија на културата	2+1
35.	доц. д-р Јасмина Јовановска	Информациско-комуникациска технологија во воспитно-образовната работа	3+3
		Информациско-комуникациска технологија во наставата	3+3
		Воспитно-образовен софтвер	2+1
		Пребарување низ податоци	2+1
		Информатичка писменост	2+2

СПИСОК НА НАСТАВЕН КАДАР

Реализатори на студиската програма Предучилишно воспитание
На Педагошкиот факултет „Св.Климент Охридски“ – Скопје

ПРОФЕСОРИ	
проф. д-р Мито Спасевски	Македонски наставен јазик
проф. д-р Благица Петковска	Македонски наставен јазик
проф. д-р Розалина Попова Коскарова	Македонски наставен јазик
проф. д-р Аида Ислам	Турски наставен јазик,
проф. д-р Вехби Кадриу	Албански наставен јазик
проф. д-р Билјана Маленко	Македонски наставен јазик
проф. д-р Сузана Никодиновска Банчотовска	Македонски наставен јазик
проф. д-р Татјана Котева Мојсовска	Македонски наставен јазик
проф. д-р Билјана Камчевска	Македонски наставен јазик
проф. д-р Емиљ Сулејмани	Албански наставен јазик
проф. д-р Светлана Камџијаш	Македонски наставен јазик
проф. д-р Слаѓана Јакимовиќ	Македонски наставен јазик
проф. д-р Весна Макашевска	Македонски наставен јазик
проф. д-р Бујар Саити	Албански наставен јазик
проф. д-р Маја Рауник Кирков	Македонски наставен јазик
проф. д-р Аднан Кахил	Турски наставен јазик, македонски наставен јазик
проф. д-р Мариета Петрова	Македонски наставен јазик
проф. д-р Владимир Талевски	Македонски наставен јазик
проф. д-р Билјана Глигорова	Македонски наставен јазик
проф. д-р Марјан Малцев	Македонски наставен јазик
проф. д-р Зоран Михајловски	Македонски наставен јазик
проф. д-р Леонора Јегени	Албански наставен јазик
проф. д-р Флорина Шеху	Албански наставен јазик
проф. д-р Лулзим Алиу	Албански наставен јазик
проф. д-р Елизабета Бандиловска	Македонски наставен јазик
проф. д-р Љуљзим Адеми	Албански наставен јазик
проф. д-р Сузана Котовчевска	Македонски наставен јазик
проф. д-р Виолета Мартиновска	Македонски наставен јазик
проф. д-р Арјан Скука	Албански наставен јазик
проф. д-р Методи Главче	Албански наставен јазик
проф. д-р Јета Старова Мехмети	Албански наставен јазик
проф. д-р Бурхан Ахмети	Албански наставен јазик
доц. д-р Хулија Скука	Турски наставен јазик

проф. д-р Душка Матевска	Македонски наставен јазик
доц. д-р Јасмина Јовановска	Македонски наставен јазик
АСИСТЕНТИ	
асс. д-р Анита Штерјоска-Митревска	Македонски наставен јазик
асс. м-р Мујесер Илјази	Албански наставен јазик
асс. д-р Весна Хорватовиќ	Македонски наставен јазик